

UCHWAŁA NR VIII/54/2024
RADY GMINY OBRZYCKO

z dnia 20 listopada 2024 r.

**w sprawie przyjęcia Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Obrzycko
na lata 2024 - 2030**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2024 r., poz. 1465 i 1572) oraz art. 16 b, art. 17 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2024 r., poz. 1283 i 1572)

Rada Gminy Obrzycko uchwała, co następuje:

- § 1. Przyjmuje się Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Obrzycko na lata 2024 -2030.
- § 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Obrzycko.
- § 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Gminy

Mariusz Śmigielski

ZAŁĄCZNIK DO UCHWAŁY NR VIII/54/2024
RADY GMINY OBRZYCKO
Z DNIA 20 LISTOPADA 2024 r.

STRATEGIA
ROZWIĄZYWANIA
PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH
GMINY OBRZYCKO
NA LATA 2024-2030

2024

SPIS TREŚCI

WPROWADZENIE	3
I. PODSTAWY PRAWNE TWORZENIA STRATEGII	5
II. DANE PODSTAWOWE O GMINIE.....	7
III. DIAGNOZA SYTUACJI SPOŁECZNEJ W GMINIE	8
1. STRUKTURA DEMOGRAFICZNA I PROCES STARZENIA SIĘ	8
2. SYTUACJA MIESZKANIOWA	12
3. GOSPODARKA I SYTUACJA NA RYNKU PRACY.....	14
4. EDUKACJA I WYCHOWANIE, OPIEKA NAD DZIEĆMI DO LAT 3.	17
5. KULTURA, SPORT, REKREACJA I TURYSTYKA	18
6. ZDROWIE I PROBLEM NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI.....	20
7. UZALEŻNIENIA I PRZEMOC DOMOWA	23
8. KRYZYS BEZDOMNOŚCI.....	28
9. KWESTIA UCHODźCÓW	29
10. POMOC SPOŁECZNA I WSPIERANIE RODZIN	30
11. EKONOMIA SPOŁECZNA I SOLIDARNA	42
12. BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE	44
13. BADANIA ANKIETOWE „PROBLEMY SPOŁECZNE W ŚRODOWISKU LOKALNYM” .	46
14. ANALIZA SWOT	61
15. WNIOSKI Z DIAGNOZY	64
IV. MISJA, CELE I KIERUNKI DZIAŁAŃ.....	67
V. PROGRAMY I PROJEKTY.....	79
VI. ZGODNOŚĆ STRATEGII Z INNYMI DOKUMENTAMI STRATEGICZNYMI I PROGRAMOWYMI.....	80
VII. WDROŻENIE, MONITOROWANIE I EWALUACJA STRATEGII	90
SPIS TABEL I WYKRESÓW.....	93

WPROWADZENIE

Polityka społeczna oznacza racjonalną działalność państwa i innych podmiotów zmierzającą do kształtowania ogólnych warunków pracy i bytu ludności, pożądanym struktur społecznym i stosunków społeczno-kulturowych, służących efektywnemu i sprawiedliwemu zaspokojeniu potrzeb społeczeństwa. Na poziomie lokalnym jednym z podstawowych narzędzi służących jej realizacji jest strategia rozwiązywania problemów społecznych.

Strategia rozwiązywania problemów społecznych to dokument przedstawiający koncepcję działań zmierzających do racjonalizacji lokalnej polityki społecznej, szczególnie w aspekcie rozpoznawania zagrożeń społecznych, ich profilaktyki i minimalizowania negatywnych skutków występujących problemów społecznych. Strategia stanowi podstawę do realizacji stosunkowo trwałych wzorów interwencji społecznych w obliczu zagrożeń dla prawidłowego funkcjonowania lokalnej społeczności.

Niniejsza strategia została opracowana w Ośrodku Pomocy Społecznej w Obrzycku. Powstała w procesie partycypacyjnym z uwzględnieniem interesów różnych grup społecznych i przy szerokich konsultacjach społecznych. W pracach nad dokumentem uczestniczyli przedstawiciele samorządu lokalnego, poza przedstawicielami sektora pomocy społecznej, przedstawiciele oświaty, kultury, sportu i rekreacji, rynku pracy, ochrony zdrowia, a także policji, organizacji pozarządowych, kościoła oraz mieszkańcy gminy.

Strategia została przygotowana na lata 2024-2030. Ma umocowanie w dokumentach strategicznych z zakresu polityki społecznej przygotowanych na poziomie globalnym, europejskim, ogólnopolskim i samorządowym skąd, stosownie do potrzeb mieszkańców, przenosi priorytetowe cele i kierunki działań na poziom lokalny. Dokument umożliwia ubieganie się o środki zewnętrzne, m.in. z funduszy strukturalnych Unii Europejskiej, i stanowi materiał wyjściowy do opracowania szczegółowych programów i projektów pomocy społecznej.

Strategia składa się z siedmiu części. W pierwszej z nich zostały przedstawione podstawy prawne tworzenia dokumentu.

Druga część strategii obejmuje podstawowe informacje na temat gminy, z kolei trzecia część zawiera diagnozę sytuacji społecznej na jej terenie, która została przygotowana w oparciu o dane pozyskane z instytucji i organizacji działających w gminie bądź obejmujących zasięgiem działania jej mieszkańców, identyfikację

mocnych i słabych stron oraz szans i zagrożeń lokalnego systemu polityki społecznej (analiza SWOT), a także analizę ankiet skierowanych do mieszkańców gminy, w tym przedstawicieli samorządu lokalnego. Diagnoza została przeprowadzona w następujących obszarach: *Struktura demograficzna i Proces starzenia się; Sytuacja mieszkaniowa; Gospodarka i sytuacja na rynku pracy; Edukacja i wychowanie, Opieka nad dziećmi do lat 3.; Kultura, sport, rekreacja i turystyka; Zdrowie i problem niepełnosprawności; Uzależnienia i przemoc domowa; Kryzys bezdomności; Kwestia uchodźców; Pomoc społeczna i wsparcie rodziny; Ekonomia społeczna i solidarna; Bezpieczeństwo publiczne.*

W czwartej części strategii, na podstawie wniosków płynących z przeprowadzonej diagnozy oraz przy uwzględnieniu kompetencji samorządu gminnego, zostały sformułowane: misja, cele strategiczne i operacyjne oraz kierunki działań niezbędnych do podjęcia w okresie programowania dokumentu. Zostali również wskazani realizatorzy strategii, przedstawione źródła finansowania dokumentu i czas realizacji wyznaczonych w nim kierunków działań, ramy finansowe strategii oraz prognoza zmian.

W piątej części dokumentu wskazane są programy oraz przedstawiona jest informacja na temat projektów mogących służyć realizacji strategii.

Szósta część strategii zawiera informację na temat jej zgodności z innymi dokumentami strategicznymi, które zostały opracowane na szczeblu globalnym, europejskim, krajowym i samorządowym.

W siódmej części dokumentu przedstawiono informację na temat sposobu realizacji strategii oraz prowadzenia jej monitoringu i ewaluacji przy wykorzystaniu przygotowanego zestawu wskaźników monitoringowych.

Przy istniejącym obecnie ogromnym zapotrzebowaniu na myślenie i działanie strategiczne należy pamiętać, że sam fakt przygotowania strategii to dopiero część teoretyczna procesu, którą należy uzupełnić praktyką i działaniem, czyli wdrożeniem dokumentu. Tutaj, odpowiedzialność spada na lokalnych polityków, działaczy, przedstawicieli instytucji gminnych współpracujących z administracją rządową i samorządową szczebla ponadgminnego, a także z przedstawicielami sektora prywatnego (tzw. „drugiego sektora”) oraz sektora ekonomii społecznej i solidarnej (tzw. „trzeciego sektora”). Tylko bowiem ich skoordynowana współpraca, wola i determinacja w przeznaczaniu i pozyskiwaniu środków finansowych przełoży się na skuteczność realizacji strategii.

I. PODSTAWY PRAWNE TWORZENIA STRATEGII

Obowiązek opracowania Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Obrzycko na lata 2024-2030 wynika z art. 17 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, który w ramach zadań własnych gminy przewiduje „opracowanie i realizację gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka”.

Do aktów prawnych regulujących treść strategii oraz wpływających na jej realizację należą również m.in.:

- ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym,
- ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi,
- ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej,
- ustawa z 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych,
- ustawa z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów,
- ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej,
- ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii,
- ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy,
- ustawa z dnia 13 czerwca 2003 r. o zatrudnieniu socjalnym,
- ustawa z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych,
- ustawa z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci,
- ustawa z dnia 19 lipca 2019 r. o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych,
- ustawa z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych,
- ustawa z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych,
- ustawa z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej,

- ustawa z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego,
- ustawa z dnia 8 grudnia 2006 r. o finansowym wsparciu tworzenia lokali socjalnych, mieszkań chronionych, noclegowni i domów dla bezdomnych,
- ustawa z dnia 21 czerwca 2001 r. o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie Kodeksu cywilnego,
- ustawa z dnia 21 czerwca 2001 r. o dodatkach mieszkaniowych,
- ustawa z dnia 5 grudnia 2014 r. o Karcie Dużej Rodziny,
- ustawa z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”,
- ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie,
- ustawa z dnia 5 sierpnia 2022 r. o ekonomii społecznej,
- ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty,
- ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe,
- ustawa z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa.

II. DANE PODSTAWOWE O GMINIE

Gmina Obrzycko jest gminą wiejską, położoną w województwie wielkopolskim, w powiecie szamotulskim. Sąsiednie z gminami: miejską Obrzycko, Szamotuły, Ostroróg i Wronki w powiecie szamotulskim, gminami Lubasz i Połajewo w powiecie czarnkowsko-trzcianeckim, a także z gminą Oborniki w powiecie obornickim.

Gmina zajmuje powierzchnię 110,84 km², co stanowi 9,9% powierzchni powiatu. W jej skład wchodzi 12 sołectw: Dobrogostowo, Gaj Mały, Karolin, Jaryszewo, Koźmin, Obrowo, Ordzin, Pęckowo, Piotrowo, Słopanowo, Stobnicko i Zielonagóra. Siedziba władz gminy znajduje się w mieście Obrzycko, które stanowi odrębną jednostkę administracyjną.

Obszar gminy leży nad Wartą, jej część lewobrzeżna położona jest na Wysoczyźnie Poznańskiej, w tej części zwanej Równiną Szamotulską natomiast część prawobrzeżna, którą zajmują w większości lasy Puszczy Noteckiej, wchodzi w skład Kotliny Gorzowskiej. W granicach gminy znajdują się obszary chronione – Rezerwat przyrody „Świetlista Dąbrowa koło Obrzycka” oraz liczne pomniki przyrody.

Sąsiadujące z gminą miasto Obrzycko oddalone jest 12 km od Szamotuł i 45 km od stolicy województwa – Poznania. Przez teren gminy Obrzycko przebiegają 2 drogi wojewódzkie – droga nr 185 na trasie Szamotuły – Piotrowo i łącząca się z nią droga nr 182 na kierunku Wronki – Czarnków. Przez południowo-zachodnią część gminy prowadzi także linia kolejowa ze stacją kolejową w Pęckanie. Linia kolejowa zapewnia połączenia na kierunku Poznań – Szczecin. Transport publiczny autobusowy realizowany jest poprzez firmy prywatne. Ocenia się, że nie zapewnia on zadowalającego skomunikowania wszystkich miejscowości gminy.

Dzieje gminy dokumentują zachowane zabytki, świadczące o jej długiej historii i kulturze. Pierwsze ślady pobytu człowieka pochodzą z epoki brązu i żelaza; znaleziska z tego okresu odkryto na terenie wsi Słopanowo. Najważniejszymi zabytkami w gminie są: drewniany kościół pw. św. Mikołaja z końca XVII w. w Słopanowie, poewangelicki kościół filialny pw. Serca Jezusowego z 1839 r. w Piotrowie, zespół pałacowo-parkowy z XIX w. rodziny Twardowskich w Kobylnikach, zespół pałacowy z początku XX w. (tzw. Obrzycko Zamek) rodziny Raczyńskich w Zielonejgórze, zespół pałacowo-parkowy rodziny Raczyńskich z XIX w. w Gaju Małym.

III. DIAGNOZA SYTUACJI SPOŁECZNEJ W GMINIE

1. STRUKTURA DEMOGRAFICZNA I PROCES STARZENIA SIĘ

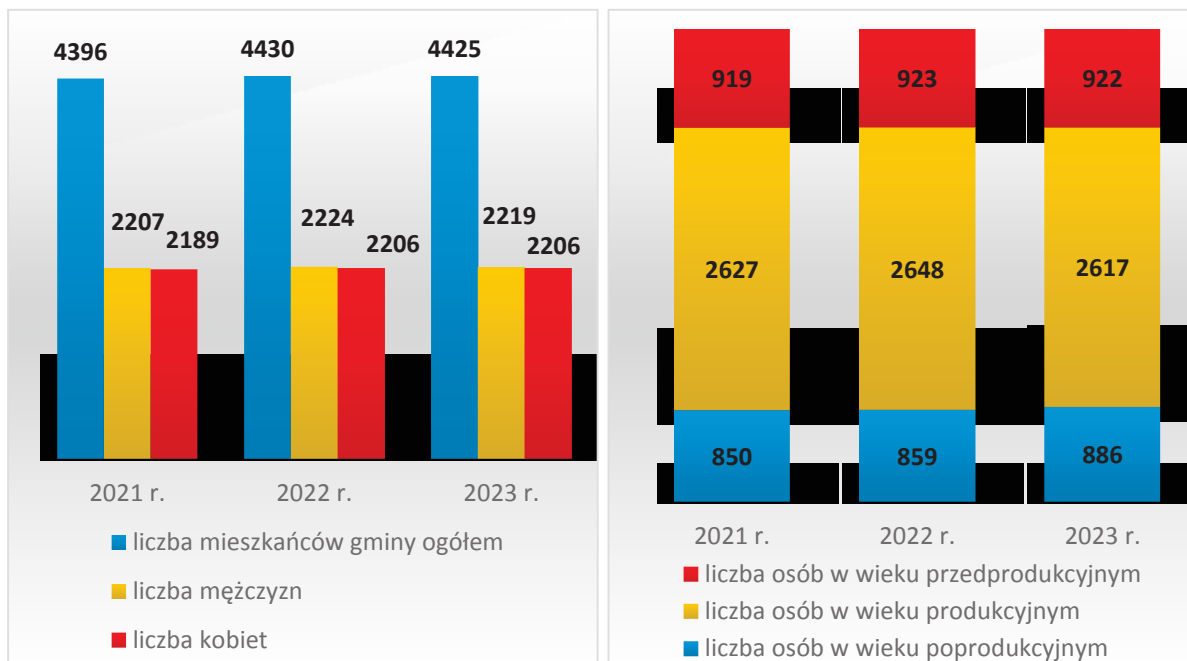
Według danych Głównego Urzędu Statystycznego, w latach 2022-2023 liczba ludności gminy Obrzycko była nieco wyższa niż w 2021 r. (4.396 w 2021 r., 4.430 w 2022 r., 4.425 w 2023 r.). Na koniec kolejnych lat większość wśród mieszkańców stanowili mężczyźni.

W analizowanym okresie na podobnym poziomie pozostawała liczba dzieci i młodzieży, po wzroście w 2022 r., rok później spadła liczba osób w wieku produkcyjnym, a liczba osób starszych systematycznie rosła.

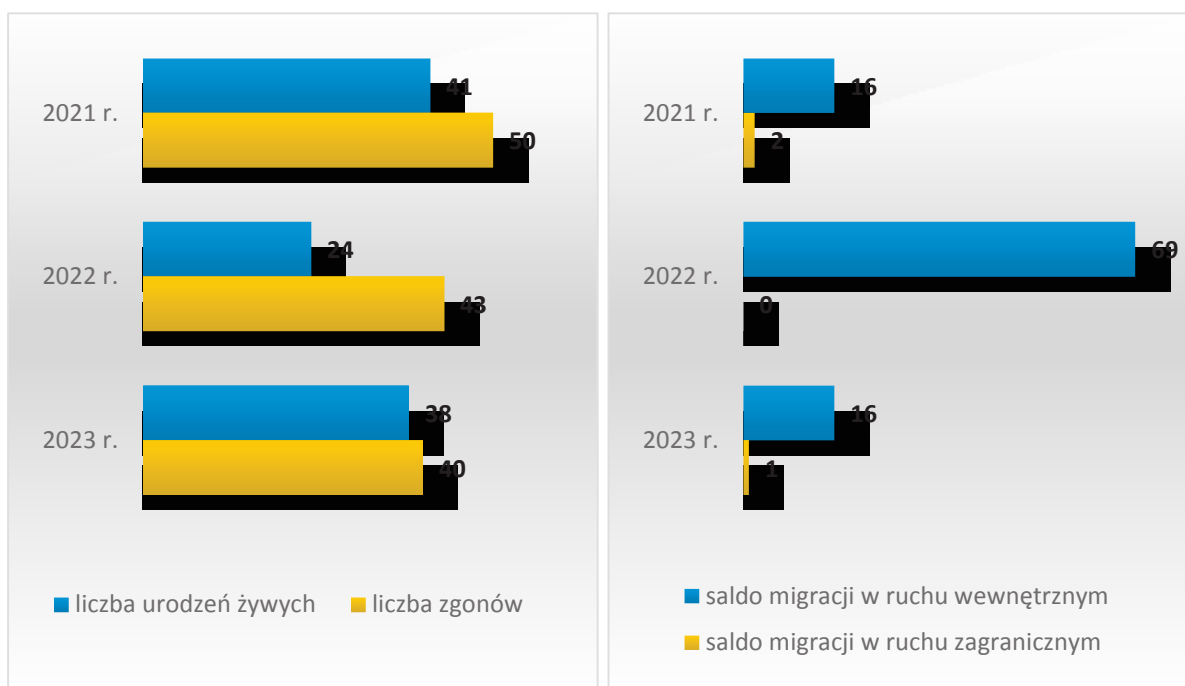
Według danych Głównego Urzędu Statystycznego, w latach 2021-2023 przyrost naturalny w gminie był ujemny (-9 w 2021 r., -19 w 2022 r., -2 w 2023 r.), natomiast saldo migracji było dodatnie (+19 w 2021 r., +69 w 2022 r., +17 w 2023 r.).

Dane szczegółowe na temat liczby, struktury wiekowej oraz ruchu naturalnego i salda migracji mieszkańców gminy.

Wykresy 1-2. Ludność gminy oraz jej struktura wiekowa w latach 2021-2023

Źródło danych: Główny Urząd Statystyczny.

Wykresy 3-4. Ruch naturalny i saldo migracji ludności gminy w latach 2021-2023

Źródło danych: Główny Urząd Statystyczny.

Analizując sytuację demograficzną w gminie, należy podkreślić korzystny aspekt w postaci większej liczby dzieci i młodzieży niż osób w wieku poprodukcyjnym, ale trzeba również zwrócić uwagę na systematycznie rosnący udział osób starszych w populacji gminy. W latach 2021-2023 współczynnik obciążenia demograficznego osobami starszymi zwiększył się z 23,7% do 25,5%, podobnie rósł odsetek osób w wieku 65+ wśród ogółu mieszkańców gminy (15,7 w 2021 r., 16 w 2022 r., 16,8 w 2023 r.) Na tej podstawie przypuszczać należy, że gmina doświadcza postępującego procesu starzenia się społeczności lokalnej.

Wyniki Narodowego Spisu Powszechnego 2021 wskazują na duże zmiany w strukturze ludności według ekonomicznych grup wieku w całym kraju. W okresie międzyspisowym zmniejszył się odsetek ludności w wieku przedprodukcyjnym – z 18,7% w 2011 r. do 18,4% w 2021 r., a także w wieku produkcyjnym – z 64,4% w 2011 r. do 59,3% w 2021 r. Wyraźnie zwiększył się natomiast udział ludności w wieku poprodukcyjnym – z 16,9% do 22,3%, co oznacza, że w ciągu dekady przybyło blisko 2 miliony osób w grupie wieku 60/65 lat i więcej, a tym samym już więcej niż co 5 mieszkańców Polski ma ponad 60 lat.

Mający obecnie miejsce dynamiczny proces starzenia się społeczeństw postępuje wskutek nakładania się spadku liczby urodzeń przy jednoczesnym wydłużaniu średniej długości życia. Według prognoz Głównego Urzędu

Statystycznego do 2025 r. będzie wzrastał udział „młodszej” subpopulacji, tj. osób w wieku 65-79 lat, bowiem tę grupę będą sukcesywnie zasilały osoby urodzone w latach 1949-1965, a jednocześnie będzie ubywało osób w wieku 80 lat i więcej urodzonych w latach 1934-1945. Po 2025 r. znacząco wzrośnie odsetek osiemdziesięciolatków i osób starszych z uwagi na fakt, że ten wiek – w kolejnych latach – osiągną osoby urodzone w czasie powojennego boomu urodzeń. Szacuje się, że w 2040 r. osoby w zaawansowanej starości (ponad osiemdziesięcioletnie) będą stanowiły aż 36% zbiorowości osób starszych.

Systematyczne postępowanie zjawiska starzenia się wymaga podjęcia z wyprzedzeniem, działań zmierzających do stworzenia nowoczesnego systemu polityki społecznej ukierunkowanej na zaspokajanie specyficznych potrzeb osób starszych. Starzenie się i starość jawią się jednym z kluczowych problemów zarówno w aspekcie ekonomicznym i medycznym, jak i etycznym.

Postępujący proces starzenia się lokalnej społeczności staje się nowym wyzwaniem dla pomocy społecznej. Należy przy tym pamiętać, że w najbliższej perspektywie – do 2025 r. będziemy mieć do czynienia z 2. grupami seniorów – młodszą (do 79 lat) i starszą (80 lat i więcej). Istnieje więc potrzeba podjęcia działań adresowanych do obu grup – prewencyjnych, zapobiegających chorobom i niedołęstwu, umożliwiających podnoszenie jakości życia i wykorzystanie potencjału młodszych oraz opiekuńczych wobec starszych.

Mając na uwadze zróżnicowanie grupy seniorów nie można postrzegać ich potrzeb i potencjału w jednakowy sposób. W tej grupie znajdują się zarówno osoby aktywne fizycznie i społecznie, samodzielne, utrzymujące satysfakcjonujące relacje z bliskimi i przyjaciółmi; osoby samodzielne, które mają potencjał i chęć rozwoju, ale potrzebują zachęty, informacji i wskazówek do aktywnego udziału w życiu społecznym; osoby częściowo zależne, które potrzebują czasowego wsparcia i opieki, jak również osoby niesamodzielne, całkowicie zależne od pomocy innych. Planując i realizując działania na rzecz seniorów należy więc uwzględnić potrzeby każdej z tych grup.

W gminie Obrzycko odnotowuje się wzrost liczby osób starszych, samotnych, o niskich dochodach, które nie mogą liczyć na pomoc najbliższej rodziny. W związku z tym zwiększa się zapotrzebowanie na takie świadczenia, jak usługi opiekuńcze i kierowanie do domów pomocy społecznej. Z obserwacji pracowników socjalnych wynika, że seniorzy w gminie szczególnie dotkliwie doświadczają utrudnień w dostępie do lekarzy specjalistów, borykają się z wykluczeniem

komunikacyjnym, a oferta aktywizacji i organizacji czasu wolnego jest bardzo ograniczona.

Ośrodek Pomocy Społecznej w Obrzycku wspiera seniorów, m.in. poprzez pracę socjalną, usługi opiekuńcze, pomoc finansową, pomoc rzeczową w postaci posiłków i kierowanie do domów pomocy społecznej. Dane szczegółowe w tym zakresie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 1. Formy świadczeń dla osób starszych udzielonych w gminie w latach 2021-2023

formy świadczeń	liczba osób, którym przyznano świadczenie			liczba i kwota świadczeń		
	2021 r.	2022 r.	2023 r.	2021 r.	2022 r.	2023 r.
zasilek stały	0	1	6	0/0	12/ 8.628	50/ 24.784
zasilek okresowy	1	1	2	11/1.334	8/1.146	9/2.672
zasilek celowy	9	5	4	18/ 14.650	8/ 5.200	10/ 5.204
usługi opiekuńcze	13	18	17	2.748/ 76.986	4.146/ 125.096	3.458/ 122.737
schronienie	0	1	3	0	12/ 17.730	25/ 44.899
odpłatność za pobyt w DPS	3	6	6	28/ 86.084	50/ 147.086	65/ 215.388
posiłek	0	3	6	0	264/ 5.490	928/ 19.910
opał w naturze	2	2	1	2/2.440	3/3.616	1/875

Źródło danych: Ośrodek Pomocy Społecznej w Obrzycku.

Na terenie gminy realizowane są przedsięwzięcia kulturalne, rozrywkowe i sportowo-rekreacyjne, w których uczestniczą lub mogą uczestniczyć seniorzy. Ich organizatorami są głównie rady sołeckie, ochotnicze straże pożarne, koła gospodyń wiejskich, także gminne placówki kulturalne i oświatowe. Seniorzy mogą uczestniczyć w festynach, spotkaniach integracyjnych i okolicznościowych, Biblioteka zapewnia edukację i rozwój poznawczy. Od 2022 r. w gminie działa Klub Senior+ z siedzibą w Słopanowie, gdzie odbywają się regularne zajęcia dla zainteresowanych seniorów z terenu całej gminy. Z jego oferty w 2023 r. korzystało średnio 18 osób. Seniorzy spotykają się 4 dni w tygodniu, korzystają z zajęć kulinarnych, gimnastycznych z rękodzieła i krawiectwa, uczestniczą w spotkaniach integracyjnych, międzypokoleniowych, biorą udział w wycieczkach. W 2023 r. na działalność Klubu Senior+ wydatkowano kwotę 114.240 zł ze środków własnych gminy.

Seniorów z gminy wsparciem obejmuje także Caritas Archidiecezji Poznańskiej, zapewniając im pomoc materialną, zajęcia aktywizacyjne prowadzi Biblioteka Publiczna Gminy Obrzycko oraz Koła Gospodyń Wiejskich w Słopanowie, Ordzinie, „Gajowianki” w Gaju Małym i Koźminie, a pomoc pielęgniarki środowiskowej i wizyty domowe lekarzy w razie potrzeby zabezpiecza Przychodnia Zespołu Lekarza Rodzinnego „Vita” w Obrzycku.

2. SYTUACJA MIESZKANIOWA

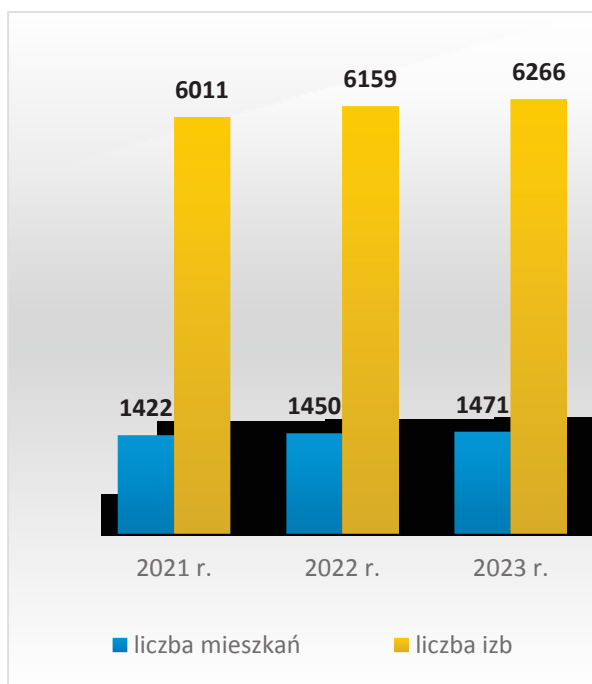
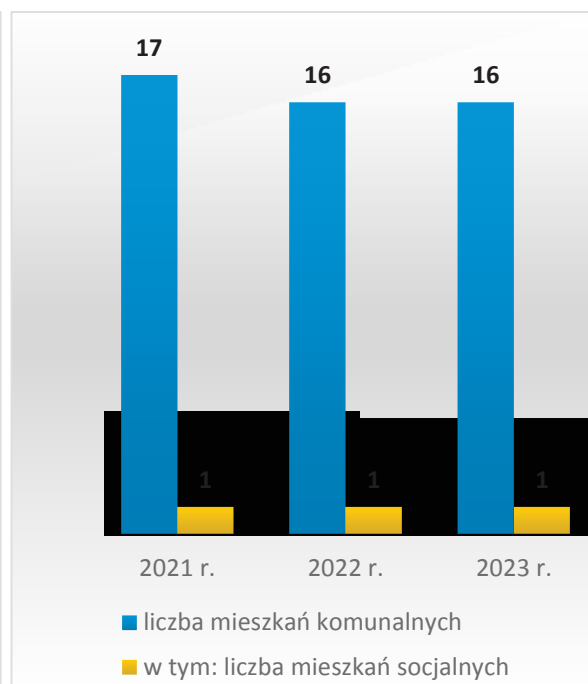
Sytuacja demograficzna jest jednym z uwarunkowań polityki mieszkaniowej. Według danych Głównego Urzędu Statystycznego, w Polsce w 2022 r. na najem lokali mieszkalnych oraz tymczasowych pomieszczeń z mieszkaniowego zasobu gminy oczekiwało 126 tys. gospodarstw domowych, w tym na najem socjalny w ramach realizacji wyroków eksmisyjnych oczekiwało 40 tys. gospodarstw domowych, a na najem tymczasowych pomieszczeń 16,5 tys.

Z ogólnopolskich badań zamówionych przez Habitat for Humanity wynika, że 21% respondentów wskazywało jako problem brak możliwości przeprowadzenia remontu mieszkania, 19% problemy z niedostatecznym ogrzaniem mieszkania, 18% deklaruowało brak możliwości zamiany mieszkania na lepsze, bardziej odpowiednie do potrzeb, a 11% wskazywało na niemożność samodzielnego zamieszkania we własnym lub wynajętym mieszkaniu.

Polska ma jeden z najniższych wskaźników liczby mieszkań na 1.000 mieszkańców (392) wśród krajów Unii Europejskiej. Z danych Eurostatu wynika z kolei, że na każdego mieszkańca Polski przypada 1,2 pokoju – to jeden z najgorszych wyników wśród krajów Wspólnoty. Blisko 37% Polaków mieszka w przeludnionych mieszkaniach.

Według danych Głównego Urzędu Statystycznego, w latach 2021-2023 liczba mieszkań w gminie Obrzycko zwiększała się z roku na rok (z 1.422 w 2021 r. do 1.471 w 2023 r.). Z kolei z informacji Urzędu Gminy w Obrzycku wynika, że w analizowanym okresie liczba mieszkań komunalnych pozostających w zasobach gminy była na zbliżonym poziomie (17 w 2021 r., po 16 w latach 2022-2023). Wśród nich było 1 mieszkanie socjalne.

Dane szczegółowe na temat zasobów mieszkaniowych w gminie przedstawiają poniższe wykresy.

Wykres 5. Mieszkania w gminie w latach 2021-2023**Wykres 6. Mieszkania pozostające w zasobach gminy w latach 2021-2023**

Źródło danych: Główny Urząd Statystyczny oraz Urząd Gminy w Obrzycku.

Według danych Głównego Urzędu Statystycznego, w 2022 r. większość mieszkań w gminie była wyposażona w instalacje techniczno-sanitarne w postaci wodociągu, ustępu spłukiwanego, łazienki i centralnego ogrzewania. Do sieci wodociągowej podłączonych było 98,6% mieszkań, ustęp spłukiwany i łazienkę posiadało odpowiednio 96,3% i 90,8% mieszkań, a centralne ogrzewanie 81,4% mieszkań. Z kolei do sieci gazowej podłączonych było jedynie 2,1% mieszkań w gminie.

Mieszkańcy gminy, którzy z uwagi na trudną sytuację materialną nie byli w stanie pokryć kosztów związanych z utrzymaniem mieszkania, otrzymywali, po spełnieniu określonych warunków, dodatki mieszkaniowe. Są to świadczenia pieniężne udzielane w ramach zadań własnych gminy. Dane szczegółowe w tym zakresie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 2. Dodatki mieszkaniowe w gminie w latach 2021-2023

	2021 r.	2022 r.	2023 r.
liczba gospodarstw, którym przyznano dodatki mieszkaniowe	0	1	1
wartość przyznanych dodatków mieszkaniowych (w zł)	0	1.415	1.551

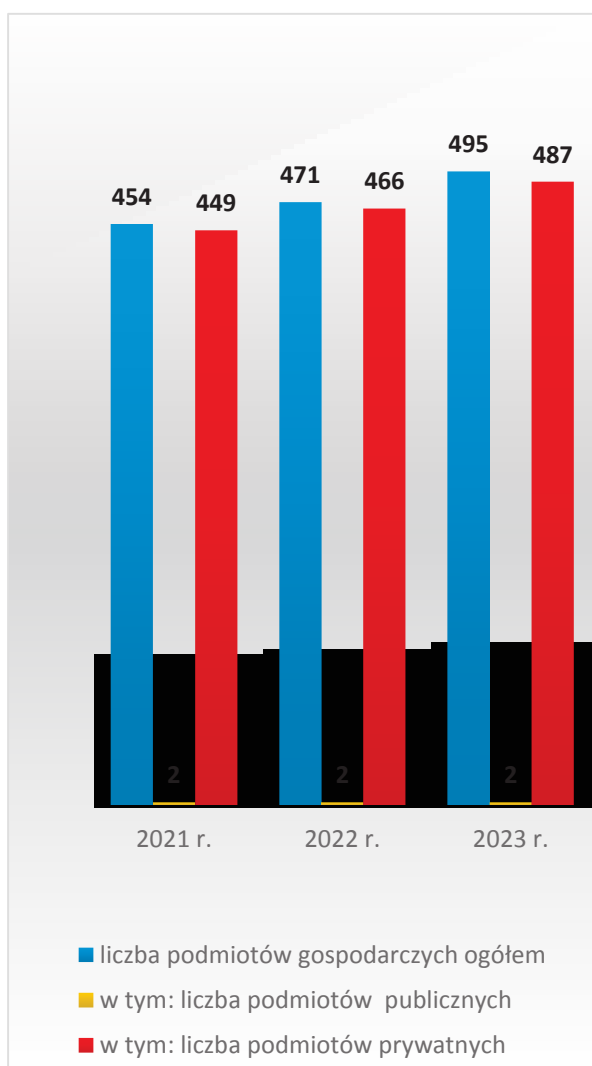
Źródło danych: Ośrodek Pomocy Społecznej w Obrzycku.

3. GOSPODARKA I SYTUACJA NA RYNKU PRACY

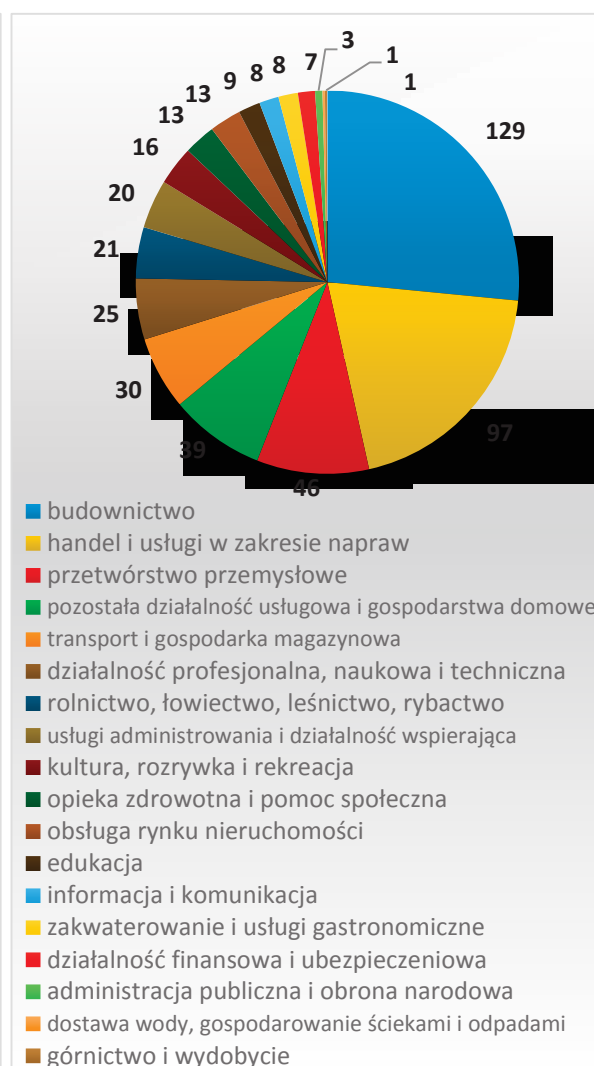
Gmina Obrzycko jest gminą o charakterze rolniczym z perspektywami na rozwój ruchu turystycznego z uwagi na wysokie walory krajobrazowe. Użytki rolne w gminie stanowią 45%, a grunty leśne oraz zadrzewione i zakrzewione – 48,9% obszaru gminy. Przeważają dobre, prawnie chronione gleby – II i III klasy bonitacyjnej. Zajmują one 60% użytków rolnych. Z informacji Urzędu Gminy w Obrzycku wynika, że w 2023 r. w gminie działało 418 gospodarstw rolnych, w tym 126 o powierzchni powyżej 15 ha i 114 o powierzchni 2-5 ha.

Poniższe wykresy. przedstawiają dane szczegółowe na temat podmiotów gospodarczych funkcjonujących w gminie.

Wykres 7. Podmioty gospodarcze w gminie w latach 2021-2023

Wykres 8. Podmioty gospodarcze prywatne w gminie w poszczególnych sekcjach Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD) w 2023 r.

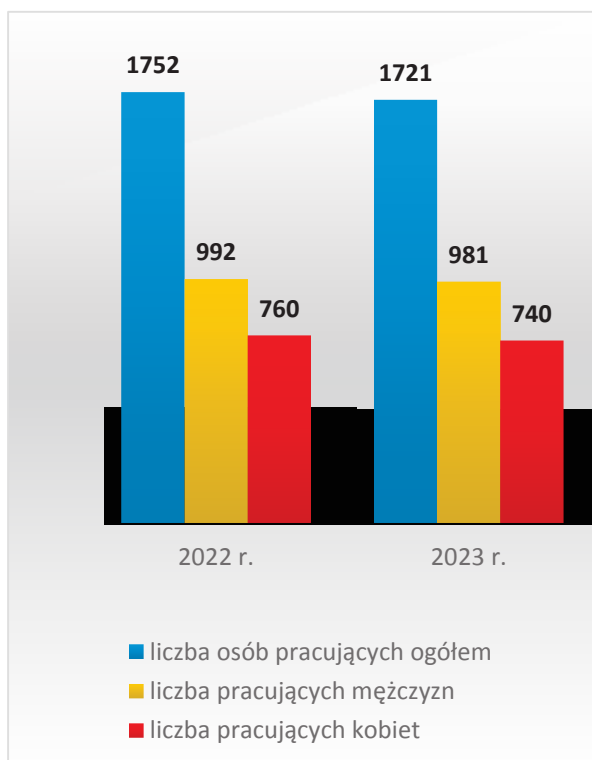
Źródło danych: Główny Urząd Statystyczny.

Sytuacja gospodarcza w gminie wpływa na kondycję lokalnego rynku pracy. Według danych Głównego Urzędu Statystycznego, na koniec 2023 r. liczba posiadających zatrudnienie mieszkańców gminy Obrzycko była niższa niż rok wcześniej (spadek o 31 osób). Średnia wieku osób pracujących wyniosła odpowiednio 41,5 i 41,4 lat. Szacuje się, że liczba miejsc pracy w gminie nie jest wystarczająca. Do największych pracodawców na jej terenie należą m.in.: Betoniarnia Nowak Sp. z o.o., producent akcesoriów meblowych As Drew, Zakład naprawy naczep i samochodów ciężarowych Turek & Turek Sp. J., Hannex Sp. z o.o. świadcząca usługi lakiernicze, Przedsiębiorstwo Rolniczo-Hodowlane Gałopol Sp. z o.o.

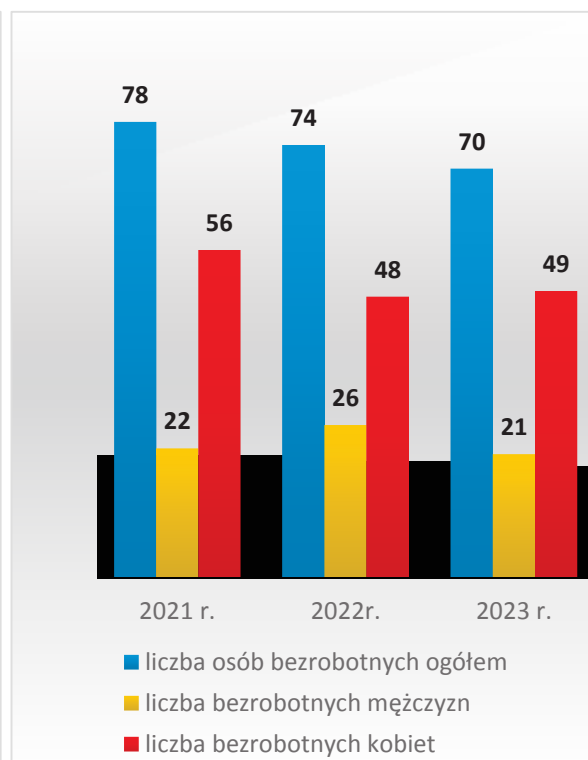
Z danych Głównego Urzędu Statystycznego wynika, że w latach 2021-2023 liczba osób bezrobotnych w gminie nieznacznie spadła (z 78 w 2021 r. do 70 w 2023 r.). Większość wśród osób bezrobotnych stanowiły kobiety. Udział osób bezrobotnych w ogóle mieszkańców gminy będących w wieku produkcyjnym był niski i zmniejszał się z roku na rok (z 3% w 2021 r. do 2,7% w 2023 r.).

Dane szczegółowe na temat pracujących i bezrobotnych mieszkańców gminy przedstawiają poniższe wykresy.

Wykres 9. Mieszkańcy gminy posiadający zatrudnienie na koniec 2022 i 2023 r.*

Wykres 10. Bezrobotni w gminie według płci w latach 2021-2023

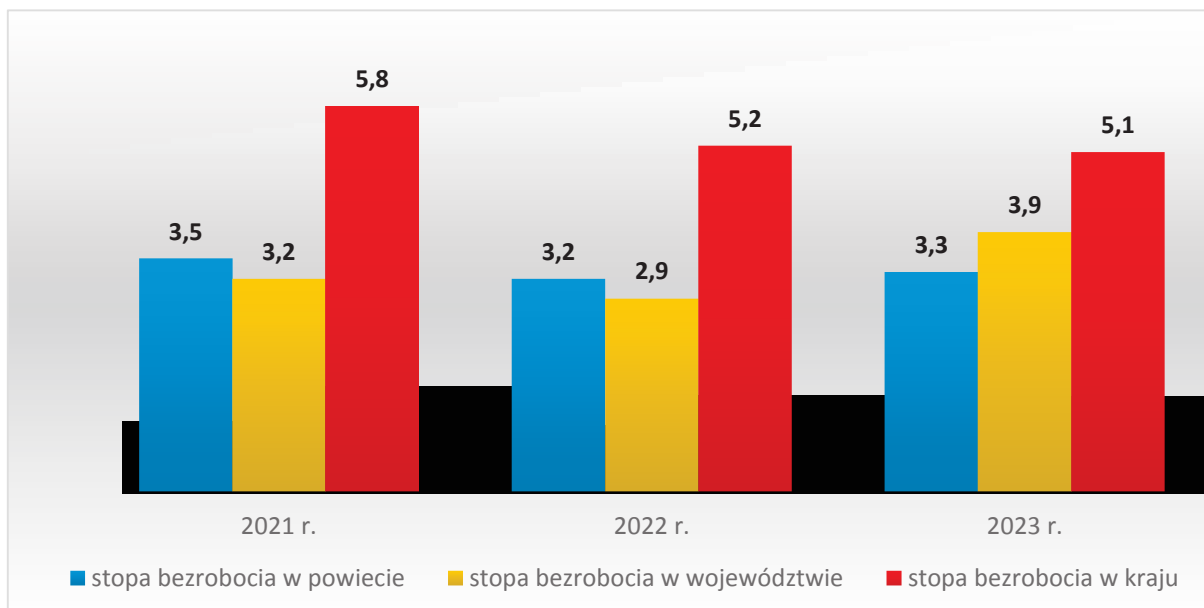

Źródło danych: Główny Urząd Statystyczny.

*bez pracujących w jednostkach budżetowych działających w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego, osób pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie, duchownych oraz pracujących w organizacjach, fundacjach i związkach, bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób.

W latach 2021-2023 stopa bezrobocia w powiecie szamotulskim była wyższa niż w województwie wielkopolskim lecz niższa niż w kraju. Dane szczegółowe w tym zakresie przedstawia poniższy wykres.

Wykres 11. Stopa bezrobocia w powiecie szamotulskim, w województwie wielkopolskim i w kraju w latach 2021-2023 (w %)

Źródło danych: Główny Urząd Statystyczny.

Analizując dobre informacje o malejących wskaźnikach bezrobocia w całym kraju warto zwrócić uwagę, iż o rzeczywistej kondycji rynku pracy świadczy stan zatrudnienia i bierności zawodowej.

Bierni zawodowo to osoby, które nie miały zatrudnienia, nie szukały go i nie były gotowe do podjęcia żadnej zawodowej aktywności. Powodów bierności zawodowej jest kilka, przy czym ekonomiści i eksperci najczęściej wymieniają wyższe świadczenia socjalne jako element, który wiele osób zdolnych do podjęcia pracy zniechęca do jakiegokolwiek aktywności, obniżenie wieku emerytalnego, które dezaktywowało dużą grupę osób oraz przyczyny kulturowe – w Polsce dla znacznej grupy obywateli praca nie jest wartością, pracują tylko ci, którzy muszą, by przeżyć.

Badanie Aktywności Ekonomicznej Ludności (BAEL) w 2021 r. wykazało, że biernych zawodowo w Polsce było ponad 13 mln obywateli (przy ok. 17 mln aktywnych), w tym ponad 1/3 to osoby w wieku produkcyjnym. Aktualne badanie

wykazało, że zbiorowość osób biernych zawodowo zmniejszyła się do 10 mln obywateli.

Poważnym problemem jawi się również zjawisko zwane NEET (ang. not in employment education or training), określające młodzież pozostającą poza sferą zatrudnienia i edukacji, czyli tych, którzy nie uczą się i nie pracują. Według danych Eurostatu młodzi ludzie w wieku 20-34 lata niepracujący i nieuczący się stanowią ponad 16% swojej grupy wiekowej.

Osobnym zagadnieniem jest tzw. „szara strefa” – osoby pracujące bez rejestracji. Praca nierejestrowana stanowi stały element polskiego rynku pracy. Według badań Głównego Urzędu Statystycznego, w 2022 r. 2,0% wszystkich pracujących osób pracowało przynajmniej raz poza formalną gospodarką. Badania mówią o 342 tys. pracujących bez rejestracji. Najpewniej jest to liczba mocno niedoszacowana, dlatego że badanie nie uwzględnia pracy wykonywanej przez tzw. imigrantów krótkookresowych oraz pracy wykonywanej za granicą.

4. EDUKACJA I WYCHOWANIE, OPIEKA NAD DZIEĆMI DO LAT 3.

Zadania oświatowe w gminie Obrzycko realizuje Szkoła Podstawowa im. Juliana Tuwima wraz z oddziałem przedszkolnym w Gaju Małym, prowadząca także oddział przedszkolny w Zielonejgórze. W roku szkolnym 2022/2023 do 7 oddziałów przedszkolnych uczęszczało 133 dzieci, a w 11 oddziałach szkolnych naukę pobierało 220 uczniów. Placówka zatrudniała nauczycieli na łącznej liczbie 36,78 etatów, z czego 28,18 etatu przypadało na szkołę podstawową.

Gmina organizuje i opłaca dowóz dzieci z niepełnosprawnościami mieszkających na terenie gminy Obrzycko do Zespołu Szkół Specjalnych w Szamotułach, Szkoły Podstawowej w Poznaniu i Ośrodka Szkolno-Wychowawczego dla Dzieci Nieśłyszących w Poznaniu. W roku szkolnym 2023/2024 zorganizowano dowóz dla 7 dzieci. Ponadto gmina pokrywa rodzicom koszt dowozu dzieci z niepełnosprawnościami do: Ośrodka Szkolno-Wychowawczego dla Dzieci Nieśłyszących w Poznaniu, Szkoły Specjalnej w Szamotułach; Szkoły Podstawowej w Gaju Małym. Koszt dowozu uczniów do szkół w roku 2023 wyniósł – 474.920 złotych.

W 2023 r. gmina Obrzycko ponosiła również koszty wychowania przedszkolnego uczniów będących jej mieszkańcami, którzy uczęszczali do publicznych i niepublicznych przedszkoli prowadzonych przez gminę Połajewo, miasto Obrzycko, gminę Wronki, gminę Szamotuły i gminę Rokietnica. Wyniosły one 313.290 zł.

Dane szczegółowe na temat działającej w gminie placówki oświatowej przedstawia poniższa tabela.

Tabela 3. Placówki oświatowe w gminie

nazwa placówki	adres placówki
Szkoła Podstawowa im. Juliana Tuwima w Gaju Małym	Gaj Mały 32, 64-520 Obrzycko

Źródło danych: Urząd Gminy w Obrzycku.

Na terenie gminy nie ma placówki świadczącej opiekę nad dziećmi do lat 3. Warto w tym miejscu dodać, że według danych Głównego Urzędu Statystycznego, w latach 2021-2023 liczba dzieci w wieku do lat 3. zmniejszała się w gminie z roku na rok (195 w 2021 r., 160 w 2022 r., 154 w 2023 r.).

5. KULTURA, SPORT, REKREACJA I TURYSTYKA

Główną instytucją prowadzącą działalność kulturalną w gminie jest Biblioteka Publiczna Gminy Obrzycko. W realizację przedsięwzięć kulturalnych włączają się także: Urząd Gminy w Obrzycku, sołectwa, placówki oświatowe oraz organizacje pozarządowe.

Biblioteka zajmuje się w szczególności gromadzeniem, opracowywaniem, przechowywaniem i ochroną materiałów bibliotecznych, udostępnianiem zbiorów na miejscu i wypożyczaniem na zewnątrz, prowadzeniem wypożyczeń międzybibliotecznych z uwzględnieniem szczególnych potrzeb dzieci i młodzieży. Obok podstawowej działalności prowadzi działania kulturalno-oświatowe i promocyjne, organizując m.in.: spotkania autorskie, lekcje biblioteczne, konkursy, imprezy okolicznościowe.

W 2023 r., podobnie jak w latach poprzednich, Biblioteka wzięła udział we wszystkich ogólnopolskich akcjach czytelniczych, jak m.in. „Narodowe czytanie”, „Noc bibliotek”, „Odjazdowy bibliotekarz”. Do ważniejszych wydarzeń kulturalnych i rozrywkowych zorganizowanych przez placówkę należały: „Koncert zimowy”, a w nim różne aranżacje utworów jazzowych; koncert kolęd zespołu wokalnie-instrumentalnego „Bez”; „Upiór w regale”, czyli spotkanie z mrocznymi opowieściami; występ Teatru Mozaika ze spektaklem „Choinka i jej wigilijne kreacje”; spotkanie z członkami Klubu Senior+, a także organizowane we współpracy z Urzędem Gminy – Dożynki Gminne oraz, we współpracy z PTTK,

– wycieczka do Gniezna „Śladami Królów i Królików”. Ogółem w 2023 r. Biblioteka zorganizowała 76 imprez, w których wzięło udział 2.068 uczestników.

Biblioteka organizowała także zajęcia dla dzieci i młodzieży w czasie ferii zimowych i letnich pn. „Baza w bibliotece”. Ciekawą ofertą był m.in. udział w międzynarodowym projekcie pn. „Take Over – Młodzież przejmuje bibliotekę”, którego celem było odkrywanie swoich talentów oraz tworzenie książki „Leporello” czyli publikacji poligraficznej bezoprawowej.

W 2023 r. księgozbiór Biblioteki liczył 5.486 woluminów, liczba czytelników wyniosła 199. W 2023 r. Biblioteka zakupiła ogółem 664 nowych książek przede wszystkim z zakresu literatury pięknej dla dorosłych i dla dzieci.

Poniższa tabela zawiera wykaz placówek kulturalnych funkcjonujących w gminie.

Tabela 4. Placówki kulturalne w gminie

nazwa placówki	adres placówki
Biblioteka Publiczna Gminy Obrzycko	aleja Jana Pawła II 1, 64-520 Obrzycko

Źródło: Urząd Gminy w Obrzycku.

W działalność kulturalną na terenie gminy aktywnie włączają się Koła Gospodyń Wiejskich – w Słopanowie, Ordzinie, Gaju Małym i Koźminie. Do głównych inicjatyw podejmowanych przez Koła należą: festyny, wyjazdy studyjne, warsztaty tematyczne, spotkania integracyjne, wydarzenia kultywujące lokalne tradycje, takie jak dożynki, spotkania wigilijne, prezentacja regionalnych produktów i potraw.

Organizacją życia sportowego i rekreacji w gminie zajmują się głównie ludowe zespoły i kluby sportowe. Upowszechnianiu kultury fizycznej, sportu i rekreacji w gminie służy dostępna na jej terenie infrastruktura sportowo-rekreacyjna. Składają się na nią m.in.: boiska sportowe, sala szkolna, szatnia sportowa, sprzęt sportowy.

Gmina Obrzycko posiada zasoby przyrodnicze i kulturowe pozwalające na rozwój na jej terenie różnych form wypoczynku i rekreacji. Jej północną część zajmują lasy Puszczy Noteckiej – jednego z największych kompleksów leśnych w Polsce; miejscem rekreacji jest Przystań rzeczna w Zielonejgórze. Dumą gminy są liczne zabytki. Najważniejszymi z nich są: otoczony parkiem krajobrazowym zespół pałacowy Raczyńskich z XIX w. w Gaju Małym, zespół pałacowo-parkowy

Twardowskich z 2 połowy XIX w. w Kobylnikach, zespół pałacowy Raczyńskich z początków XX w. w Zielonejgórze, Kościół poewangelicki z I poł. XIX w. w Piotrowie, drewniany kościół parafialny pw. św. Mikołaja wzniesiony w latach 1695-1699 w Słopanowie.

Przez gminę przebiegają dwa oznakowane szlaki turystyczne: „zielony” z Szamotuł przez Obrzycko do Czarnkowa i Niekurska oraz „czerwony” ze Słopanova przez Obrzycko do Wronek i Sierakowa. Odcinki tych szlaków, czerwonego do Wronek i zielonego do Szamotuł, wchodzą w skład Europejskiego Dalekobieżnego Szlaku Pieszego.

6. ZDROWIE I PROBLEM NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI

Mieszkańcy gminy Obrzycko korzystają z oferty podmiotów wykonujących działalność leczniczą oraz aptek funkcjonujących na terenie miasta Obrzycko. Dane szczegółowe w tym zakresie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 5. Podmioty lecznicze i apteki w mieście Obrzycko

nazwa podmiotu	adres podmiotu
Przychodnia Zespołu Lekarza rodzinnego Vita w Obrzycku	ul. Kruppika 7, 64-520 Obrzycko
Apteka Pod Złotym Moździerzem w Obrzycku	ul. Kruppika 2, 64-520 Obrzycko

Źródło danych: Urząd Gminy w Obrzycku.

W ramach Przychodni Zespołu Lekarza Rodzinnego „Vita” s.c. w Obrzycku działają: Poradnia lekarza podstawowej opieki zdrowotnej, Gabinet Pielęgniarki Środowiskowo-Rodzinnej, Gabinet Położnej Środowiskowo-Rodzinnej, Gabinet Ginekologiczno-Położniczy, Gabinet Higieny Szkolnej i Laboratorium Analityki Medycznej. Szczególnie utrudniony dostęp jest do lekarzy takich specjalizacji, jak: geriatryka, okulistyka, stomatologia, kardiologia i ortopedia.

Specjalistyczne świadczenia zdrowotne, świadczenia zdrowotne w warunkach zamkniętych oraz nocną i świąteczną opiekę lekarską i pielęgniarską dla mieszkańców gminy realizuje placówka działająca poza jej terenem. Dane szczegółowe na jej temat przedstawia poniższa tabela.

Tabela 6. Podmioty lecznicze spoza gminy, realizujące dla mieszkańców gminy specjalistyczne świadczenia zdrowotne, świadczenia zdrowotne w warunkach zamkniętych oraz nocną i świąteczną opiekę lekarską i pielęgniarską

nazwa jednostki	adres jednostki
Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Szamotułach	ul. Sukiennicza 13, 64-500 Szamotuły

Źródło danych: Urząd Gminy w Obrzycku.

Schorzeniami najczęściej stwierdzanymi u dorosłej populacji są choroby układu krążenia. Obok schorzeń narządów ruchu i neurologicznych należą one do najczęstszych przyczyn niepełnosprawności, która oznacza trwałą lub okresową niezdolność do wypełniania ról społecznych z powodu stałego lub długotrwałego naruszenia sprawności organizmu, w szczególności powodującą niezdolność do pracy. Relatywnie rzadziej o obniżonej sprawności w codziennym życiu decydują uszkodzenia narządu wzroku i słuchu, choroba psychiczna oraz upośledzenie umysłowe.

Orzecznictwem o niepełnosprawności w odniesieniu do mieszkańców gminy Obrzycko zajmuje się Powiatowy Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Szamotułach. Według jego danych, w latach 2021-20223 liczba wydanych mieszkańcom gminy orzeczeń o niepełnosprawności (dla dzieci do 16. roku życia) wyniosła 47, a liczba wydanych orzeczeń o stopniu niepełnosprawności (dla osób powyżej 16. roku życia) – 338. Dane szczegółowe w tym zakresie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 7. Mieszkańcy gminy zaliczeni przez PZON w Szamotułach do osób niepełnosprawnych i stopnia niepełnosprawności w latach 2021-2023

		lata 2021-2023
liczba osób zaliczonych do niepełnosprawności i stopnia niepełnosprawności		385
w tym:	liczba osób do 16. roku życia zaliczonych do niepełnosprawności	47
	liczba osób w wieku 16 lat i więcej zaliczonych do stopnia niepełnosprawności	338

Źródło danych: Powiatowy Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Szamotułach.

Do najczęstszych przyczyn niepełnosprawności wśród osób w wieku do 16 lat należały: całościowe zaburzenia rozwojowe (10 osób), zaburzenia głosu, mowy i choroby słuchu, choroby neurologiczne (po 6) oraz inne schorzenia, w tym schorzenia: endokrynologiczne, metaboliczne, zaburzenia enzymatyczne, choroby zakaźne i odzwierzęce, zeszpecenia, choroby układu krwiotwórczego (5), a wśród osób w wieku powyżej 16 lat – upośledzenie narządu ruchu (95 osób), choroby

układu oddechowego i krążenia (70), choroby neurologiczne (42), inne schorzenia, w tym schorzenia: endokrynologiczne, metaboliczne, zaburzenia enzymatyczne, choroby zakaźne i odzwierzęce, zeszpecenia, choroby układu krwiotwórczego (39) oraz choroby psychiczne (29).

Oddział Zakładu Ubezpieczeń Społecznych w Poznaniu w ramach swojej działalności m.in. wydaje orzeczenia o trwałej lub okresowej całkowitej niezdolności do pracy i samodzielnej egzystencji, o trwałej całkowitej lub okresowej całkowitej niezdolności do pracy oraz o trwałej częściowej lub okresowej częściowej niezdolności do pracy. Dane szczegółowe w tym zakresie za 2022 i 2023 r. w odniesieniu do mieszkańców gminy Obrzycko przedstawia poniższa tabela.

Tabela 8. Osoby* z orzeczoną niezdolności do pracy zamieszkałe w gminie, otrzymujące świadczenia wypłacane z ZUS na koniec 2022 i 2023 r.**

	liczba osób (w tys.) w 2022 r.	liczba osób (w tys.) w 2023 r.
trwała całkowita niezdolność do pracy i samodzielnej egzystencji	0,03	0,04
okresowa całkowita niezdolność do pracy i samodzielnej egzystencji	0,02	0,02
trwała całkowita niezdolność do pracy	0,02	0,03
okresowa całkowita niezdolność do pracy	0,02	0,02
trwała częściowa niezdolność do pracy	0,05	0,05
okresowa częściowa niezdolność do pracy	0,03	0,03

Źródło danych: Oddział Zakładu Ubezpieczeń Społecznych w Poznaniu.

* bez osób pobierających świadczenia na mocy umów międzynarodowych oraz bez osób mających również prawo do świadczenia rolniczego (dane bezpośrednio z badania świadczeń emerytalno-rentowych)

** osoby otrzymujące świadczenia wypłacane przez ZUS to osoby, które pobierają: emerytury, renty z tytułu niezdolności do pracy, renty socjalne oraz osoby uprawnione do rent rodzinnych

Warto dodać, że wydawaniem orzeczeń o całkowitej lub częściowej niezdolności do pracy w gospodarstwie rolnym i do samodzielnej egzystencji dla mieszkańców gminy Obrzycko zajmuje się Oddział Regionalny Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego w Poznaniu.

Ośrodek Pomocy Społecznej w Obrzycku obejmuje wsparciem część osób z niepełnosprawnością, pomagając im wypełniać role społeczne i zawodowe. W 2021 r. z powodu niepełnosprawności ze świadczeń pomocy społecznej w gminie skorzystało 40 rodzin liczących 65 osób, rok później – 36 rodzin liczących 56 osób, a w 2023 r. – 40 rodzin liczących 65 osób.

Poniższa tabela przedstawia dane szczegółowe na temat form pomocy udzielanej przez OPS osobom z niepełnosprawnością w gminie.

Tabela 9. Formy świadczeń dla osób z niepełnosprawnością udzielonych w gminie w latach 2021-2023

formy świadczeń	liczba osób, którym przyznano świadczenie			liczba i kwota świadczeń (w zł)		
	2021 r.	2022 r.	2023 r.	2021 r.	2022 r.	2023 r.
usługi opiekuńcze	2	2	2	520/ 14.896	720/ 21.220	176/ 5.045
posiłek	0	6	6	0/0	776/ 14.544	1.280/ 34.980
zasilek okresowy	4	5	4	32/1.792	33/3.395	23/5.025
zasilek celowy	15	11	17	33/16.719	17/9.600	33/20,000
schronienie	0	1	1	0/0	4/4.900	10/17.287
zasilek stały	0	17	17	0/0	184/ 119.019	189/ 127.785
pobyt w domu pomocy społecznej	0	1	1	0/0	7/25.278	7/25.966
opał w naturze	2	3	5	2/2.300	3/5.650	5/3.499

Źródło: Ośrodek Pomocy Społecznej w Obrzycku.

Poza Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Obrzycku, do podmiotów działających na rzecz mieszkańców gminy z niepełnosprawnością należą: m.in.: Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie i Warsztaty Terapii Zajęciowej w Szamotułach, Domy Pomocy Społecznej w Chojnie w Nowej Wsi, Zespół Szkół Specjalnych w Szamotułach oraz Stowarzyszenie Kobiet Aktywnych „Kwiaty Polne” w Koźminie.

7. UZALEŻNIENIA I PRZEMOC DOMOWA

Alkoholizm, narkomania i przemoc domowa są problemami społecznymi, które powodują szkody we wszystkich sferach życia człowieka. Wpływają negatywnie na poczucie bezpieczeństwa społecznego, ogólny stan zdrowia, relacje rodzinne i międzyludzkie, a także zdolność do konkurencji na rynku pracy.

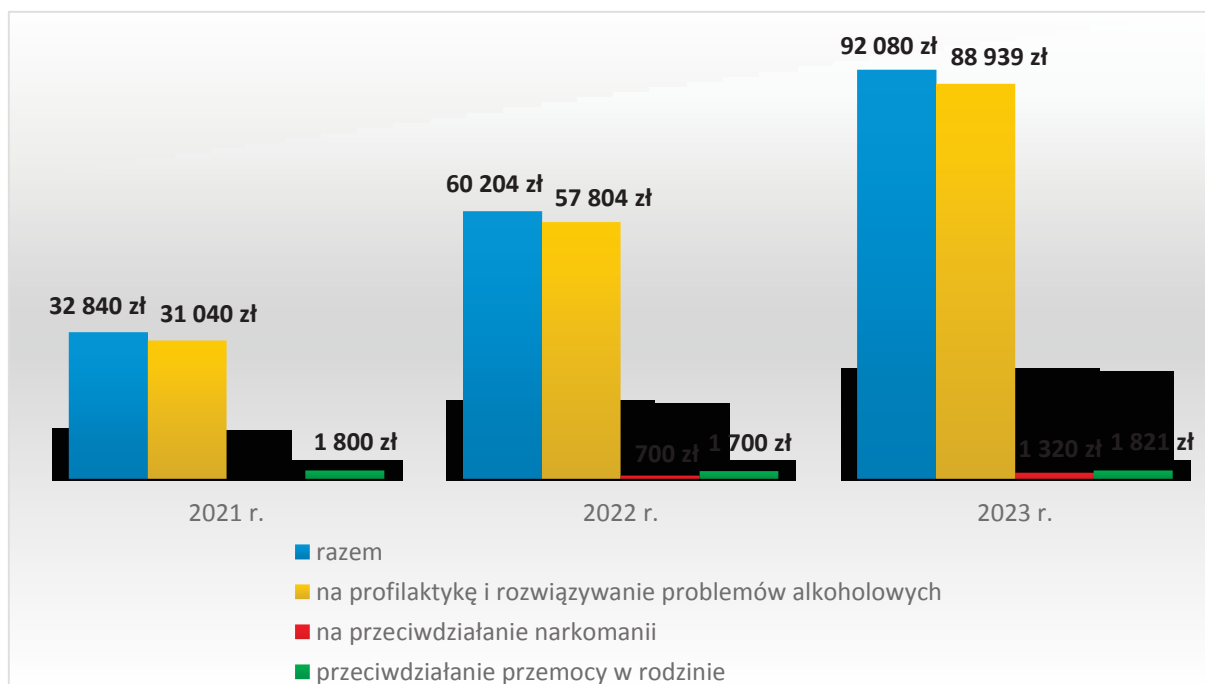
Wśród przyczyn popadania w alkoholizm zasadniczą rolę odgrywiają uwarunkowania społeczne, nieprawidłowe wzorce rodzinne, brak celów życiowych i utrata zatrudnienia. Szerzeniu się narkomanii sprzyjają natomiast coraz większa powszechność i dostępność środków odurzających, panująca moda na ich zażywanie, chęć poszukiwania nowych wrażeń i doznań oraz traktowanie narkotyków jako środków umożliwiających ucieczkę od trudności życia

codziennego, rozładowanie stresu i konfliktów. Przemoc jest z kolei problemem mającym często swoje źródło w uzależnieniach i ubóstwie, choć występuje również w rodzinach o wysokim statusie społecznym. Doznającymi przemocy są niejednokrotnie osoby słabe fizycznie, psychicznie, o niskim poczuciu własnej wartości, zależne od osoby stosującej przemoc. Na ogół są to kobiety i dzieci, rzadziej osoby z niepełnosprawnością, starsze i chore.

Prowadzenie działań w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień i przemocy domowej oraz integracji społecznej osób nimi dotkniętych należy do zadań własnych gminy. Działania te podejmowane są w oparciu o gminne programy profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii i przeciwdziałania przemocy domowej i ochrony osób doznających przemocy domowej oraz przy wykorzystaniu zaplanowanych w ich ramach środków finansowych.

Poniższy wykres przedstawia wysokość środków finansowych wydatkowanych w gminie Obrzycko na profilaktykę i rozwiązywanie problemów alkoholowych oraz przeciwdziałanie narkomanii i przemocy w rodzinie (domowej) w latach 2021-2023.

Wykres 12. Środki finansowe wydatkowane na profilaktykę i rozwiązywanie problemów uzależnień i przemocy w rodzinie (domowej) w gminie w latach 2021-2023

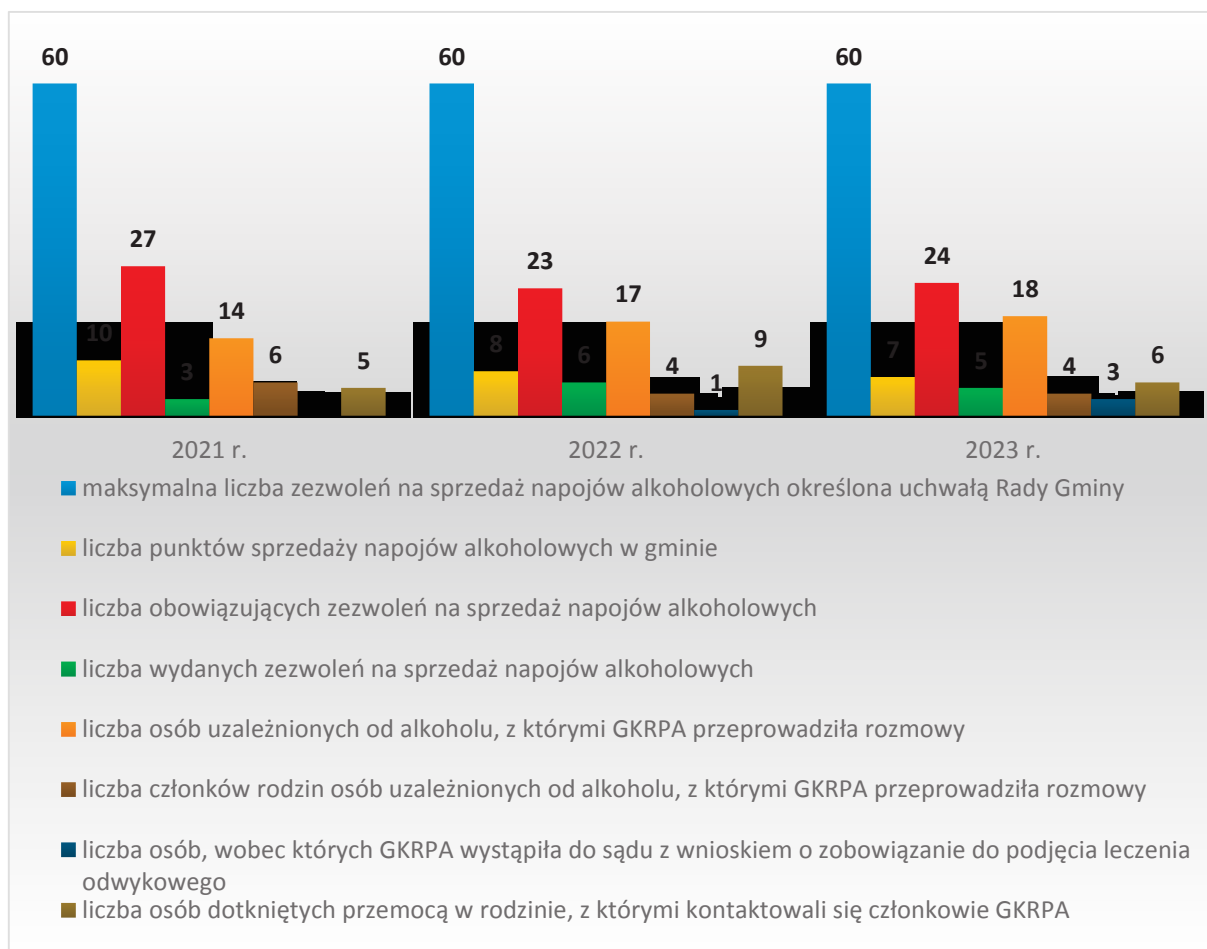

Źródło danych: Urząd Gminy w Obrzycku.

W latach 2021-2023 wysokość środków finansowych wydatkowanych w gminie na profilaktykę i rozwiązywanie problemów alkoholowych, przeciwdziałanie narkomanii oraz przemocy w rodzinie/domowej zwiększała się z roku na rok (z 32.840 zł w 2021 r. do 92.080 zł w 2023 r.).

Poniższy wykres przedstawia wybrane dane na temat rynku napojów alkoholowych w gminie Obrzycko, a także aktywności Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, która zajmuje się inicjowaniem działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów uzależnień oraz integracją społeczną osób uzależnionych. W ramach swoich zadań Komisja m.in. opiniuje wnioski w sprawie wydania lub cofnięcia zezwolenia na alkohol, przeprowadza rozmowy motywujące, udziela porad osobom uzależnionym od alkoholu oraz członkom ich rodzin oraz podejmuje czynności zmierzające do orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie leczenia odwykowego.

Wykres 13. Wybrane dane dotyczące rynku napojów alkoholowych w gminie oraz działalności GKRPA w latach 2021-2023

Źródło danych: Urząd Gminy w Obrzycku.

W latach 2021-2023 określona uchwałą Rady Gminy maksymalna liczba zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych w gminie była na tym samym poziomie (po 60 w każdym roku). Liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych nieznacznie zmniejszała się z roku na rok (z 10 w 2021 r. do 7 w 2023 r.), a liczba obowiązujących zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych ulegała niewielkim wahaniom (27 w 2021 r., 23 w 2022 r., 24 w 2023 r.), podobnie jak liczba wydanych zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych (3 w 2021 r., 6 w 2022 r., 5 w 2023 r.).

W analizowanym okresie GKPRa przeprowadzała również rozmowy z osobami uzależnionymi od alkoholu (14 w 2021 r., 17 w 2022 r., 18 w 2023 r.) i członkami rodzin tych osób (6 w 2021 r., po 4 w latach 2022-2023), występowała do sądu z wnioskiem o zobowiązanie do podjęcia leczenia alkoholowego (w stosunku do 1 osoby w 2022 r. i 3 osób w 2023 r.), a także kontaktowała się z osobami doświadczającymi przemocy domowej (2 w 2021 r., 4 w 2022 r., 3 w 2023 r.), osobami stosującymi przemoc (po 2 osoby w każdym roku) oraz ze świadkami przemocy domowej (1 w 2021 r., 3 w 2022 r., 1 w 2023 r.).

Obok Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych istotną rolę w profilaktyce i rozwiązywaniu problemów uzależnień oraz przeciwdziałaniu przemocy domowej na terenie gminy odgrywają: działające w Obrzycku – Punkt Informacyjno-Konsultacyjny, Ośrodek Pomocy Społecznej i działający przy nim Zespół Interdyscyplinarny w Gminie Obrzycko, Przychodnia Zespołu Lekarza Rodzinnego „Vita” s.c., Posterunek Policji, a w Szamotułach – Centrum Zdrowia „Alpha-Med” (Poradnia terapii uzależnienia od alkoholu i współuzależnienia, Oddział dzienny terapii uzależnienia od alkoholu), Ośrodek Terapii i Promocji Zdrowia Psychicznego, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Punkt Interwencji Kryzysowej, Klub Abstynenta „Czas”, AA i Al-Anon, Komenda Powiatowa Policji, Sąd Rejonowy, Wydział Rodzinny i Nieletnich, Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej, a także Wojewódzki Ośrodek Terapii Uzależnień i Współuzależnienia w Poznaniu, Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej Zakład Leczenia Uzależnień w Charcicach, Ośrodek interwencji Kryzysowej w Dolnych Chybach i Klub AA w Chojnie.

Dane szczegółowe na temat podmiotów mogących wspierać mieszkańców gminy z problemami uzależnień i przemocy domowej przedstawia poniższa tabela.

Tabela 10. Podmioty mogące wspierać mieszkańców gminy z problemami uzależnień i przemocy domowej

nazwa podmiotu	adres podmiotu
Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Obrzycku	Aleja Jana Pawła II nr 1, 64-520 Obrzycko
Ośrodek Pomocy Społecznej w Obrzycku	Aleja Jana Pawła II nr 1, 64-520 Obrzycko
Zespół Interdyscyplinarny w Gminie Obrzycko	Aleja Jana Pawła II nr 1, 64-520 Obrzycko
Punkt Informacyjno-Konsultacyjny w Obrzycku	ul. Marcinkowskiego 10, 64-520 Obrzycko
Przychodnia Zespołu Lekarza Rodzinnego „Vita” s.c. w Obrzycku	ul. Kruppika 7, 64-520 Obrzycko
Posterunek Policji w Obrzycku	ul. Prusa 7, 64-520 Obrzycko
Centrum Zdrowia „Alpha-Med” (Poradnia terapii uzależnienia od alkoholu i współuzależnienia, Oddział dzienny terapii uzależnienia od alkoholu)	ul. Szczuczyńska 15, 64-500 Szamotuły
Ośrodek Terapii i Promocji Zdrowia Psychicznego w Szamotułach	ul. Szczuczyńska 15, 64-500 Szamotuły
Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Szamotułach	ul. Wojska Polskiego 1, 64-500 Szamotuły
Punkt Interwencji Kryzysowej w Szamotułach	ul. Wojska Polskiego 1, 64-500 Szamotuły
Komenda Powiatowa Policji w Szamotułach	ul. Polna 3, 64-500 Szamotuły
Sąd Rejonowy w Szamotułach, Wydział Rodzinny i Nieletnich, Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej	Aleja 1 Maja 5a, 64-500 Szamotuły
Wojewódzki Ośrodek Terapii Uzależnień i Współuzależnienia w Poznaniu	ul. Małeckiego 11, 60-706 Poznań
Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej Zakład Leczenia Uzależnień w Charcicach	Charcice 12, 64-412 Chrzypsko Wielkie
Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Dolnych Chybach	Dolne Chyby 10, 60-480 Poznań
Klub Abstynenta „Czas”, grupy AA i Al-Anon w Szamotułach	ul. Franciszkańska 5, 64-500 Szamotuły
Klub AA w Chojnie	64-510 Chojno

Źródło danych: Urząd Gminy w Obrzycku.

W latach 2021-2023 Ośrodek Pomocy Społecznej w Obrzycku objął wsparciem z powodu alkoholizmu odpowiednio 8, 7 i 11 rodzin liczących odpowiednio 10, 10 i 20 osób. Jednocześnie OPS świadczył pomoc z powodu przemocy w rodzinie (domowej) dla odpowiednio 5, 5 i 15 rodzin liczących odpowiednio 14, 15 i 44 osób, a w 2023 r. także 1 osobie z powodu narkomanii. Ośrodek był również odpowiedzialny za obsługę organizacyjno-techniczną Zespołu Interdyscyplinarnego w Gminie Obrzycko.

Działalność profilaktyczna z zakresu przeciwdziałania uzależnieniom i przemocy domowej w gminie prowadzona jest głównie w funkcjonujących na jej terenie placówkach oświatowych i placówkach wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży. Obejmuje ona m.in. organizowanie i realizowanie programów profilaktycznych i edukacyjnych, jednorazowych prelekcji i pogadarek (w latach 2021-2023 objęto nimi odpowiednio 45, 45 i 60 osób), festynów i innych imprez plenerowych (58 uczestników w 2021 r.), konkursów profilaktycznych (liczba uczestników: 18 w 2021 r., 12 w 2022 r., 36 w 2023 r.), organizowanie zajęć świetlicowych (liczba uczestników: 24 w 2021 r., 94 w 2022 r., 43 w 2023 r.), wypoczynku letniego (w 2023 r. objęto nim 42 osoby).

8. KRYZYS BEZDOMNOŚCI

Bezdomność jest problemem społecznym charakteryzującym się brakiem stałego miejsca zamieszkania. Ze względu na trudną do określenia skalę, złożone, często nakładające się na siebie przyczyny oraz szczególnie dotkliwe społeczno-ekonomiczne skutki jest zjawiskiem o zasięgu i znaczeniu globalnym, mającym jednocześnie specyficzne regionalne i lokalne uwarunkowania, które wpływają na dobór odpowiednich środków przeciwdziałania.

Udzielanie schronienia, zapewnianie posiłku oraz niezbędnego ubrania osobom w kryzysie bezdomności to zadanie własne gmin. Zapobieganie bezdomności wymaga aktywnego, zintegrowanego i kompleksowego działania. Wykorzystanie istniejących zasobów środowiska i tworzenie warunków do wdrażania nowych form wsparcia na rzecz osób w kryzysie bezdomności i ich integracji z otoczeniem powinno stanowić podstawowy cel prowadzonej na szczeblu lokalnym polityki społecznej.

W gminie Obrzycko zjawisko bezdomności występuje, a pomoc osobom nim zagrożonym i dotkniętym świadczy Ośrodek Pomocy Społecznej w Obrzycku. Osobom w kryzysie bezdomności udzielane są świadczenia pomocy społecznej w formie zasiłków celowych, okresowych i stałych, a także są one kierowane do placówek zapewniających schronienie. W latach 2022-2023 w gminie z powodu bezdomności pomocą objęto odpowiednio 3 i 4 osoby, przy czym 3 osoby znalazły schronienie w schronisku dla osób bezdomnych, a koszt ich utrzymania wyniósł odpowiednio 37.527 i 31.624 zł.

Osoby z gminy wymagające wsparcia, schronienia bądź terapii w związku z doświadczeniem bezdomności mogą korzystać z oferty następujących placówek: Stowarzyszenie Pogotowie Społeczne w Poznaniu (ul. Borówki 12, Poznań), Dom Readaptacji Społecznej dla Osób Eksmitowanych w Poznaniu prowadzony przez Stowarzyszenie Monar Wielkopolskie Centrum Pomocy Bliźniemu Monar-Markot (ul. Starołęcka 36/38, Poznań), Dom Readaptacji Społecznej dla Osób Bezdomnych wraz z Noclegownią w Poznaniu prowadzony przez Stowarzyszenie Monar Wielkopolskie Centrum Pomocy Bliźniemu Monar-Markot (ul. Borówki 8, Poznań), Dom Readaptacji Społecznej dla Ludzi Bezdomnych, Niepełnosprawnych i Uzależnionych w Rożnowicach prowadzony przez Stowarzyszenie Monar Wielkopolskie Centrum Pomocy Bliźniemu Monar-Markot (Rożnowice 33, Rogoźno), Dom dla Osób Bezdomnych i Najuboższych Monar-Markot w Gościejewie (64-611 Gościejewo 52A) oraz Przytulisko – Ogrzewalnia w Poznaniu prowadzona przez Caritas Archidiecezji Poznańskiej (ul. Krańcowa 10, Poznań).

9. KWESTIA UCHODźCÓW

Nie wiadomo dokładnie, ile osób uchodźczych przebywa obecnie w Polsce w związku z kryzysem wojennym za jej wschodnią granicą, niemniej szacuje się, że w różnych okresach 2022 r. granicę kraju przekroczyło ok. 8 mln osób – kobiet, mężczyzn, dzieci, seniorów czy osób z niepełnosprawnościami. Sytuacja pozostawała dynamiczna – część uchodźców podążała do innych krajów, niektórzy wracali do Ukrainy, część pozostała w Polsce. W połowie 2022 r. obywatelom Ukrainy nadano ponad 1 milion numerów PESEL. Z uwagi na niemożność określenia, jak potoczy się i rozwinie kryzys wojenny za wschodnią granicą Polski niezbędne jest tworzenie polityki migracyjnej zarówno na szczeblu krajowym, jak i lokalnym.

W pierwszych tygodniach wojny w Ukrainie jednostki samorządowe stanęły przed obowiązkiem i potrzebą zapewnienia schronienia uchodźcom. Wśród krótkookresowych wyzwań znalazły się podstawowe, jak zapewnienie lokum i żywności, dostępu do opieki zdrowotnej, edukacji i rynku pracy. Z upływem czasu pojawiały się kolejne, m.in. konieczność świadczenia pomocy psychologicznej osobom w traumie. Przewidywane są również następne wyzwania, a wśród najważniejszych wymienia się potrzebę integracji oraz zapobieganie konfliktom, w tym agresji na tle narodowościowym.

Gmina Obrzycko zapewniła uchodźcom schronienie i wyżywienie oraz objęła wsparciem finansowym i rzeczowym. Pomoc finansowa polegała na wypłacie jednorazowego świadczenia 300 zł, świadczeń rodzinnych i zabezpieczeniu świadczeń dla mieszkańców, którzy uchodźców przyjęli pod swój dach, a także zakupie różnych towarów. Ze środków Funduszu Pomocy Ukrainie w 2022 r. wydatkowano kwotę 229.788 zł, a w 2023 r. – 105.309 zł (w tym m.in. 99.760 zł na zakwaterowanie i wyżywienie, 4.300 zł na świadczenia rodzinne).

Z danych Narodowego Spisu Powszechnego 2021 wynika, że w porównaniu do spisu z 2011 r. dwukrotnie wzrosła liczba osób z obywatelstwem innego kraju mieszkających na terenie Polski, w tym czterokrotnie liczba obywateli Ukrainy. Wobec powyższego, obecnie, po wybuchu wojny za wschodnią granicą kraju, tym bardziej należy brać pod uwagę możliwość dalszego wzrostu liczby osób narodowości ukraińskiej zamierzających na dłużej lub na stałe pozostać w Polsce. Z ankiet przeprowadzanych wśród uchodźców w połowie 2022 r. wynika, że 1/3 badanych deklaruowała chęć pozostania w Polsce także po zakończeniu wojny. W późniejszych badaniach udział ten nieco się zmniejszył, niemniej nie można przewidzieć, jak będzie on kształtował się w przyszłości.

10. POMOC SPOŁECZNA I WSPIERANIE RODZIN

Pomoc społeczna jest instytucją polityki społecznej państwa, mającą na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężania trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości. Instytucja ta wspiera osoby i rodziny w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb i umożliwia im życie w warunkach odpowiadających godności człowieka (art. 2 pkt 1 i art. 3 pkt 1 ustawy o pomocy społecznej). Wspieranie rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych to z kolei zespół planowych działań mających na celu przywrócenie rodzinie zdolności do wypełniania tych funkcji (art. 2 pkt 1 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej).

Jak wynika z danych Głównego Urzędu Statystycznego, w 2020 r. poniżej minimum egzystencji żyło prawie 2 mln Polaków. W latach 2021-2022 skrajne ubóstwo dotykało 4,7% obywateli, co stanowi 1,8 mln osób. Ubóstwo relatywne zmniejszyło się z 12,2% w 2021 r. do 11,8% w 2022 r.; w tej sytuacji było 4,5 mln osób w 2022 r. Jednocześnie ubóstwo skrajne w rodzinach utrzymujących się

głównie z pracy nieco wzrosło z 4,3% w 2021 r. do 4,5% w 2022 r., natomiast relatywne nieco spadło – z 11,6% w 2021 r. do 11,5% w 2022 r.

W gminie Obrzycko zadania z zakresu pomocy społecznej i wspierania rodziny wykonuje Ośrodek Pomocy Społecznej w Obrzycku. Podejmuje on działania m.in. na podstawie następujących przepisów prawa: ustawa o pomocy społecznej, ustawa o świadczeniach rodzinnych, ustawa o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, ustawa o przeciwdziałaniu przemocy domowej, ustawa o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, ustawa o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów, ustawa o Karcie Dużej Rodziny, ustawa o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci i ustawa o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”, ustawa o dodatkach mieszkaniowych oraz ustawa – Prawo energetyczne.

W 2023 r. kadra Ośrodka liczyła 8 osób, w tym: kierownik i 3 pracowników socjalnych. Dodatkowo 2 osoby były zatrudnione w Ośrodku Wsparcia Klub Senior+ w Słopanowie. Spośród zatrudnionych w OPS-ie, 5 osób posiadało wykształcenie wyższe, 3 osoby miały specjalizację I i II stopnia w zawodzie pracownika socjalnego, a kierownik posiadał specjalizację z organizacji pomocy społecznej.

W analizowanym roku Ośrodek nie spełniał wynikającego z art. 110 ust. 11-12 ustawy o pomocy społecznej obowiązku zatrudnienia w pełnym wymiarze czasu pracy 1 pracownika socjalnego na 2 tysiące mieszkańców lub 50 rodzin na 1 pracownika socjalnego, nie mniej niż 3 pracowników.

Dane szczegółowe na temat stanu zatrudnienia w OPS-ie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 11. Kadra OPS-u w 2023 r.

	liczba osób
kadra kierownicza	1
pracownicy socjalni	3
pozostali pracownicy	4

Źródło danych: Ośrodek Pomocy Społecznej w Obrzycku.

W latach 2021-2023 wydatki na realizację zadań z zakresu pomocy społecznej i innych obszarów polityki społecznej w gminie systematycznie spadały (z 8.883.698 zł w 2021 r. do 4.660.569 zł w 2023 r.). Przyczyniło się do tego głównie zmniejszenie wydatków na świadczenie wychowawcze – stało się tak za sprawą przeniesienia realizacji tego świadczenia do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych. Dane szczegółowe w tym zakresie przedstawia poniższa tabela.

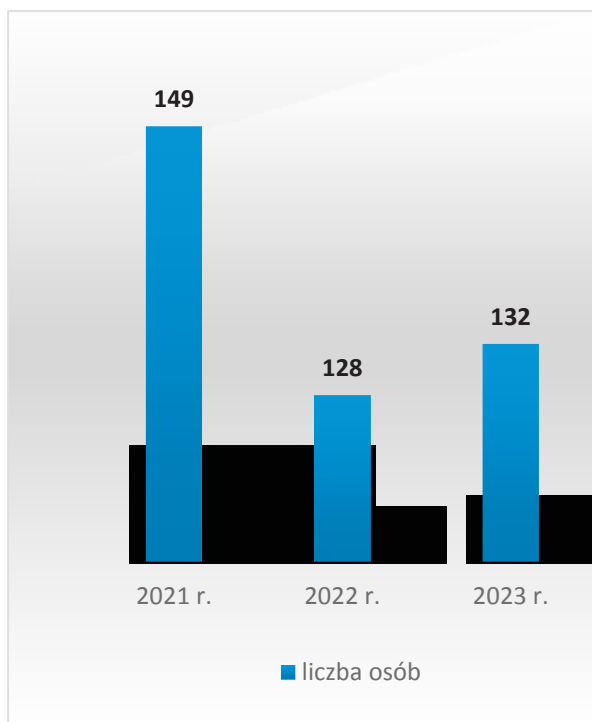
Tabela 12. Wydatki na realizację zadań z zakresu pomocy społecznej i innych obszarów polityki społecznej w gminie w latach 2021-2023

rozdziały	wysokość wydatków (w zł)		
	w 2021 r.	w 2022 r.	w 2023 r.
ogółem	8.883.698	7.216.059	4.660.569
w tym w budżecie OPS-u	8.842.098	6.378.970	4.570.310
ochrona zdrowia			
przeciwdziałanie narkomanii	0	700	1.320
przeciwdziałanie alkoholizmowi	31.040	57.804	88.939
pomoc społeczna			
domy pomocy społecznej	95 021	168.110	241.381
ośrodki wsparcia	0	556.085	117.760
zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy	1.800	1.700	1.821
składki na ubezpieczenia zdrowotne	9.891	11.484	12.119
zasiłki okresowe, celowe i pomoc w naturze oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe	94.589	80.971	118.022
dodatki mieszkaniowe	315	1.415	1.551
zasiłki stałe	127.666	146.974	148.835
Ośrodek Pomocy Społecznej	613.299	713.321	727.795
usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze	115.810	222.500	202.490
pomoc w zakresie dożywiania	13.541	60.287	93.340
pomoc dla cudzoziemców	0	204.816	100.880
pozostała działalność	0	352.536	880
pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej			
pozostała działalność w zakresie polityki społecznej	55 167	17.442	26.640
edukacyjna opieka wychowawcza			
pomoc materialna dla uczniów	13.739	7.043	10.714
rodzina			
świadczenie wychowawcze	5.090.530	2.111.662	0
świadczenia rodzinne, świadczenia z funduszu alimentacyjnego oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego	2.427.855	2.310.539	2.565.691
wspieranie rodziny	19.628	21.007	24.150
rodziny zastępcze	21.288	22.489	24.448
działalność placówek opiekuńczo-wychowawczych	107.813	102.204	102.633
składki na ubezpieczenie zdrowotne opłacane za osoby pobierające niektóre świadczenia rodzinne	44.706	44.970	49.160

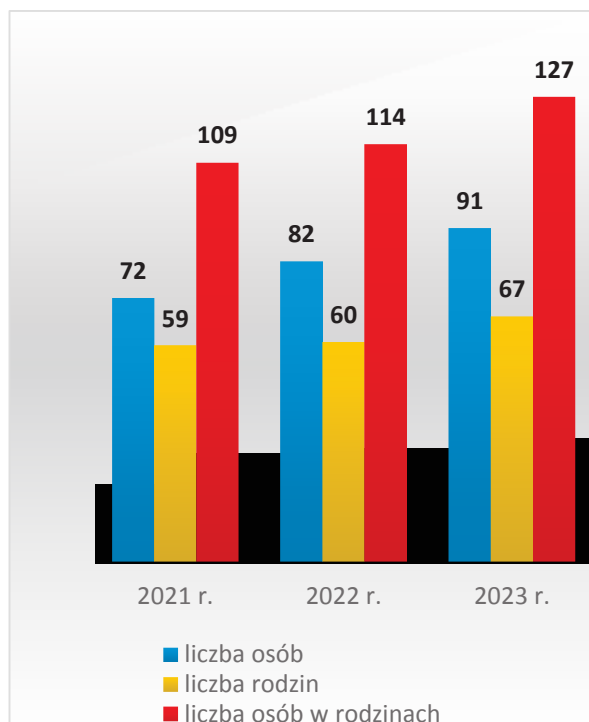
Źródło danych: Ośrodek Pomocy Społecznej w Obrzycku.

Poniższe wykresy przedstawiają dane szczegółowe na temat korzystających z pomocy społecznej w gminie i powodów przyznawania wsparcia.

Wykres 14. Osoby w gminie, którym w latach 2021-2023 udzielono pomocy i wsparcia

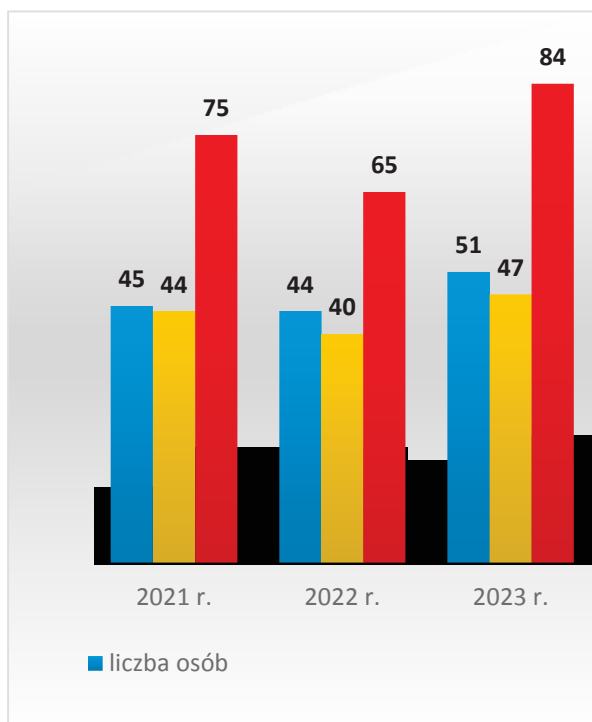

Wykres 15. Osoby i rodziny w gminie, którym w latach 2021-2023 przyznano świadczenie

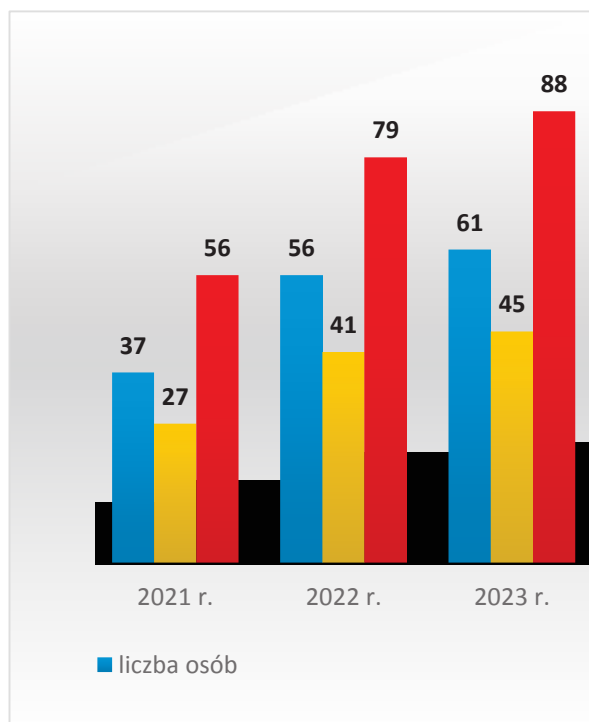

Źródło danych: Ośrodek Pomocy Społecznej w Obrzycku.

Wykres 16. Osoby i rodziny w gminie, którym w latach 2021-2023 przyznano świadczenie pieniężne

Wykres 17. Osoby i rodziny w gminie, którym w latach 2021-2023 przyznano świadczenie niepieniężne

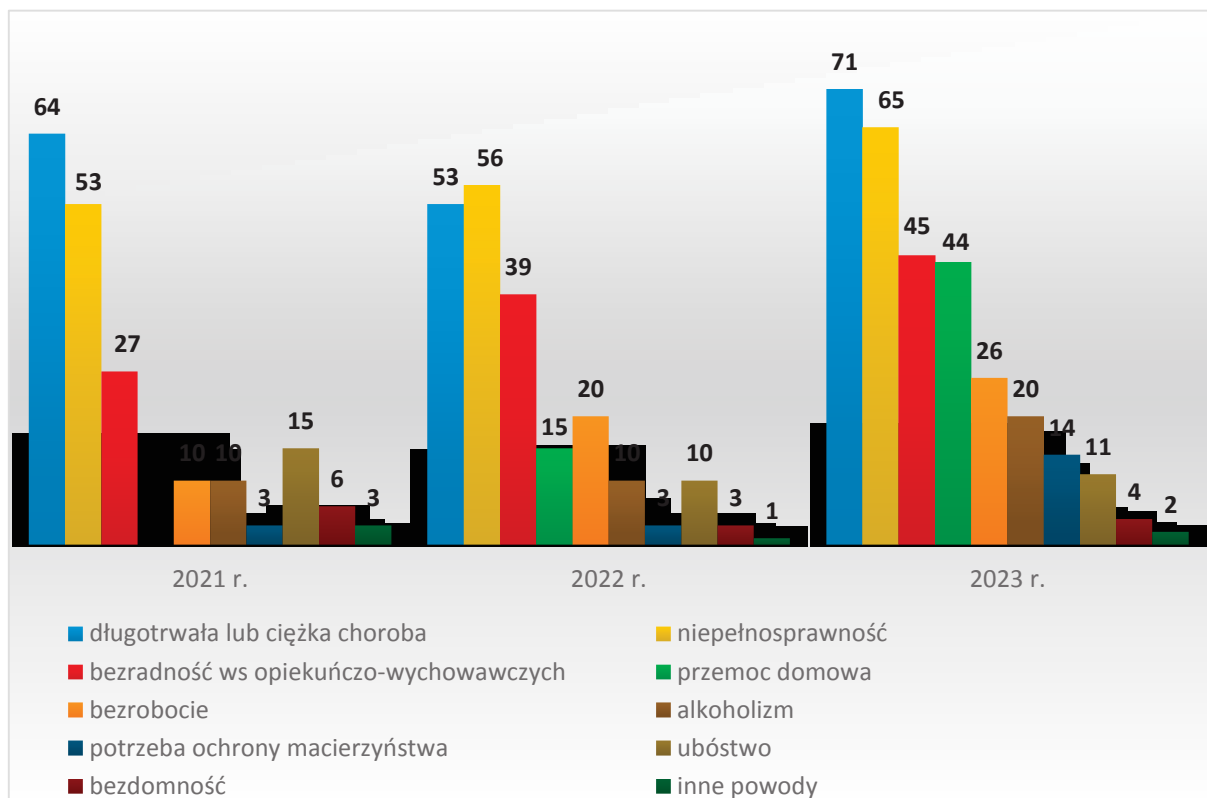

Źródło danych: Ośrodek Pomocy Społecznej w Obrzycku.

W latach 2022-2023 liczba osób, którym udzielono pomocy i wsparcia w gminie Obrzycko, była niższa niż w 2021 r. (149 w 2021 r., 128 w 2022 r., 132 w 2023 r.). W analizowanym okresie stale rosła liczba osób w rodzinach, którym przyznano świadczenie (ze 109 w 2021 r. do 127 w 2023 r.) i świadczenie niepieniężne (z 56 w 2021 r. do 88 w 2023 r.), podobnie jak liczba rodzin, w których przeprowadzono wywiad środowiskowy (z 59 w 2021 r. do 67 w 2023 r.).

Wśród mieszkańców gminy korzystających ze wsparcia OPS-u w latach 2021-2023 najliczniejsze grupy stanowiły rodziny dotknięte długotrwałą lub ciężką chorobą i niepełnosprawnością, mające trudności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego oraz zmagające się z przemocą. Dane szczegółowe w tym zakresie przedstawia poniższy wykres.

Wykres 18. Powody przyznawania pomocy społecznej w gminie w latach 2021-2023 (liczba osób w rodzinach)

Źródło danych: Ośrodek Pomocy Społecznej w Obrzycku.

Po spadku w 2022 r., w 2023 r. wzrosła liczba osób w rodzinach korzystających ze świadczeń pomocy społecznej z powodu długotrwałej lub ciężkiej choroby (64 w 2021 r., 53 w 2022 r., 71 w 2023 r.). Jednocześnie systematycznie rosła liczba beneficjentów zmagających się z niepełnosprawnością (z 53 w 2021 r. do 65 w 2023 r.), bezradnością w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia

gospodarstwa domowego (z 27 w 2021 r. do 45 w 2023 r.) i bezrobociem (z 10 w 2021 r. do 26 w 2023 r.). W 2023 r. nastąpił znaczny wzrost liczby osób w rodzinach objętych pomocą z powodu przemocy domowej (z 15 w 2022 r. do 44 w 2023 r.). W 2023 r., w stosunku do lat 2021-2022, zwiększyła się także liczba odbiorców pomocy dotkniętych alkoholizmem (po 10 w latach 2021-2022, 20 w 2023 r.) oraz wymagających ochrony macierzyństwa i wielodzietności (z 3 w 2021 r. do 14 w 2022 r.).

Świadczenia pomocy społecznej udzielane przez OPS mają głównie charakter pieniężny, niepieniężny i usługowy. Dane szczegółowe w tym zakresie za lata 2021-2023 przedstawia poniższa tabela.

Tabela 13. Formy świadczeń pomocy społecznej udzielonych w gminie przez OPS w latach 2021-2023

formy świadczeń	liczba osób, którym przyznano świadczenie			kwota świadczeń			
	2021 r.	2022 r.	2023 r.	2021 r.	2022 r.	2023 r.	
pieniężne	zasiłek stały	22	22	23	127.666	146.974	148.835
	zasiłek okresowy	10	15	13	11.255	19.537	19.697
	zasiłek celowy	38	27	44	54.188	35.557	60.600
niepieniężne	posiłek	8	32	30	3.098	41.970	71.670
	schronienie	2	3	4	32.040	37.526	62.186
	ubranie	0	0	1	0	0	246
	sprawienie pogrzebu	0	0	1	0	0	4.000
	odpłatność gminy za pobyt w domu pomocy społecznej	3	7	7	95.021	168.110	241.381
	usługi opiekuńcze	13	19	18	76.986	139.243	127.135
usługi	specjalistyczne usługi opiekuńcze	0	0	0	0	0	0
	specjalistyczne usługi dla osób z zaburzeniami psychicznymi	3	3	3	34.000	58.740	57.820
	poradnictwo specjalistyczne	6*	9*	0*	X	X	X
	praca socjalna	149*	128*	132*	X	X	X
	interwencja kryzysowa	0*	0*	0*	X	X	X
	kontrakt socjalny	0	0	12	X	X	X
	projekt socjalny	0	0	0	X	X	X

*liczba rodzin

Źródło danych: Ośrodek Pomocy Społecznej w Obrzycku.

Spośród świadczeń pieniężnych najczęściej udzielaną formą pomocy był zasiłek celowy. Jest on przyznawany na zaspokojenie niezbędnej potrzeby bytowej, a w szczególności na pokrycie części lub całości kosztów zakupu żywności, leków i leczenia, opału, odzieży, obuwia, niezbędnych przedmiotów użytku domowego, drobnych remontów i napraw w mieszkaniu, dopłat za gaz, energię, wodę i czynsz, a także kosztów pogrzebu. Po spadku w 2022 r., w 2023 r. liczba osób objętych zasiłkiem celowym znacznie wzrosła (38 w 2021 r., 27 w 2022 r., 44 w 2023 r.).

Dominujący rodzaj pomocy niepieniężnej stanowił z kolei posiłek, który był wsparciem udzielanym głównie dzieciom w ramach wieloletniego programu wspierania finansowego gmin w zakresie dożywiania „Posiłek w szkole i w domu”. Program na lata 2019-2023 zakłada wsparcie finansowe gmin w udzieleniu pomocy w formie posiłku, świadczenia pieniężnego w postaci zasiłku celowego na zakup posiłku lub żywności oraz świadczenia rzeczowego w postaci produktów żywnościowych. Program „Posiłek w szkole i w domu” zapewnia pomoc zarówno osobom starszym, niepełnosprawnym, o niskich dochodach, jak i dzieciom, które wychowują się w rodzinach znajdujących się w trudnej sytuacji. Istotnym elementem Programu jest zapewnienie dzieciom i młodzieży w wieku szkolnym gorącego posiłku przygotowanego w stołówce szkolnej. W ramach Programu mogą być także posiłki dowożone osobom dorosłym, w tym osobom niewychodzącym z domu (np. ze względu na podeszły wiek czy niepełnosprawność), niebędącym w stanie przygotować sobie codziennie gorącego posiłku. W latach 2022-2023 liczba osób objętych posiłkiem była znacznie wyższa niż w 2021 r. (8 w 2021 r., 32 w 2022 r., 30 w 2023 r.).

Warto dodać, że OPS uczestniczył w realizacji Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa na lata 2014-2020 współfinansowanego z Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym. Dostarczona z Wielkopolskiego Banku Żywności żywność kierowana była do osób i rodzin o niskich dochodach; w dystrybucji pomagali żołnierze Wojsk Obrony Terytorialnej oraz druhowie OSP.

Wśród usług kluczową rolę odgrywała praca socjalna mająca na celu pomoc osobom i rodzinom we wzmacnianiu lub odzyskiwaniu zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie poprzez pełnienie odpowiednich ról społecznych i tworzenie warunków sprzyjających temu celowi. W latach 2022-2023 liczba rodzin objętych pracą socjalną była niższa niż w 2021 r. (149 w 2021 r., 128 w 2022 r., 132 w 2023 r.).

Realizując zadania z zakresu wspierania rodziny i rozwoju pieczy zastępczej, OPS zapewniał pomoc asystenta rodziny dla rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych. W latach 2021-2023 pracował 1 asystent rodziny, pod którego opieką pozostawało w każdym roku kilka rodzin (4 w 2021 r., po 7 w latach 2022-2023). Gmina ponosiła także odpłatność za pobyt dzieci z gminy w pieczy zastępczej. W 2023 r. ich liczba była wyższa niż w latach 2021-2022 (po 8 w latach 2021-2022, 10 w 2023 r.). Po spadku w 2022 r., rok później koszt utrzymania dzieci z gminy w pieczy zastępczej wzrósł (129.101 zł w 2021 r., 124.694 zł w 2022 r., 127.081 zł w 2023 r.).

Dane szczegółowe na temat rodzin objętych wsparciem przez asystenta rodziny oraz dzieci z gminy w pieczy zastępczej przedstawia poniższa tabela.

Tabela 14. Rodziny objęte wsparciem asystenta rodziny oraz dzieci z gminy w pieczy zastępczej w latach 2021-2023

dzieci w pieczy zastępczej	2021 r.	2022 r.	2023 r.
liczba asystentów rodziny	1	1	1
liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny	4	7	7
liczba dzieci przebywających w pieczy zastępczej	8	8	10
liczba dzieci w rodzinie zastępczej	4	5	5
w tym: liczba dzieci w placówkach opiekuńczo-wychowawczych	4	3	5
odpłatność gminy za pobyt dzieci w pieczy zastępczej (w zł)	129.101	124.694	127.081

Źródło danych: Ośrodek Pomocy Społecznej w Obrzycku.

W 2021 r. i do maja 2022 r. OPS wypłacał świadczenia wychowawcze, po czym obsługa tego świadczenia została przeniesiona do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych. Dane szczegółowe w tym zakresie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 15. Świadczenia wychowawcze przyznane w gminie przez OPS w latach 2021-2022

świadczenia wychowawcze	2021 r.	2022 r. (do maja)
liczba przyznanych świadczeń	10.072	4.182
liczba rodzin, którym przyznano świadczenie	571	503
kwota przyznanych świadczeń (w zł)	5.014.672	2.088.242

Źródło danych: Ośrodek Pomocy Społecznej w Obrzycku.

W latach 2021-2023 Ośrodek zajmował się także przyznawaniem świadczeń rodzinnych, których ogólna liczba stale zmniejszała się (z 6.756 2021 r. do 5.223 w 2023 r.), podobnie jak liczba wypłaconych zasiłków rodzinnych i dodatków do

zasiłków (z 4.298 w 2021 r. do 3.099 w 2023 r.). Uwagę zwraca stały spadek liczby przyznanych zasiłków pielęgnacyjnych (z 1.741 w 2021 r. do 1.483 w 2023 r.).

Dane szczegółowe na temat przyznanych w gminie świadczeń rodzinnych przedstawia poniższa tabela.

Tabela 16. Świadczenia rodzinne przyznane w gminie w latach 2021-2023

	2021 r.	2022 r.	2023 r.
zasiłki rodzinne i dodatki do zasiłków rodzinnych			
liczba świadczeń	4.298	3.470	3.099
zasiłek pielęgnacyjny			
liczba świadczeń	1.741	1.602	1.483
świadczenia pielęgnacyjne			
liczba świadczeń	545	522	525
specjalny zasiłek opiekuńczy			
liczba świadczeń	0	0	0
jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka			
liczba świadczeń	34	11	22
świadczenie rodzicielskie			
liczba świadczeń	138	109	94
ogółem			
liczba świadczeń	6.756	5.714	5.223

Źródło danych: Ośrodek Pomocy Społecznej w Obrzycku.

W latach 2021-2022 Ośrodek przyznawał także zasiłek dla opiekunów osób z niepełnosprawnością. Przysługuje on osobom, które utraciły prawo do świadczenia pielęgnacyjnego z dniem 1 lipca 2013 roku w związku z wygaśnięciem z mocy prawa (na podstawie art. 11 ust. 3 ustawy z dnia 7 grudnia 2012 roku o zmianie ustawy o świadczeniach rodzinnych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2012 r., poz. 1548 ze zm.) decyzji przyznającej prawo do świadczenia pielęgnacyjnego. W latach 2021-2022 OPS wypłacił odpowiednio 15 i 2 zasiłki dla opiekuna na łączną kwotę odpowiednio 9.300 i 1.240 zł.

W latach 2021-2022 Ośrodek przyznał odpowiednio 1 i 1 jednorazowe świadczenia z tytułu urodzenia dziecka, u którego zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą jego życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu. Świadczenie to przyznawane jest w oparciu o art. 10 ustawy z dnia 4 listopada 2016 roku o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”, wynosi 4.000 zł i jest finansowane z dotacji celowej z budżetu państwa.

Kolejną formę pomocy udzielanej przez OPS stanowiły świadczenia z funduszu alimentacyjnego, które służą wsparciu osób znajdujących się w trudnej sytuacji materialnej w przypadku bezskuteczności egzekucji zasądzonych świadczeń alimentacyjnych. W latach 2021-2023 liczba rodzin, którym przyznano tę pomoc, była podobna (12 w 2021 r., 14 w 2022 r., 12 w 2023 r.), a liczba wydanych świadczeń po spadku w 2022 r., rok później wzrosła (194 w 2021 r., 186 w 2022 r., 224 w 2023 r.), Dane szczegółowe w tym zakresie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 17. Świadczenia z funduszu alimentacyjnego przyznane w gminie w latach 2021-2023

	2021 r.	2022 r.	2023 r.
liczba rodzin, którym przyznano świadczenie	12	14	12
liczba przyznanych świadczeń	194	186	224
łączna kwota wypłaconych świadczeń (w zł)	78.790	79.038	102.043

Źródło danych: Ośrodek Pomocy Społecznej w Obrzycku.

Realizując zapisy ustawy o Karcie Dużej Rodziny, stanowiącej system zniżek dla rodzin wielodzietnych Ośrodek zajmował się również wydawaniem Kart Dużej Rodziny. W latach 2022-2023 wpłynęło odpowiednio 64 i 45 wniosków o wydanie Karty Dużej Rodziny a realizując je wydano odpowiednio 132 i 45 kart. Koszt realizacji zadania wyniósł 1.092 zł w 2022 r. i 834 zł w 2023 r.

W analizowanym okresie OPS realizował również zadania z zakresu przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (domowej), świadcząc pracę socjalną dla osób doznających przemocy i stosujących przemoc, zapewniając rodzinom wsparcie psychologa oraz będąc odpowiedzialnym za obsługę organizacyjno-techniczną Zespołu Interdyscyplinarnego w Obrzycku.

W 2023 r. OPS realizował projekt pn. „Aktywizacja Szansą na Nowy Start” współfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Wielkopolskiego Regionalnego Programu Operacyjnego na lata 2014-2020. Projektem objęto 12 uczestników, dla których opracowano i realizowano indywidualną ścieżkę reintegracji – ostatecznie 9 osób ukończyło kurs zawodowy i odbyło staż, a 5 osób otrzymało pomoc finansową w formie zasiłku celowego.

Pomoc społeczna polega również na prowadzeniu i rozwoju niezbędnej infrastruktury socjalnej. Obejmuje ona zarówno jednostki środowiskowe, jak i instytucjonalne. Na terenie gminy Obrzycko, oprócz Ośrodka Pomocy Społecznej, funkcjonuje Klub Senior+. Dane szczegółowe na jego temat przedstawia poniższa tabela.

Tabela 18. Podmioty udzielające wsparcia w gminie

nazwa i adres instytucji	zakres oferowanych usług oraz kategoria klienta
Klub Senior+ w Słopanowie Słopanów, 64-520 Obrzycko	Zakres oferowanych usług: wsparcie seniorów - osób nieaktywnych zawodowo w wieku 60+ poprzez umożliwienie korzystania z oferty aktywizującej, edukacyjnej, rekreacyjnej i prozdrowotnej. Kategoria klienta: osoby w wieku emerytalnym.

Źródło danych: Ośrodek Pomocy Społecznej w Obrzycku.

Mieszkańcy gminy mają również możliwość korzystania z oferty instytucji wsparcia poza gminą. Dane szczegółowe na ich temat przedstawia poniższa tabela.

Tabela 19. Podmioty udzielające wsparcia poza gminą, z oferty których mogą korzystać lub korzystają mieszkańcy gminy

nazwa i adres instytucji	zakres oferowanych usług oraz kategoria klienta
Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Szamotułach ul. Wojska Polskiego 1, 64-500 Szamotuły	Zakres oferowanych usług: realizacja zadań powiatu z zakresu pomocy społecznej, rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej, przeciwdziałania przemocy domowej, rehabilitacji społecznej oraz organizatora rodzinnej pieczy zastępczej. Kategoria klienta: mieszkańcy powiatu.
Punkt Interwencji Kryzysowej w Szamotułach ul. Wojska Polskiego 1, 64-500 Szamotuły	Zakres oferowanych usług: interwencja kryzysowa. Kategoria klienta: osoby w sytuacji kryzysowej, osoby doznające przemocy.
Warsztaty Terapii Zajęciowej w Szamotułach ul. Lipowa 27, 64-500 Szamotuły	Zakres oferowanych usług: rehabilitacja społeczna i zawodowa w zakresie przywracania lub pozyskiwania umiejętności niezbędnych do podjęcia zatrudnienia. Kategoria klienta: osoby z niepełnosprawnościami i upośledzeniem umysłowym.
Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza „Kanaan” w Szamotułach ul. Lipowa 27A, 64-500 Szamotuły	Zakres oferowanych usług: całodobowa opieka: wychowanie, edukacja, zapewnienie rozwoju psychofizycznego, zaspokajanie potrzeb emocjonalnych, bytowych, rozwojowych i społecznych. Kategoria klienta: dzieci i młodzież pozbawieni opieki rodzicielskiej
Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza „Negeb” w Szamotułach ul. Lipowa 27B/1, 64-500 Szamotuły	Zakres oferowanych usług: całodobowa opieka: wychowanie, edukacja, zapewnienie rozwoju psychofizycznego, zaspokajanie potrzeb emocjonalnych, bytowych, rozwojowych i społecznych. Kategoria klienta: dzieci i młodzież pozbawieni opieki rodzicielskiej
Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza „Sychem” w Szamotułach ul. Lipowa 27C/2, 64-500 Szamotuły	Zakres oferowanych usług: całodobowa opieka: wychowanie, edukacja, zapewnienie rozwoju psychofizycznego, zaspokajanie potrzeb emocjonalnych, bytowych, rozwojowych i społecznych. Kategoria klienta: dzieci i młodzież pozbawieni opieki rodzicielskiej

Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza „Betania” w Szamotułachul. Lipowa 27 B/2,
64-500 Szamotuły**Dom Dziecka „W Słońcu” w Lipnicy**

Lipnica 1, 64-551 Otorowo

Dom im. Św. Urszuli Ledóchowskiej w Otorowie

ul. Witosa 1, 64-551 Otorowo

Zespół Szkół Specjalnych w Szamotułachul. Kołłątaja 1,
64-500 Szamotuły**Dom Pomocy Społecznej w Chojnie**Chojno Wieś 41a,
64-510 Wronki**Dom Pomocy Społecznej w Nowej Wsi**Nowa Wieś, ul. Szamotulska 9,
64-510 Wronki**Powiatowy Zespół Poradni Psychologiczno-Pedagogicznych w Szamotułach**ul. Chrobrego 8B,
64-500 Szamotuły**Zakres oferowanych usług:** całodobowa opieka: wychowanie, edukacja, zapewnienie rozwoju psychofizycznego, zaspokajanie potrzeb emocjonalnych, bytowych, rozwojowych i społecznych.**Kategoria klienta:** dzieci i młodzież pozbawiona opieki rodzicielskiej**Zakres oferowanych usług:** całodobowa opieka: wychowanie, edukacja, zapewnienie rozwoju psychofizycznego, zaspokajanie potrzeb emocjonalnych, bytowych, rozwojowych i społecznych.**Kategoria klienta:** dzieci i młodzież pozbawiona opieki rodzicielskiej**Zakres oferowanych usług:** całodobowa opieka: wychowanie, edukacja, zapewnienie rozwoju psychofizycznego, zaspokajanie potrzeb emocjonalnych, bytowych, rozwojowych i społecznych.**Kategoria klienta:** dzieci i młodzież pozbawiona opieki rodzicielskiej**Zakres oferowanych usług:** edukacja i wychowanie, pomoc psychologiczna i psychoterapeutyczna, rewalidacja, wspieranie rozwoju.**Kategoria klienta:** dzieci i młodzież ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, z niepełnosprawnością intelektualną.**Zakres oferowanych usług:** całodobowa opieka zgodnie ze standardem określonym dla danego typu domu, w oparciu o indywidualne potrzeby jego mieszkańców.**Kategoria klienta:** osoby z niepełnosprawnością intelektualną – mężczyźni.**Zakres oferowanych usług:** całodobowa opieka zgodnie ze standardem określonym dla danego typu domu, w oparciu o indywidualne potrzeby jego mieszkańców.**Kategoria klienta:** osoby z niepełnosprawnością intelektualną – kobiety.**Zakres oferowanych usług:** udzielanie dzieciom i młodzieży pomocy psychologiczno-pedagogicznej, logopedycznej, pomocy w wyborze zawodu i kierunku kształcenia oraz udzielanie rodzicom i nauczycielom porad związanych z wychowywaniem i kształceniem dzieci i młodzieży.**Kategoria klienta:** dzieci, młodzież, pedagodzy, nauczyciele i rodzice.

Źródło danych: Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Szamotułach.

11. EKONOMIA SPOŁECZNA I SOLIDARNA

Ekonomia społeczna i solidarna to sfera będąca przejawem społeczeństwa obywatelskiego, w której działalność ekonomiczna i pożytku publicznego służy realizacji celów społecznych. Należą do nich: zatrudnianie i reintegracja osób znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej i zagrożonych wykluczeniem społecznym (w szczególności osób z niepełnosprawnością, bezrobotnych oraz seniorów), wspieranie podmiotowości i samodzielności tych osób oraz odbudowa ich zdolności do pełniejszego uczestniczenia w życiu społecznym i zawodowym, a także działalność na rzecz rozwoju lokalnego.

Cele ekonomii społecznej i solidarnej realizowane są przez podmioty ekonomii społecznej, do których zalicza się:

- przedsiębiorstwa społeczne (np. spółdzielnie socjalne), które zatrudniają osoby zagrożone wykluczeniem społecznym;
- jednostki reintegracyjne (m.in. zakłady aktywności zawodowej, warsztaty terapii zajęciowej czy centra integracji społecznej, których głównym celem jest ponowna integracja społeczna i zawodowa osób zagrożonych wykluczeniem społecznym;
- podmioty działające w sferze pożytku publicznego – organizacje pozarządowe oraz podmioty sfery gospodarczej utworzone w związku z realizacją celu społecznego – spółki non-profit i spółdzielnie, których celem jest zatrudnienie np. inwalidów i niewidomych.

W gminie Obrzycko funkcjonuje ponad 20 podmiotów ekonomii społecznej. Są to organizacje pozarządowe, z którymi samorząd gminy podejmuje współpracę na podstawie uchwalanego corocznie programu współpracy z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie. Jego celem jest budowanie i umacnianie partnerstwa pomiędzy gminą a organizacjami oraz zwiększenie skuteczności i efektywności działań związanych z realizacją zadań publicznych, a także dalszy wzrost udziału organizacji w rozwiązywaniu lokalnych problemów.

Poniższa tabela przedstawia dane szczegółowe na temat działających w gminie podmiotów ekonomii społecznej. Uwzględniają one m.in. informacje na temat obszarów i odbiorców ich działań, które określają ich zdolności do realizacji usług społecznych, w zakresie, o którym mowa w art. 2 ust. 1 pkt 1-14 ustawy z dnia

19 lipca 2019 r. o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych.

Tabela 20. Podmioty ekonomii społecznej w gminie

nazwa i adres organizacji	obszary działań	odbiorcy działań
Stowarzyszenie ZGAJ z Nami Gaj Mały 71, 64-520 Obrzycko	rozwój lokalny	społeczność lokalna
Przyroda i Środowisko Ziemi Szamotulskiej Gaj Mały 61, 64-520 Obrzycko	rozwój lokalny, ekologia	społeczność lokalna
Stowarzyszenie Zwykle „Łączymy – Connecting Young People” Zielonagóra, ul. Stobnicka 15, 64-520 Obrzycko	rozwój lokalny; nauka, edukacja, oświata i wychowanie; ekologia	społeczność lokalna, dzieci i młodzież
Stowarzyszenie Na Rzecz Czystości Ziemi Zielonagóra, ul. Wiejska 31a, 64-520 Obrzycko	ekologia; rozwój lokalny	społeczność lokalna
Stowarzyszenie Garden Festival Zielonagóra, ul. Stobnicka 26, 64-520 Obrzycko	kultura i sztuka	społeczność lokalna
Stowarzyszenie Kobiet Aktywnych „Kwiaty Polne” Koźmin 13, 64-520 Obrzycko	rozwój lokalny; wsparcie kobiet; pomoc osobom z niepełnosprawnością	społeczność lokalna; kobiety; osoby z niepełnosprawnością
Koło Gospodyń Wiejskich w Słopanowie Słopanowo, 64-520 Obrzycko	rozwój lokalny, kultura, sztuka, tradycja	społeczność lokalna, kobiety
Koło Gospodyń Wiejskich „Gajowianki” w Gaju Małym Gaj Mały, 64-520 Obrzycko	rozwój lokalny, kultura, sztuka, tradycja	społeczność lokalna, kobiety
Koło Gospodyń Wiejskich w Koźminie Koźmin, 64-520 Obrzycko		
Koło Gospodyń Wiejskich w Ordzinie Ordzin, 64-520 Obrzycko	rozwój lokalny, kultura, sztuka, tradycja	społeczność lokalna, kobiety
Ludowy Zespół Sportowy „Świt” Piotrowo 64, 64-520 Obrzycko	sport, turystyka, rekreacja, hobby	społeczność lokalna
Ludowy Zespół Sportowy „Fortuna Zielona Góra” Zielonagóra, ul. Wiejska 13, 64-520 Obrzycko	sport, turystyka, rekreacja, hobby	społeczność lokalna
Ludowy Zespół Sportowy „Orzeł” Słopanowo Słopanowo, 64-520 Obrzycko	sport, turystyka, rekreacja, hobby	społeczność lokalna
Ludowy Zespół Sportowy „Byki” Obrowo Obrowo 6, lok. 9, 64-520 Obrzycko	sport, turystyka, rekreacja, hobby	społeczność lokalna
Ludowy Zespół Sportowy „Zieloni” Gaj Mały, Karolin 2, 64-520 Obrzycko	sport, turystyka, rekreacja, hobby	społeczność lokalna

Ludowy Zespół Sportowy Piotrowo 13, lok. 1, 64-520 Obrzycko	sport, turystyka, rekreacja, hobby	społeczność lokalna
Uczniowski Ludowy Klub Szachowy „Skoczki” Słapanowo Słapanowo 16, 64-520 Obrzycko	sport, turystyka, rekreacja, hobby	dzieci, młodzież
Klub Sportowy „Kormoran” Stobnicko Stobnicko 25a, 64-520 Obrzycko	sport, turystyka, rekreacja, hobby	społeczność lokalna
Klub Kajakowy „Niezatapialni” Zielonagóra Zielonagóra, ul. Stobnicka 25A, 64-520 Obrzycko	sport, turystyka, rekreacja, hobby	społeczność lokalna
Ochotnicza Straż Pożarna w Piotrowie Piotrowo 15, 64-520 Obrzycko	ratownictwo, bezpieczeństwo	społeczność lokalna
Ochotnicza Straż Pożarna w Słapanowie Słapanowo 8a, 64-520 Obrzycko	ratownictwo, bezpieczeństwo	społeczność lokalna
Ochotnicza Straż Pożarna w Jaryszewie Jaryszewo 20, 64-520 Obrzycko	ratownictwo, bezpieczeństwo	społeczność lokalna

Źródło danych: Starostwo Powiatowe w Szamotułach, bazy.ngo.pl

Na rok 2024 Gmina Obrzycko zaplanowała zlecenie w trybach, o których mowa w ustawie z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, zadań publicznych, o których mowa w art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie dotyczących:

- wspierania i upowszechniania kultury fizycznej,
- działalności na rzecz osób z niepełnosprawnością oraz osób w wieku emerytalnym,
- działalności wspomagającej rozwój wspólnot i społeczności lokalnych,
- kultury, sztuki, ochrony dóbr kultury i dziedzictwa narodowego,
- podtrzymywania i upowszechniania tradycji narodowej, pielęgnowania polskości oraz rozwoju świadomości narodowej, obywatelskiej i kulturowej.

12. BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE

Przestępczość jest dynamicznym, podlegającym rozwojowi zjawiskiem społecznym, które stanowi zagrożenie dla obowiązującego porządku prawnego. W zależności od swej intensywności i częstotliwości wpływa na formowanie się postaw i zachowań ludności oraz odciska piętno na jej funkcjonowaniu.

Zapobieganie przestępczości wymaga zastosowania rozwiązań kompleksowych, zakładających wspólne zaangażowanie instytucji i organizacji państwowych,

samorządowych i społecznych, przedstawicieli społeczności lokalnych oraz środków masowego przekazu. Ważną rolę w zakresie inicjowania i organizowania tej działalności odgrywa policja.

Nad bezpieczeństwem mieszkańców gminy Obrzycko czuwa Komenda Powiatowa Policji w Szamotułach (ul. Polna 3, 64-500 Szamotuły), a bezpośrednio czynności policyjne wykonują funkcjonariusze Posterunku Policji w Obrzycku (ul. Prusa 7, 64-520 Obrzycko). W celu podniesienia poziomu bezpieczeństwa mieszkańców na terenie gminy działa monitoring; punkt monitoringu znajduje się przy przystani kajakowej w Zielonejgórze.

Z danych Komendy Powiatowej Policji w Szamotułach wynika, że w 2022 r. na terenie gminy Obrzycko stwierdzono 54 przestępstwa. Najwięcej z nich dotyczyło niewywiązywania się z obowiązku alimentacyjnego (8), kierowania pojazdem w stanie nietrzeźwości (7) i oszustwa (6). W analizowanym roku nie odnotowano przestępstw z udziałem osób małoletnich.

Dane szczegółowe na temat przestępstw popełnionych w gminie w 2022 r. przedstawia poniższa tabela.

Tabela 21. Przestępstwa popełnione w gminie w 2022 r.

kategoria przestępstwa	liczba przestępstw	liczba sprawców
niewywiązywanie się z obowiązku alimentacji	8	8
kierowanie pojazdem w stanie nietrzeźwości	7	7
oszustwo	6	6
kradzież mienia	4	4
przywłaszczenie mienia	4	4
kradzież z włamaniem	3	4
naruszenie nietykalności cielesnej funkcjonariusza	3	4
znęcanie się nad osobą najbliższą	3	3
spowodowanie wypadku drogowego	2	2
narażenie pracownika na niebezpieczeństwo	2	2
uzyskanie nieuprawnionego dostępu do telefonu	2	2
groźby karalne	1	1
inne przestępstwa	5	5

Źródło danych: Komenda Powiatowa Policji w Szamotułach.

Ośrodek Pomocy Społecznej w Obrzycku w razie potrzeby obejmuje wsparciem osoby mające trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego. W latach 2021-2023 z tego powodu z pomocy społecznej w gminie skorzystała 1 osoba w każdy roku.

Istotne dla mieszkańców gminy jest także bezpieczeństwo pożarowe. Na jej terenie ochronę przeciwpożarową zapewniają 3 jednostki Ochotniczej Straży Pożarnej, w tym 1 zrzeszona w Krajowym Systemie Ratowniczo-Gaśniczym. Jednostki OSP biorą udział w akcjach gaśniczych, udzielają pomocy przy wypadkach drogowych, usuwają zalegające drzewa i zabezpieczają zerwane linie energetyczne, pomagają w usuwaniu skutków powodzi i podtopień. W 2023 r. łącznie w 140 działaniach ratowniczo-gaśniczych wzięło udział 664 strażaków z jednostek OSP działających w gminie.

13. BADANIA ANKIETOWE „PROBLEMY SPOŁECZNE W ŚRODOWISKU LOKALNYM”

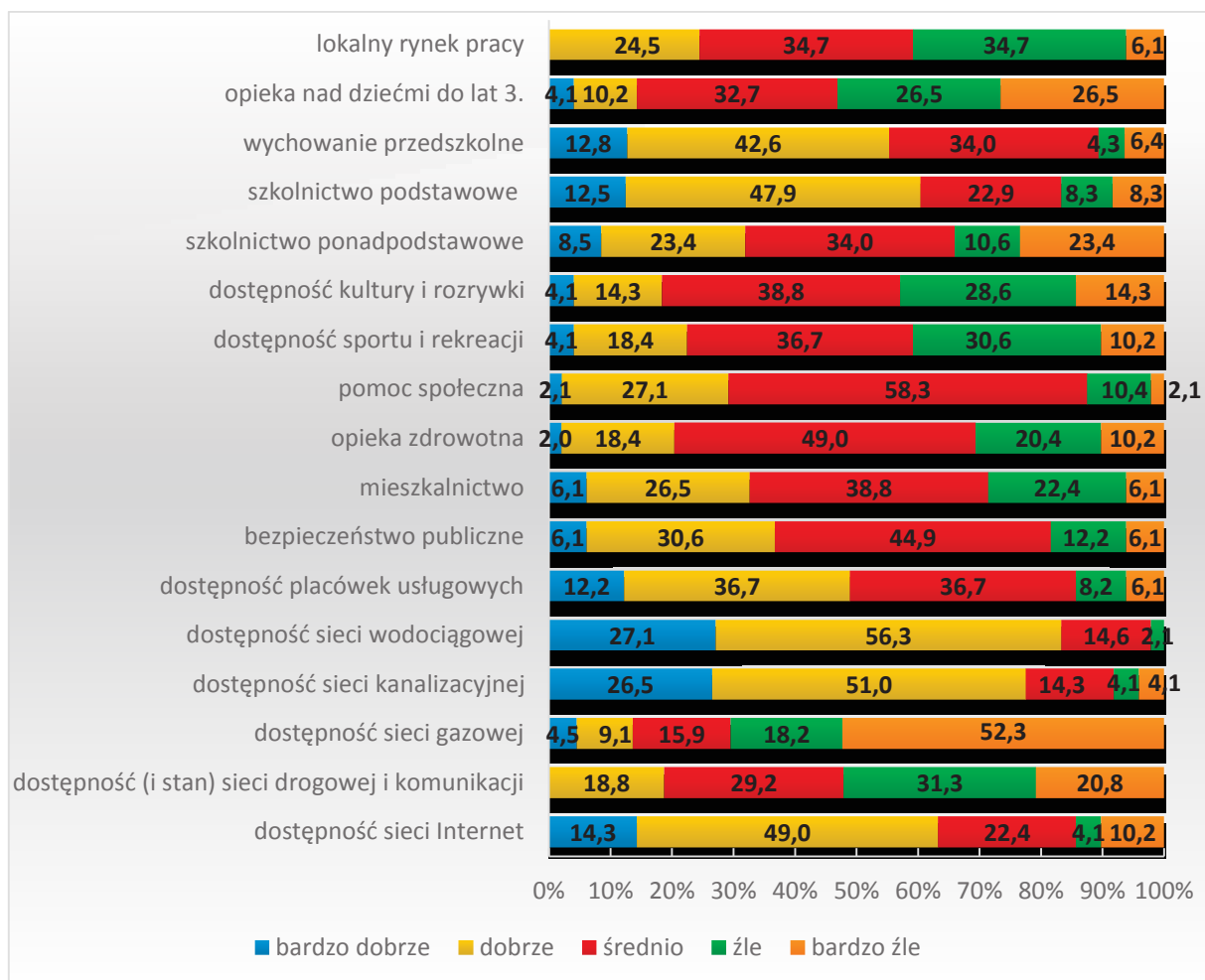
Badania ankietowe przeprowadzone w ramach diagnozy sytuacji społecznej w gminie Obrzycko posłużyły identyfikacji, określeniu przyczyn i skali występujących na jej terenie problemów społecznych oraz wskazaniu działań, jakie należałoby podjąć w celu zmniejszenia ich natężenia oraz zminimalizowania ich skutków.

Badania zostały przeprowadzone przy pomocy ankiety, którą skierowano do mieszkańców gminy, w tym reprezentantów samorządu lokalnego – Wójta Gminy Zastępcy Wójta Gminy, Sekretarza Gminy, Skarbnika Gminy, radnych, sołtysów, pracowników Urzędu Gminy, członków komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, przedstawicieli jednostek organizacyjnych gminy, w tym placówek oświatowych, kulturalnych, sportowych i pomocy społecznej, a także przedstawicieli jednostek służby zdrowia, policji, organizacji pozarządowych i kościoła. W sumie do analizy przedłożono 49 wypełnionych anonimowo ankiet.

Z uwagi na fakt, że badania ankietowe w środowisku lokalnym przeprowadzono przed wejściem w życie nowelizacji ustawy w zakresie przeciwdziałania przemocy, wprowadzającej nową nomenklaturę („przemoc domowa”, „osoba doznająca przemocy domowej”, „osoba stosująca przemoc domową”), w poniższej analizie zastosowano wcześniejsze nazewnictwo („przemoc w rodzinie”, „ofiara przemocy w rodzinie” i „sprawca przemocy w rodzinie”), zgodnie z brzmieniem pytań i udzielonych odpowiedzi.

W pierwszym pytaniu poproszono ankietowanych o ocenę warunków życia w gminie. Uzyskane odpowiedzi przedstawia poniższy wykres.

Wykres 19. Warunki życia w gminie

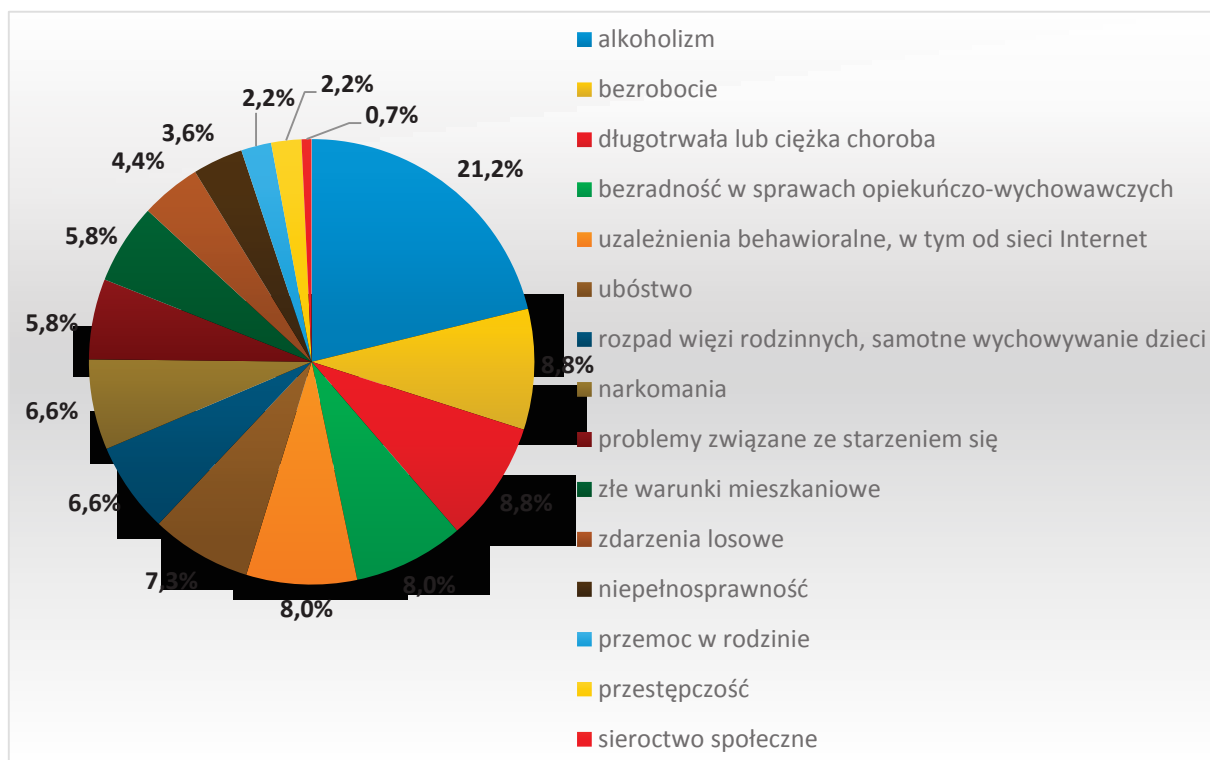
Źródło danych: Badania ankietowe przeprowadzone w środowisku lokalnym.

Analizując warunki życia w gminie, przedstawiciele środowiska lokalnego najlepiej ocenili dostęp do sieci wodociągowej (łącznie 83,4% ocen dobrych i bardzo dobrych) i kanalizacyjnej (w sumie 77,5% ocen dobrych i bardzo dobrych), sieci Internet (w sumie 63,3% ocen dobrych i bardzo dobrych), szkolnictwa podstawowego (łącznie 60,4% ocen dobrych i bardzo dobrych) oraz wychowania przedszkolnego (w sumie 55,4% ocen dobrych i bardzo dobrych).

Najgorzej badani ocenili z kolei dostęp do sieci gazowej (łącznie 70,5% ocen bardzo dobrych i dobrych), a także dostęp do opieki nad dziećmi do lat 3. (w sumie 53% ocen złych i bardzo złych), dostępność (i stan) sieci drogowej oraz komunikacji publicznej (łącznie 52,1% ocen złych i bardzo złych), dostęp do kultury i rozrywki (w sumie 42,9% ocen złych i bardzo złych), sportu i rekreacji oraz lokalny rynek pracy (łącznie po 40,8% ocen złych i bardzo złych).

W kolejnym pytaniu zapytano badanych o problemy, które najczęściej dotyczą mieszkańców gminy. Szczegóły w tym zakresie przedstawia poniższy wykres.

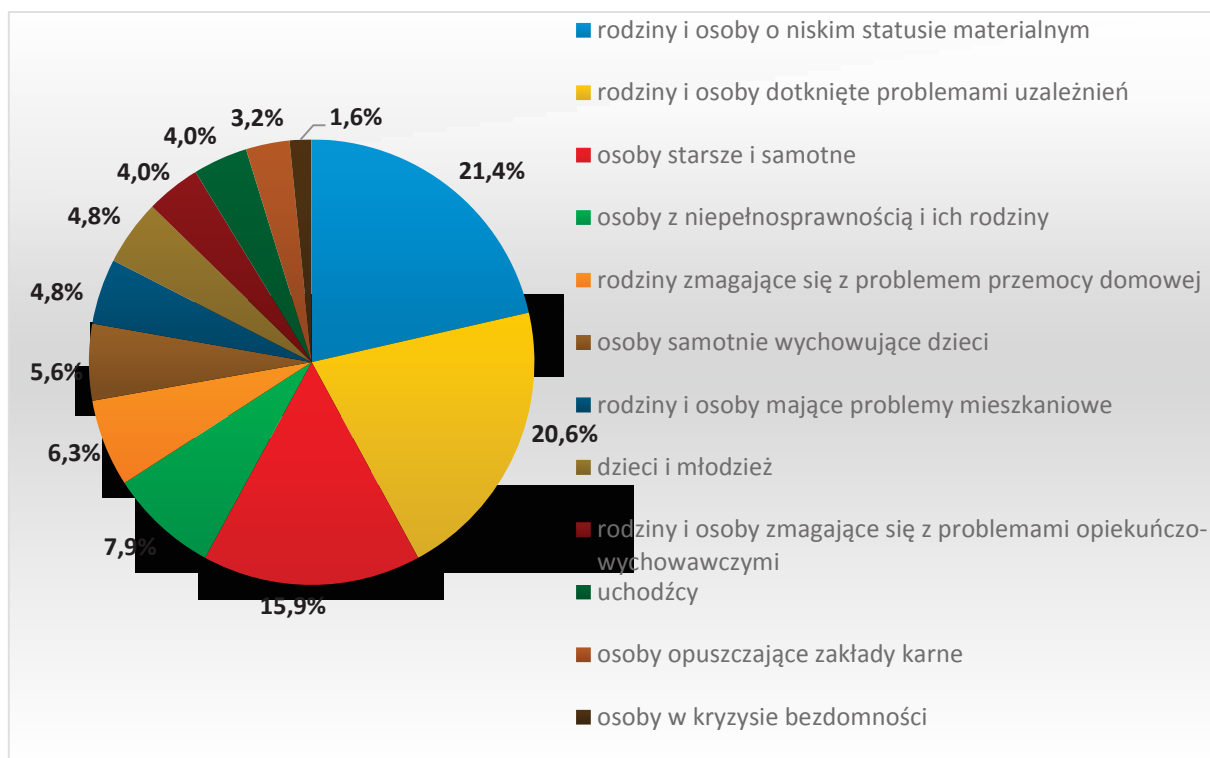
Wykres 20. Problemy najczęściej dotykające mieszkańców gminy

Źródło danych: Badania ankietowe przeprowadzone w środowisku lokalnym.

Za problemy, który najczęściej dotykają mieszkańców gminy, respondenci uznali alkoholizm (21,2%), a także bezrobocie, długotrwałą lub ciężką chorobę (po 8,8%), bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, zaniedbanie dzieci, uzależnienia behawioralne, w tym od sieci Internet, komputera i telefonu (po 8%) oraz ubóstwo (7,3%).

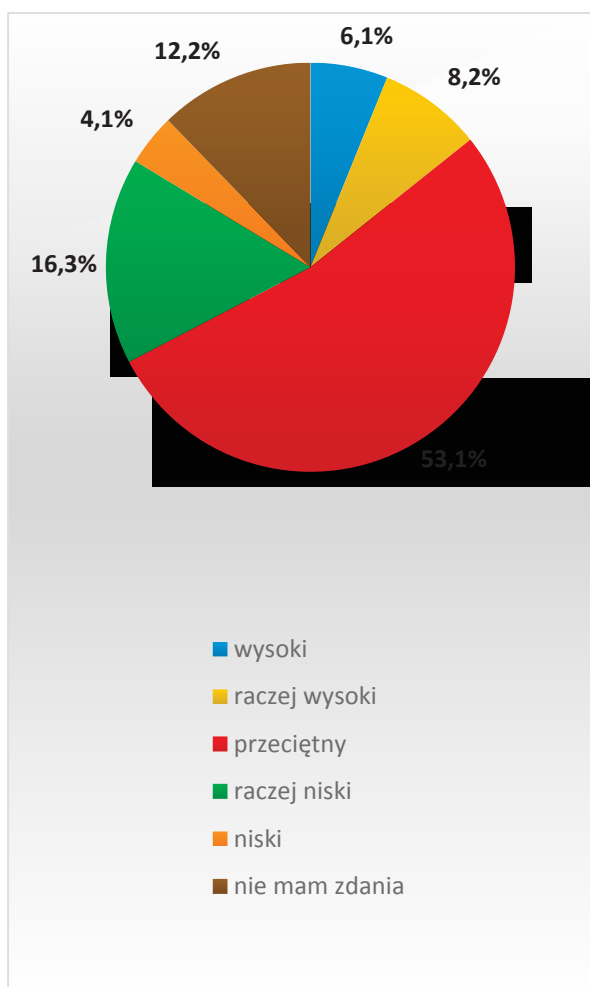
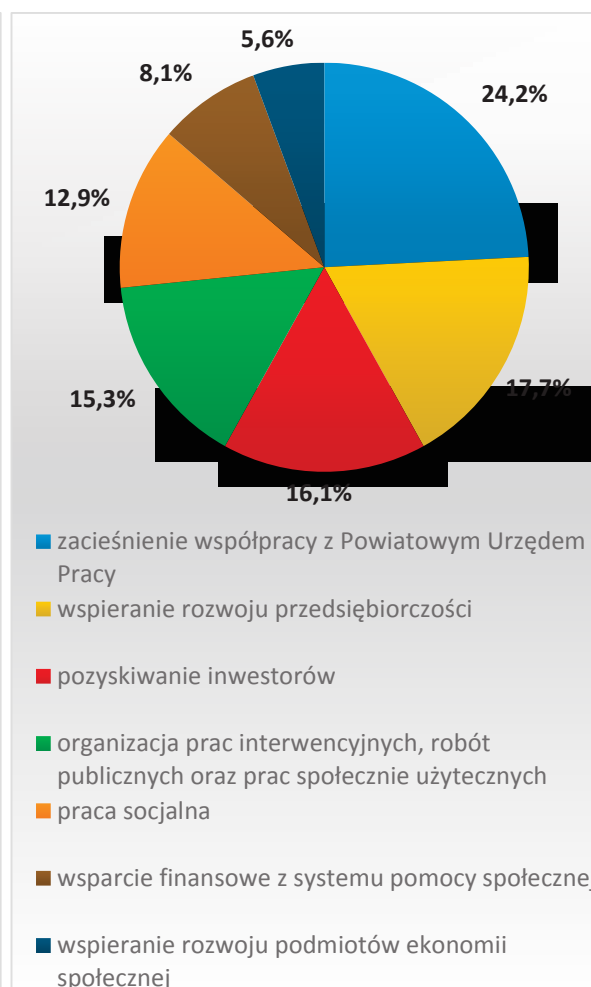
Odpowiadając na następne pytanie, ankietowali identyfikowali grupy zagrożone wykluczeniem społecznym w gminie. Uzyskane odpowiedzi przedstawia poniższy wykres.

Wykres 21. Grupy zagrożone wykluczeniem społecznym w gminie

Źródło danych: Badania ankietowe przeprowadzone w środowisku lokalnym.

Najwięcej badanych stwierdziło, że najbardziej zagrożone wykluczeniem społecznym są: rodziny i osoby o niskim statusie materialnym (21,4%), rodziny i osoby dotknięte problemami uzależnień (20,6%) oraz osoby starsze i samotne (15,9%).

W kolejnych pytaniach poproszono badanych o opinię na temat poziomu bezrobocia w gminie oraz wskazanie działań, jakie należałoby podjąć w celu poprawy sytuacji osób nim dotkniętych. Uzyskane odpowiedzi przedstawiają poniższe wykresy.

Wykres 22. Jaki jest poziom bezrobocia w gminie?**Wykres 23. Jakie działania należałoby podjąć w celu poprawy sytuacji osób bezrobotnych?**

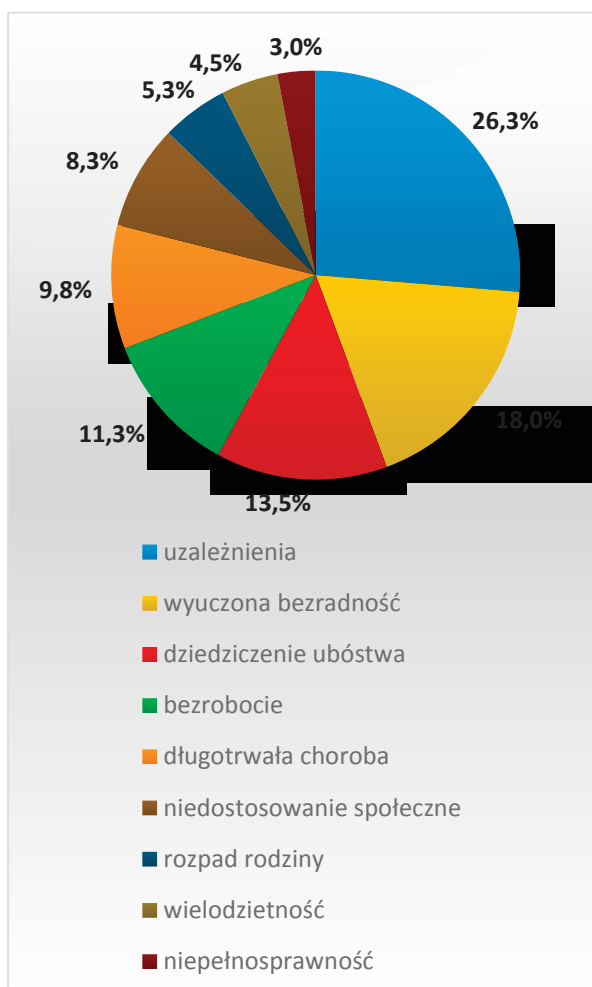
Źródło danych: Badania ankietowe przeprowadzone w środowisku lokalnym.

Większość ankietowanych (53,1%) stwierdziło, że poziom bezrobocia w gminie jest przeciętny. Jednocześnie zdaniem łącznie 20,4% respondentów jest on raczej niski lub niski.

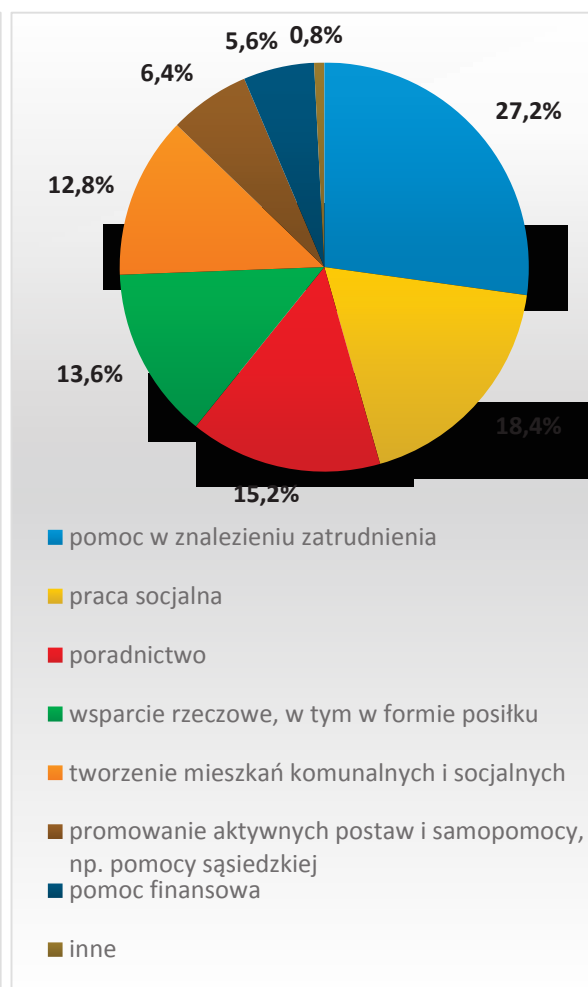
Wśród działań, jakie należałoby podjąć w celu poprawy sytuacji osób pozostających bez pracy, badani najczęściej wymieniali: zacieśnianie współpracy z Powiatowym Urzędem Pracy w celu umożliwienia osobom bezrobotnym (poprzez świadczenie poradnictwa oraz organizowanie stażu, kursów i szkoleń; 24,2%), wspieranie rozwoju przedsiębiorczości (17,7%), pozyskiwanie inwestorów (16,1%) oraz organizowanie prac interwencyjnych, robót publicznych i prac społecznie użytecznych (15,3%).

W odpowiedzi na następujące pytania ankietowani wskazali przyczyny ubóstwa wśród mieszkańców gminy oraz przedstawili propozycje działań, jakie powinny być podejmowane na rzecz osób nim dotkniętych. Szczegóły w tym zakresie przedstawiają poniższe wykresy.

Wykres 24. Przyczyny ubóstwa wśród mieszkańców gminy?

Wykres 25. Jakie działania powinny być podejmowane na rzecz dotkniętych problemem ubóstwa?

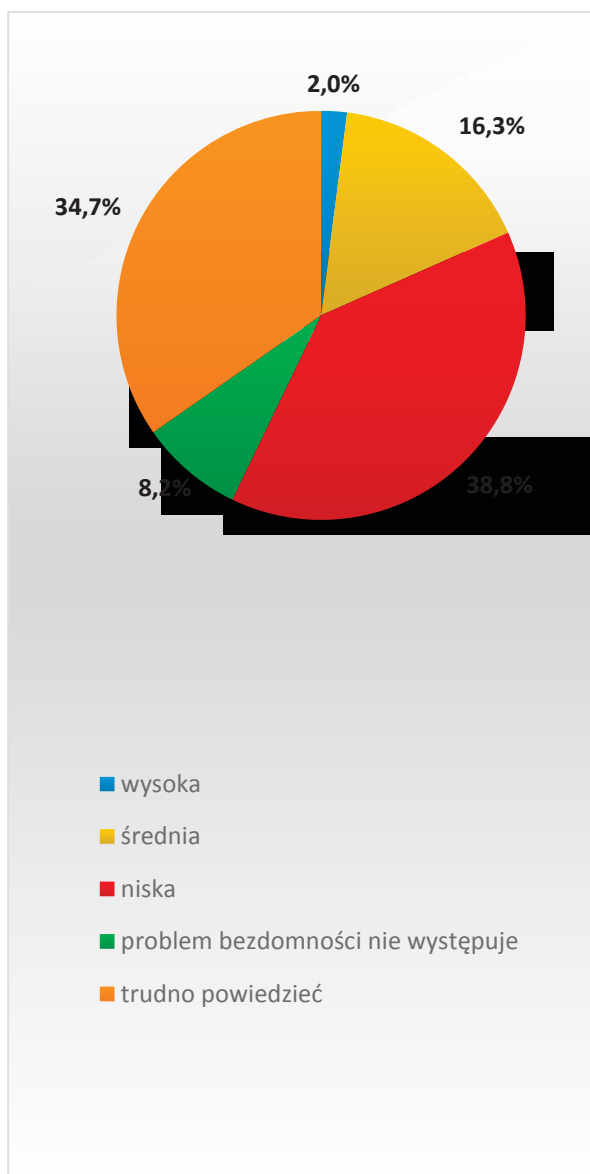
Źródło danych: Badania ankietowe przeprowadzone w środowisku lokalnym.

Wśród przyczyn popadania mieszkańców gminy w ubóstwo, ankietowani najczęściej wskazywali uzależnienia (26,3%), wyuczoną bezradność (18%), dziedziczenie ubóstwa (13,5%) i bezrobocie (11,3%)

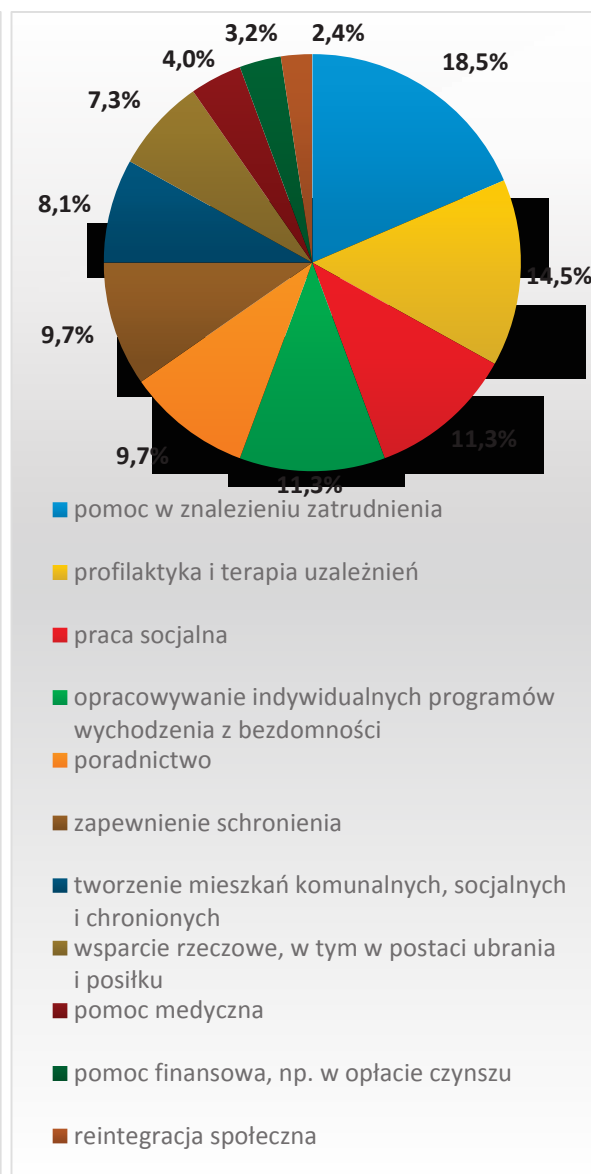
Zdaniem respondentów, by skutecznie przeciwdziałać problemowi ubóstwa, należałoby przede wszystkim udzielać pomocy w znalezieniu zatrudnienia (27,2%). Za ważne badani uznali także prowadzenie pracy socjalnej (18,4%), świadczenie poradnictwa (15,2%), udzielanie wsparcia rzeczowego, w tym w formie posiłku (13,6%) oraz tworzenie mieszkań komunalnych i socjalnych (12,8%).

W kolejnych pytaniach została podjęta kwestia bezdomności – poproszono badanych o opinię na temat skali tego problemu w gminie oraz wskazanie działań, które przyniosłyby największą skuteczność w jego zapobieganiu i rozwiązywaniu. Uzyskane odpowiedzi prezentują poniższe wykresy.

Wykres 26. Jaka jest skala problemu bezdomności w gminie?

Wykres 27. Jakie działania byłyby najskuteczniejsze w zapobieganiu i rozwiązywaniu problemu bezdomności?

Źródło danych: Badania ankietowe przeprowadzone w środowisku lokalnym.

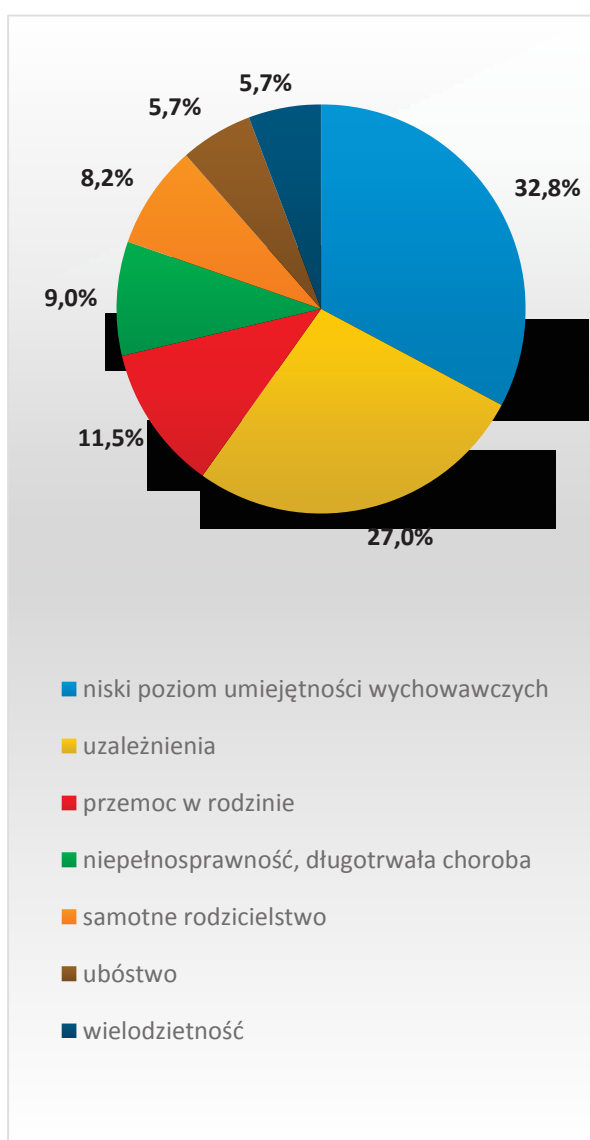
Najwięcej badanych (38,8%) stwierdziło, że skala bezdomności w gminie jest niska. Jednocześnie 34,7% ankietowanych nie miało zdania na ten temat.

W opinii badanych największe efekty w zapobieganiu i rozwiązywaniu problemu bezdomności może przynieść udzielenie pomocy w znalezieniu zatrudnienia

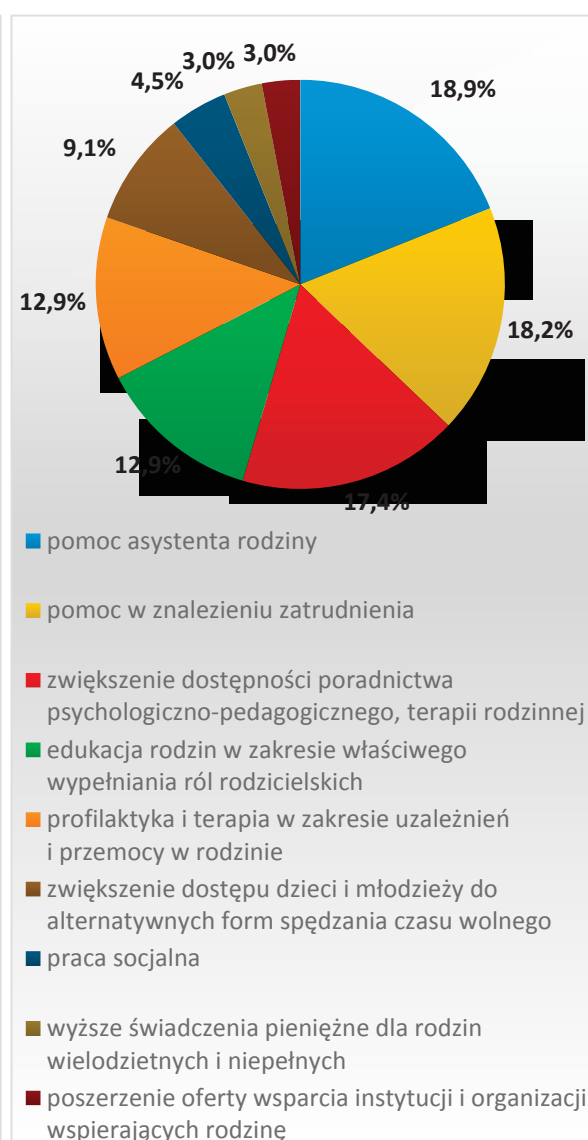
(18,5%), prowadzenie profilaktyki i terapii uzależnień (14,5%) oraz pracy socjalnej, a także opracowywanie indywidualnych programów wychodzenia z bezdomności (po 11,3%).

W ankiecie znalazło się również pytanie pozwalające poznać opinie respondentów na temat przyczyn bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego. Uzyskane odpowiedzi prezentują poniższe wykresy.

Wykres 28. Przyczyny bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych oraz w prowadzeniu gospodarstwa domowego w gminie

Wykres 29. Jakie działania poprawiłyby sytuację rodzin niewydolnych wychowawczo w gminie?

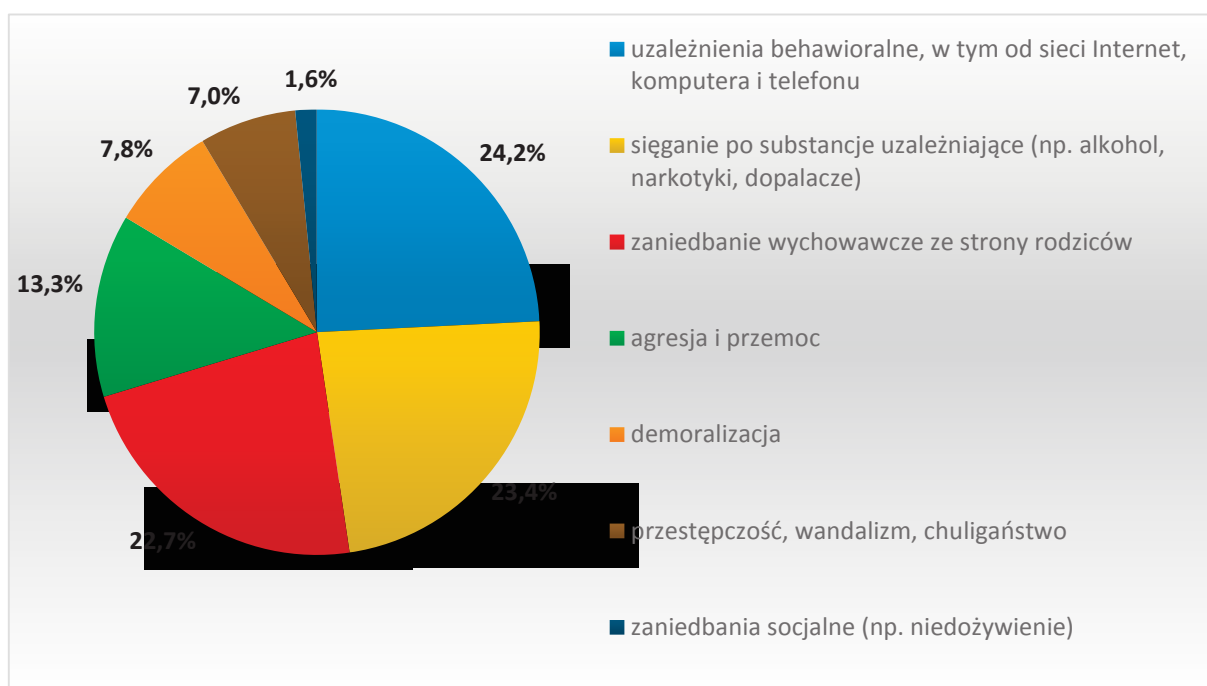
Źródło danych: Badania ankietowe przeprowadzone w środowisku lokalnym.

W opinii badanych głównymi przyczynami bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego w gminie są niski poziom umiejętności wychowawczych (32,8%) i uzależnienia (27%).

Wśród działań, których podjęcie mogłoby poprawić sytuację rodzin niewydolnych wychowawczo, ankietowani najczęściej wskazywali: świadczenie wsparcia ze strony asystenta rodziny (18,9%), udzielenie pomocy w znalezieniu zatrudnienia (18,2%), zwiększenie dostępności poradnictwa psychologiczno-pedagogicznego i terapii rodzinnej (17,4%), edukowanie rodzin w zakresie właściwego wypełniania ról rodzicielskich oraz prowadzenie profilaktyki i terapii w zakresie uzależnień i przemocy w rodzinie (po 12,9%).

W uzupełnieniu odpowiedzi na poprzednie pytania, ankietowani wskazali negatywne zjawiska, na jakie najbardziej narażone są dzieci i młodzież z gminy. Szczegóły w tym zakresie przedstawia poniższy wykres.

Wykres 30. Na jakie negatywne zjawiska społeczne najbardziej narażone są dzieci i młodzież z gminy?

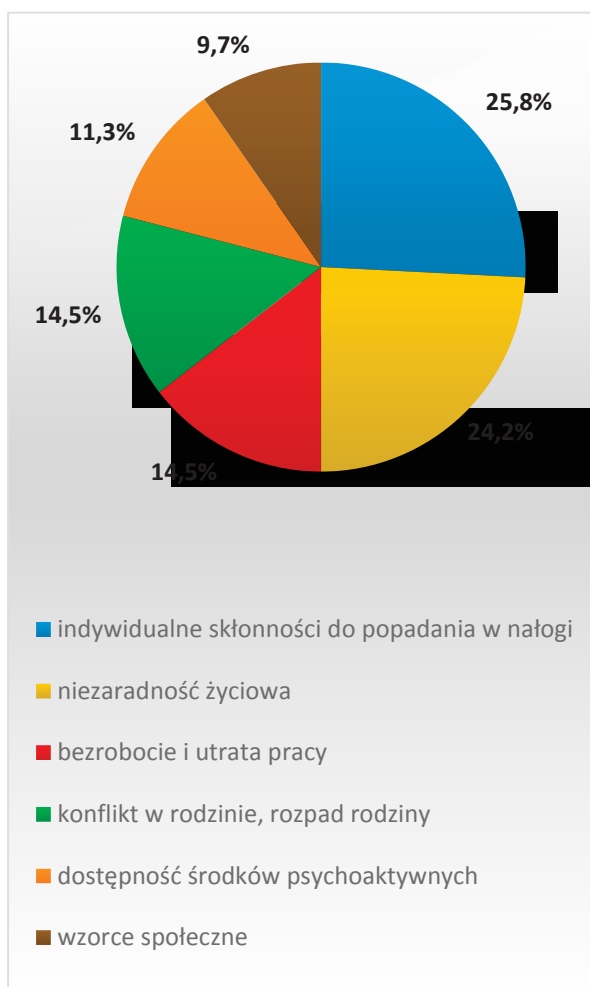

Źródło danych: Badania ankietowe przeprowadzone w środowisku lokalnym.

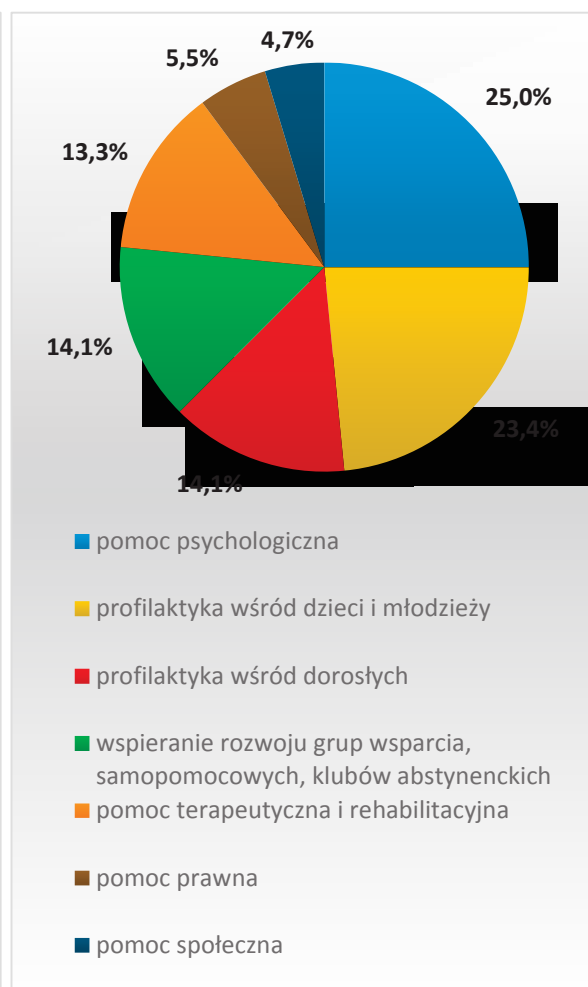
Według ankietowanych, do negatywnych zjawisk społecznych, na które najbardziej narażone są dzieci i młodzież z gminy, należą: uzależnienia behawioralne, w tym od sieci Internet, komputera i telefonu (24,2%), sięganie po substancje uzależniające, np. alkohol, narkotyki i dopalacze (23,4%) oraz zaniedbania wychowawcze ze strony rodziców (22,7%).

W następujących pytaniach poproszono respondentów o podanie przyczyn występowania problemu uzależnień wśród mieszkańców gminy oraz wskazanie działań, jakie powinny być podejmowane na rzecz osób i rodzin nim dotkniętych. Odpowiedzi w tym zakresie prezentują poniższe wykresy.

Wykres 31. Przyczyny występowania problemu uzależnień wśród mieszkańców gminy

Wykres 32. Jakie działania powinny być podejmowane na rzecz osób uzależnionych i ich rodzin?

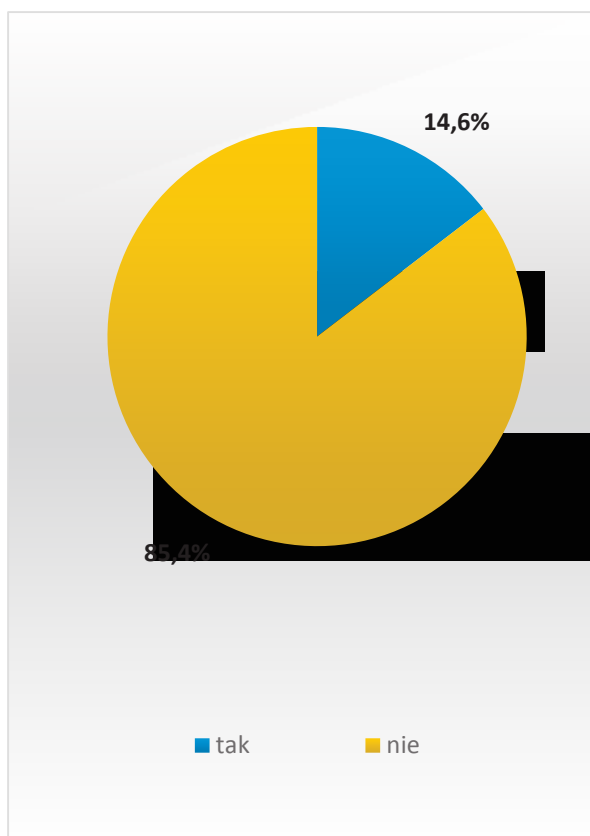
Źródło danych: Badania ankietowe przeprowadzone w środowisku lokalnym.

Do zasadniczych powodów występowania problemu uzależnień wśród mieszkańców gminy badani zaliczyli indywidualne skłonności do popadania w nałogi (25,8%) i niezaradność życiową (24,2%).

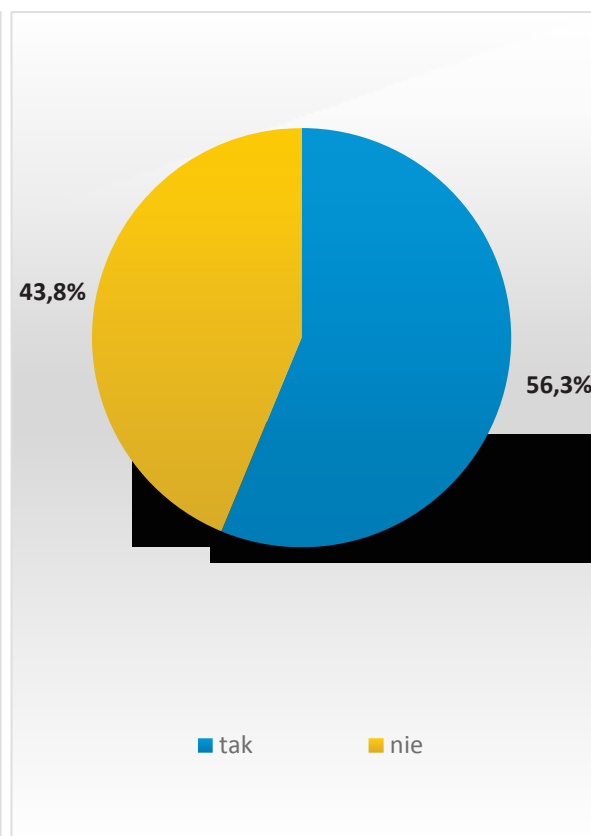
Zdaniem respondentów, podejmując działania na rzecz osób uzależnionych i ich rodzin, należy przede wszystkim skupić się na zwiększeniu dostępu do pomocy psychologicznej (25%) oraz prowadzeniu profilaktyki wśród dzieci i młodzieży (23,4%).

Następnie zapytano badanych o doświadczenie i znajomość przypadków występowania problemu, który niejednokrotnie ma swoje źródło w uzależnieniach, tj. przemocy domowej, oraz poproszono o przedstawienie działań, które byłyby najskuteczniejsze w walce z tym zjawiskiem. Uzyskane odpowiedzi przedstawiają poniższe wykresy.

Wykres 33. Czy doświadczyła Pani/doświadczył Pan przemoc?

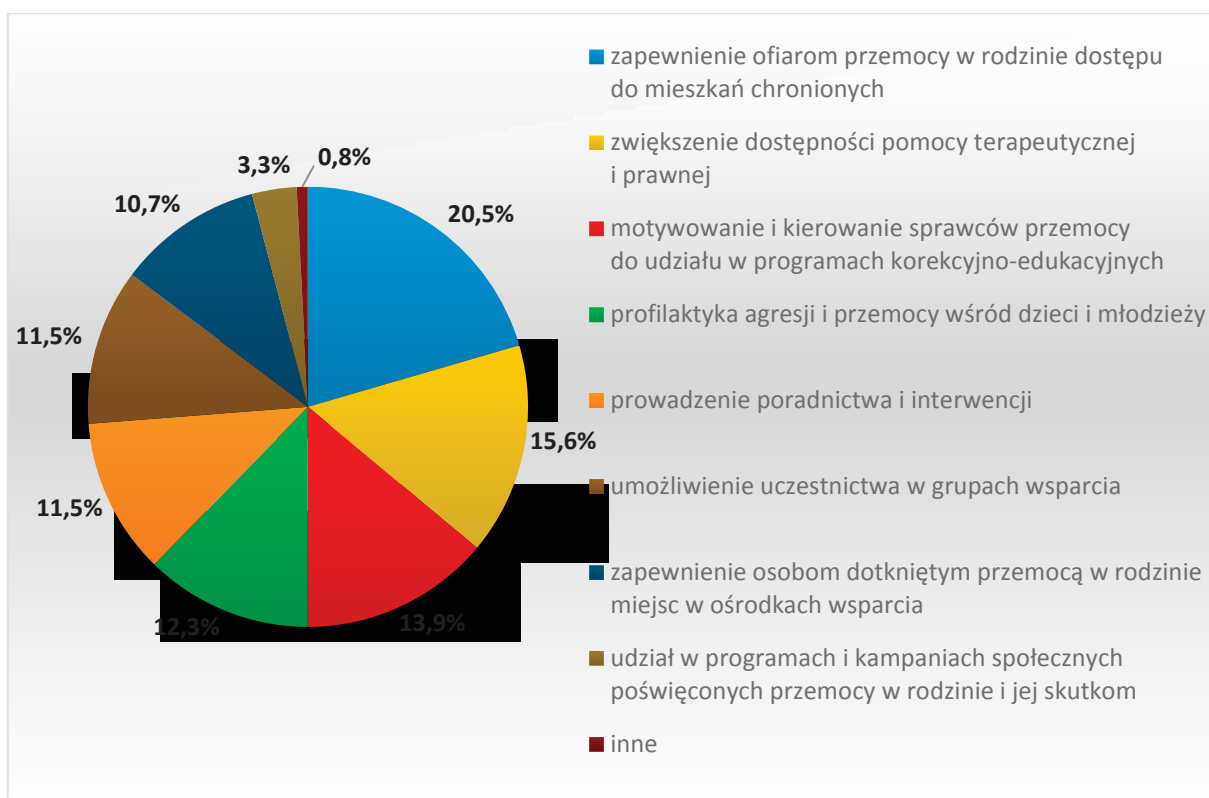
Wykres 34. Czy słyszała Pani/słyszał Pan o osobach w gminie, które doświadczyły przemoc?

Źródło danych: Badania ankietowe przeprowadzone w środowisku lokalnym.

Zdecydowana większość badanych (85,4%) odpowiedziała, że nie doświadczyła przemocy. Jednocześnie 56,3% respondentów odpowiedziało, że słyszało o osobach w gminie, które doświadczyły tego problemu.

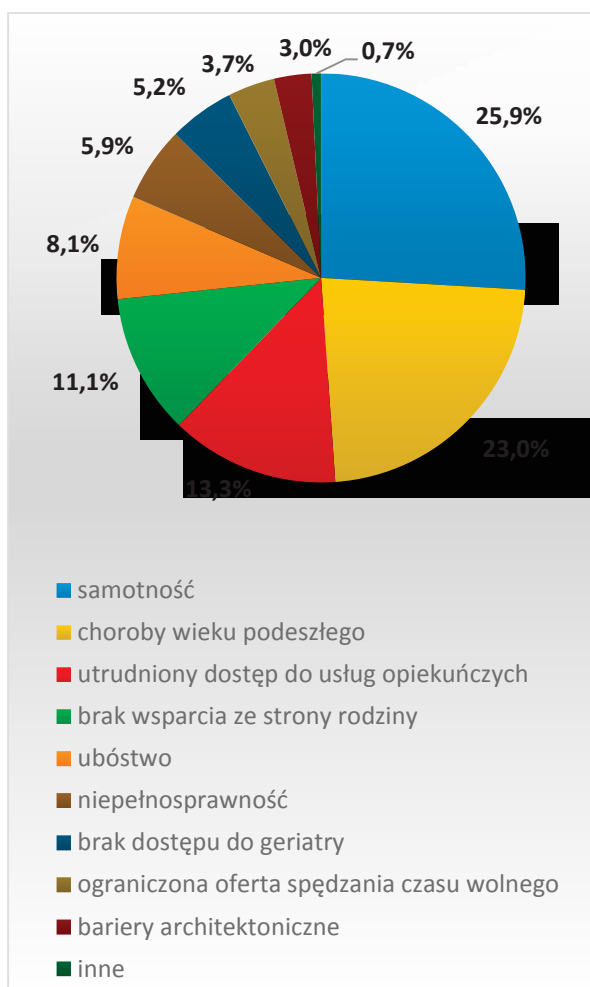
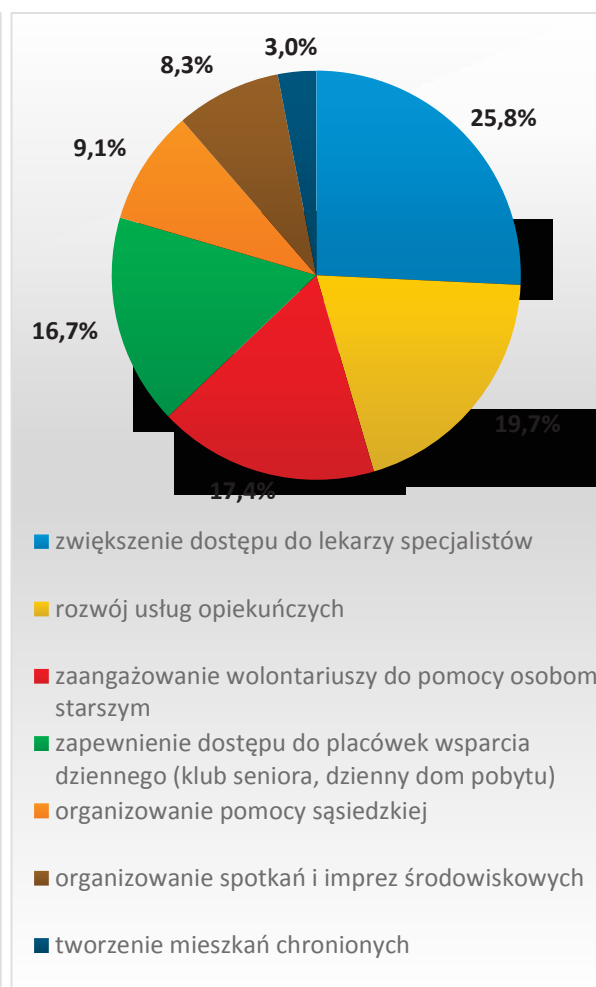
Wykres 35. Jakie kroki byłyby najskuteczniejsze w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie?

Źródło danych: Badania ankietowe przeprowadzone w środowisku lokalnym.

Zdaniem respondentów, by skutecznie przeciwdziałać przemocy w rodzinie, należy przede wszystkim zapewnić ofiarom przemocy w rodzinie dostęp do mieszkań chronionych (20,5%), zwiększyć dostępność pomocy terapeutycznej i prawnej (15,6%), motywować i kierować sprawców przemocy do udziału w programach korekcyjno-edukacyjnych (13,9%), a także prowadzić profilaktykę agresji i przemocy wśród dzieci i młodzieży (12,3%).

Kolejna kwestia poruszona w ankiecie dotyczyła problemów, z jakimi najczęściej zmagają się osoby starsze w gminie, oraz działań, których wdrożenie przyczyniłoby się do poprawy ich sytuacji. Udzielone przez badanych odpowiedzi prezentują poniższe wykresy.

Wykres 36. Problemy najczęściej dotykające osoby starsze z gminy**Wykres 37. Jakie działania poprawiłyby sytuację osób starszych w gminie?**

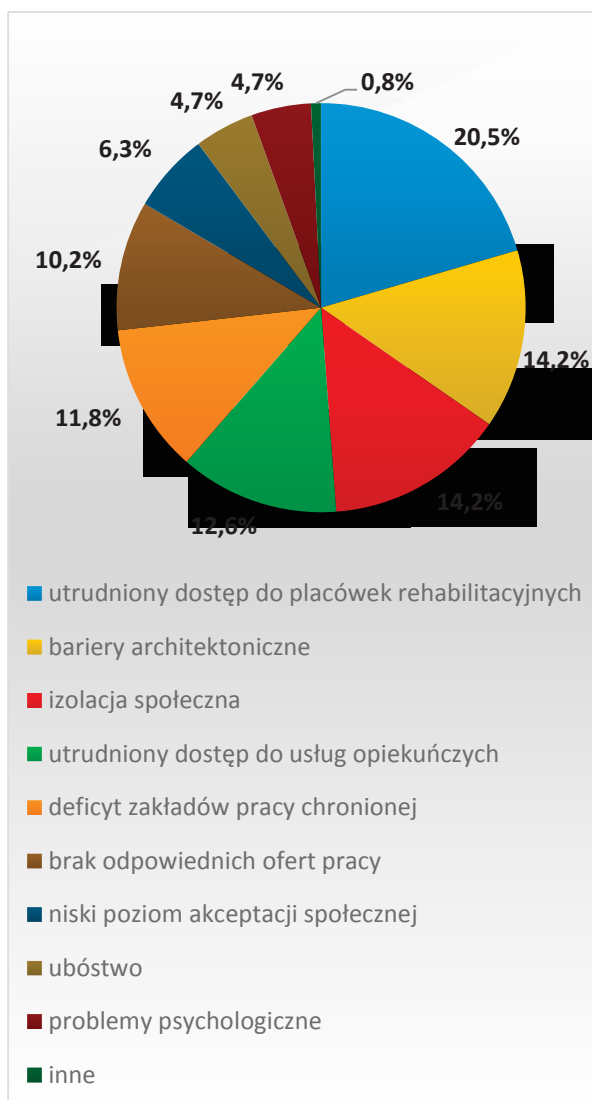
Źródło danych: Badania ankietowe przeprowadzone w środowisku lokalnym.

W opinii osób ankietowanych, problemami, które najczęściej dotykają seniorów w gminie, są samotność (25,9%) i choroby wieku podeszłego (23%).

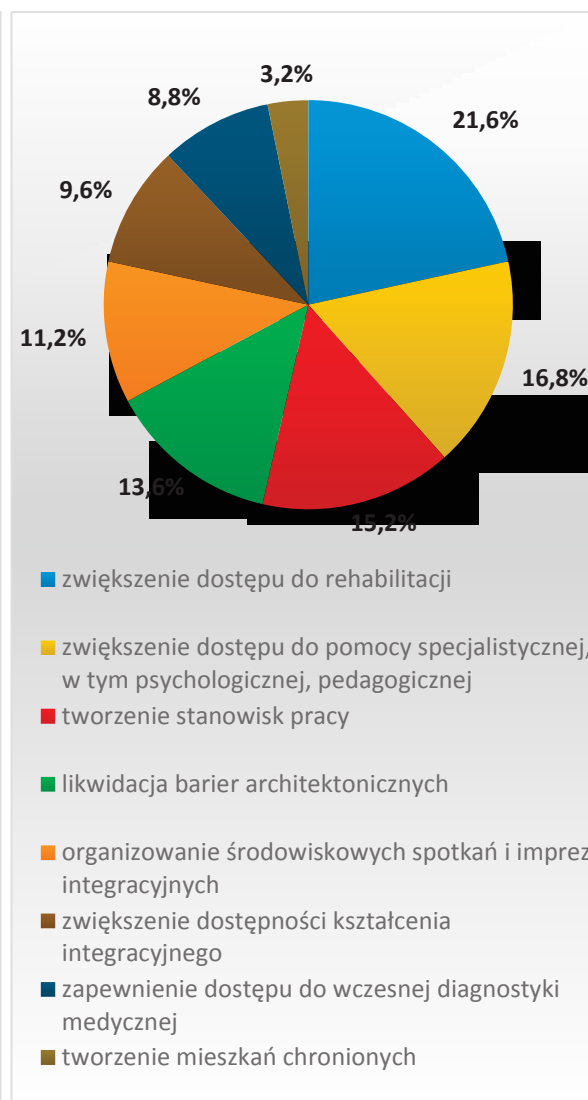
Do działań, których realizacja mogłaby się przyczynić do poprawy sytuacji seniorów w gminie, respondenci najczęściej zaliczali: zwiększenie dostępu do lekarzy specjalistów (25,8%), rozwijanie usług opiekuńczych (19,7%), zaangażowanie wolontariuszy do pomocy osobom starszym (17,4%) oraz zapewnienie dostępu do placówek wsparcia dziennego (klub seniora, dzienny dom pobytu; 16,7%).

W odpowiedzi na kolejne pytania ankietowani identyfikowali problemy, których najczęściej doświadczają osoby z niepełnosprawnością w gminie, oraz wskazywali działania, których podjęcie pozwoliłoby na pełniejszy ich udział w życiu społecznym. Szczegóły w tym zakresie przedstawiają poniższe wykresy.

Wykres 38. Problemy, których najczęściej doświadczają osoby z niepełnosprawnością z gminy

Wykres 39. Jakie działania umożliwiłyby osobom z niepełnosprawnością pełniejszy udział w życiu społecznym?

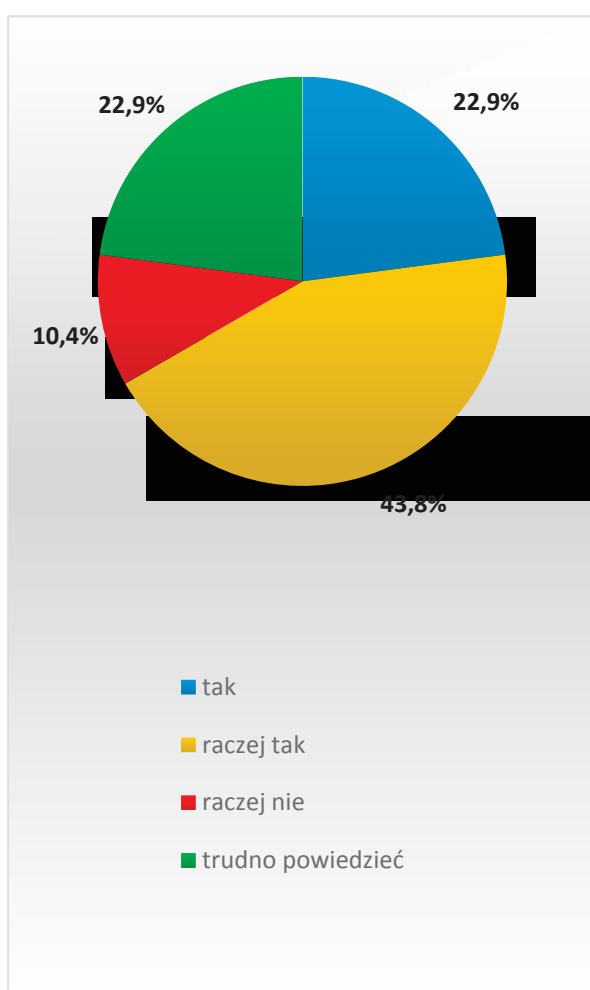
Źródło danych: Badania ankietowe przeprowadzone w środowisku lokalnym.

Według badanych problemami, z którymi najczęściej zmagają się osoby dotknięte niepełnosprawnością z gminy, są: utrudniony dostęp do placówek rehabilitacyjnych (20,5%), a także bariery architektoniczne, izolację społeczną (po 14,2%), utrudniony dostęp do usług opiekuńczych (12,6%) oraz deficyt zakładów pracy chronionej (11,8%).

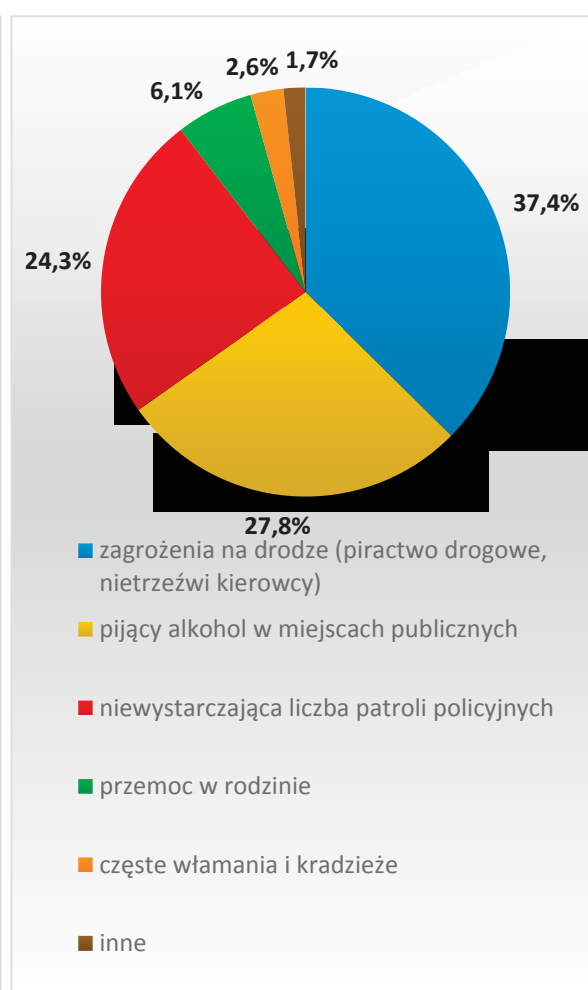
W opinii ankietowanych, działania, które umożliwiłyby osobom z niepełnosprawnością pełniejszy udział w życiu społecznym, powinny skupiać się na zwiększeniu dostępu do rehabilitacji (21,6%), pomocy specjalistycznej, w tym psychologicznej i pedagogicznej (16,8%), tworzeniu stanowisk pracy (15,2%) oraz likwidacji barier architektonicznych (13,6%).

W ostatnich pytaniach podjęto temat stanu bezpieczeństwa w gminie – poczucia bezpieczeństwa, przyczyn jego braku oraz działań, które wpłynęłyby na jego zwiększenie. Szczegóły w tym zakresie prezentują poniższe wykresy.

Wykres 40. Czy czuje się Pani/Pan bezpiecznie w gminie?

Wykres 41. Przyczyny braku bezpieczeństwa w gminie

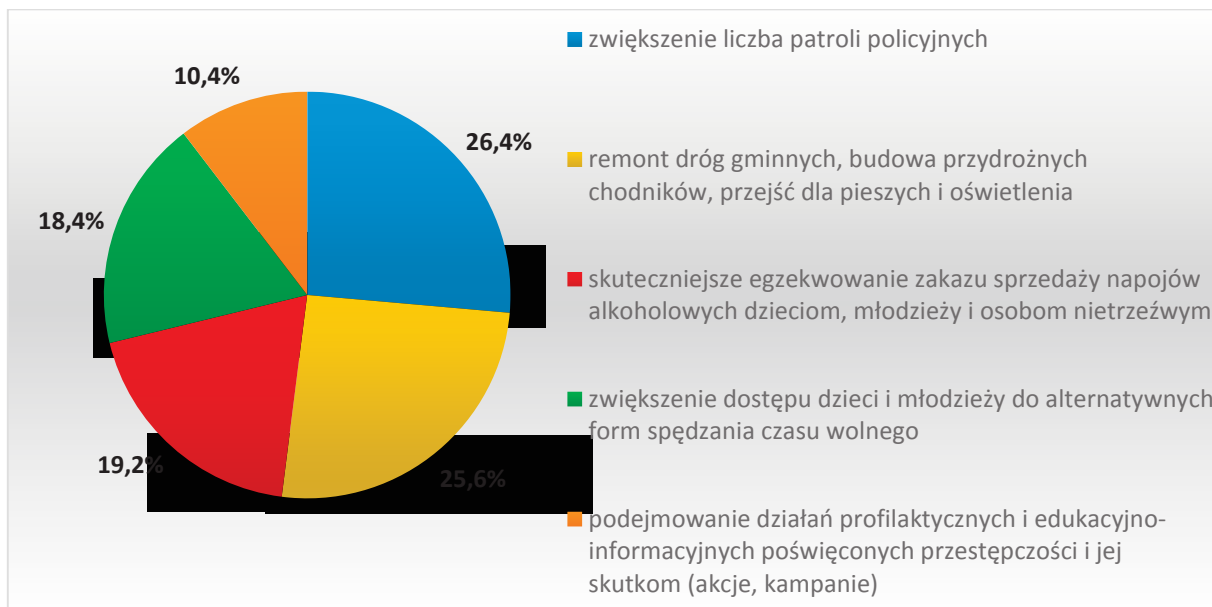

Źródło danych: Badania ankietowe przeprowadzone w środowisku lokalnym.

Większość ankietowanych (łącznie 66,7%) stwierdziła, że czuje się raczej bezpiecznie bądź bezpiecznie w miejscu zamieszkania. Odmiennego zdanie było 10,4% badanych.

Wśród przyczyn braku bezpieczeństwa respondenci najczęściej wskazywali zagrożenia na drodze (piractwo drogowe, nietrzeźwi kierowcy; 37,4%), osoby pijące alkohol w miejscach publicznych (27,8%) i niewystarczającą liczbę patroli policyjnych (24,3%).

Wykres 42. Co wpłynęłoby na zwiększenie bezpieczeństwa publicznego w gminie?

Źródło danych: Badania ankietowe przeprowadzone w środowisku lokalnym.

Zdaniem ankietowanych na poprawę bezpieczeństwa publicznego w gminie w największym stopniu wpłynęłyby takie działania, jak: zwiększenie liczby patroli policyjnych (26,4%), remont dróg gminnych, budowa przydrożnych chodników, przejść dla pieszych i oświetlenia (25,6%), skuteczniejsze egzekwowanie zakazu sprzedaży napojów alkoholowych dzieciom, młodzieży i osobom nietrzeźwym (19,2%) oraz poszerzenie oferty alternatywnych form spędzania czasu wolnego dla dzieci i młodzieży (18,4%).

14. ANALIZA SWOT

Analiza SWOT jest heurystyczną techniką analityczną służącą uporządkowaniu posiadanych informacji. W przypadku strategii rozwiązywania problemów społecznych stanowi efektywną metodę identyfikacji mocnych i słabych stron lokalnego systemu pomocy społecznej oraz szans i zagrożeń, jakie przed nim stoją. Pozwala oszacować potencjał, jakim się dysponuje, oraz określić stopień, w jakim posiadane zasoby odpowiadają potrzebom i oczekiwaniom społeczności lokalnej.

Analizę SWOT przeprowadzoną na potrzeby niniejszego dokumentu przedstawiono poniżej.

Tabela 22. Analiza SWOT

Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> ▪ podejmowanie działań w celu pozyskania inwestorów do tworzenia w gminie nowych miejsc pracy ▪ upowszechnianie ofert pracy oraz informacji o wolnych miejscach pracy, usługach poradnictwa zawodowego i szkoleniach ▪ opracowywanie indywidualnych programów wychodzenia z bezdomności ▪ współpraca z placówkami zapewniającymi schronienie dla osób w kryzysie bezdomności ▪ zapewnianie wsparcia ze strony asystenta rodziny ▪ dobry dostęp do opieki nad dziećmi do lat 3., opieki przedszkolnej i szkolnictwa podstawowego ▪ funkcjonowanie sieci świetlic wiejskich ▪ działalność Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Zespołu Interdyscyplinarnego ▪ prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej ▪ świadczenie usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi ▪ działalność Klubu Senior+ i Kół Gospodyń Wiejskich ▪ prowadzenie działań prozdrowotnych wśród osób starszych ▪ dobrze wykwalifikowana, posiadająca doświadczenie i podnosząca kwalifikacje kadra GOPS-u 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ niewystarczająca liczba miejsc pracy w gminie, w tym dla osób z niepełnosprawnością; zbyt mała liczba miejsc pracy blisko miejsca zamieszkania ▪ brak komunikacji gminnej, utrudnienia w dostępie do obiektów użyteczności publicznej ▪ nieodpowiednie zasoby mieszkań komunalnych w gminie, w tym socjalnych ▪ niewystarczający dostęp rodzin do poradnictwa specjalistycznego ▪ nieodpowiedni dostęp do placówek wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży ▪ brak ośrodka kultury w gminie ▪ niewystarczająca rozwinięta infrastruktura sportowo-rekreacyjna ▪ brak dostępu do kształcenia integracyjnego w gminie ▪ niedostosowana do potrzeb i oczekiwań dzieci i młodzieży oferta spędzania czasu wolnego ▪ nieodpowiedni dostęp w gminie do podstawowej i specjalistycznej opieki zdrowotnej ▪ utrudniony dostęp rodzin z problemami uzależnień i przemocy domowej do pomocy terapeutycznej, rehabilitacyjnej, psychospołecznej i prawnej ▪ niewystarczająca działalność profilaktyczna i edukacyjno-szkoleniowa w zakresie uzależnień i przeciwdziałania przemocy domowej ▪ brak w gminie lokali dla osób doznających przemocy domowej

- wystarczająca wiedza na temat problemów społecznych w gminie
- dobra jakość obsługi
- podejmowanie współpracy z podmiotami ekonomii społecznej działającymi w obszarze polityki społecznej
- promowanie wolontariatu wśród dzieci i młodzieży
- aktywny udział mieszkańców gminy w życiu społeczności lokalnej i w rozwiązywaniu lokalnych problemów społecznych

Szanse

- aktywna promocja gminy i jej walorów, w tym turystycznych; rozwój agroturystyki
- promowanie przedsiębiorczości
- możliwość znalezienia zatrudnienia na lokalnym rynku pracy przez kończącą edukację młodzież
- zmniejszający się odsetek mieszkańców gminy, wśród których postępuje zjawisko ubóstwa
- dostęp do europejskich rynków pracy
- ogólnopolskie programy wsparcia rodziny
- zwiększenie dostępu do wsparcia specjalistów
- rozwój oferty alternatywnych form spędzania czasu wolnego

- utrudniony dostęp w gminie do opieki geriatrycznej, usług rehabilitacyjnych i opieki środowiskowej niewystarczająca liczba pracowników świadczących usługi i wsparcie seniorom i osobom z niepełnosprawnością
- niewystarczające działania aktywizujące i umożliwiające spędzanie czasu wolnego osobom starszym i z niepełnosprawnością
- istnienie barier utrudniających osobom z niepełnosprawnością codzienne życie, w tym architektonicznych
- brak warunków do prowadzenia efektywnej pracy socjalnej
- nieodpowiednia liczba pracowników socjalnych
- niedostatecznie rozwinięta sieć placówek pomocy społecznej w gminie
- niski poziom absorpcji dodatkowych środków na realizację zadań z zakresu pomocy społecznej, m.in. z funduszy strukturalnych Unii Europejskiej oraz programów resortowych
- brak wolontariatu w gminie

Zagrożenia

- zjawisko dziedziczenia bezrobocia
- niski poziom aktywności osób bezrobotnych w poszukiwaniu pracy
- odpływ ludzi młodych i wykształconych z gminy do większych jednostek administracyjnych
- rosnąca liczba osób zagrożonych bezdomnością i w kryzysie bezdomności wymagających schronienia
- wciąż niski poziom społecznej akceptacji osób w kryzysie bezdomności
- kryzys funkcji rodziny; osłabienie więzi rodzinnych i społecznych, rozpad rodzin
- niski poziom kompetencji wychowawczych rodziców
- rosnąca liczba rodzin dysfunkcyjnych

- rosnąca świadomość społeczna na temat problemów uzależnień i przemocy domowej
- promowanie aktywnego starzenia się
- dostępność programów pozwalających na rozwój usług i infrastruktury socjalnej oraz zwiększenie aktywności osób starszych i z niepełnosprawnością
- wzrost społecznej akceptacji osób z niepełnosprawnością
- możliwość pozyskiwania środków finansowych z funduszy zewnętrznych na realizację zadań z zakresu pomocy społecznej, w tym z funduszy strukturalnych Unii Europejskiej
- rozwój sektora ekonomii społecznej i solidarnej, w tym sektora pozarządowego oraz zacieśnianie z nim współpracy
- dalsze podnoszenie kompetencji zawodowych kadry pomocy społecznej
- pobudzanie aktywności społecznej
- rozwój wolontariatu
- zwiększająca się dostępność środków psychoaktywnych
- rosnąca skala uzależnień behawioralnych wzrost zachowań agresywnych
- zwiększająca się liczba osób wymagających z powodu przemocy podjęcia działań interdyscyplinarnych oraz korekcyjno-edukacyjnych i psychologiczno-terapeutycznych
- rosnący udział osób starszych i z niepełnosprawnością w populacji gminy
- niezadawalający poziom życia, samotność i izolacja osób starszych
- niewystarczająca pomoc dla osób starszych ze strony rodziny
- przeciążenie pracowników pomocy społecznej obowiązkami i doznawanie syndromu wypalenia zawodowego
- niewłaściwie finansowany system pomocy społecznej; zbyt duże obciążenie zadaniami samorządu gminy
- wciąż niekorzystny wizerunek sektora pomocy społecznej
- bierna i roszczeniowa postawa odbiorców pomocy społecznej

15. WNIOSKI Z DIAGNOZY

Przeprowadzona w kilkunastu obszarach diagnoza sytuacji społecznej w gminie Obrzycko, pozwoliła na zidentyfikowanie najważniejszych problemów oraz wyzwań, przed którymi w najbliższych latach stanie samorząd lokalny. Zaliczono do nich:

- wzrost udziału osób starszych w populacji gminy, co wymaga m.in. zwiększenia dostępu do usług opiekuńczych (w tym specjalistycznych), rehabilitacyjnych i medycznych, a także rozwijania oferty spędzania czasu wolnego dla osób starszych i z niepełnosprawnością, w tym w ramach Klubu Senior+, w sprzyjających okolicznościach – podjęcia działań w kierunku utworzenia na terenie gminy dziennego domu pobytu, rozszerzenia wachlarza środowiskowych przedsięwzięć integracyjnych, dalszego

- likwidowania barier, w tym architektonicznych, oraz udzielania wsparcia osobom z niepełnosprawnością w uzyskaniu i utrzymaniu zatrudnienia;
- zwiększające się problemy w pełnieniu funkcji opiekuńczo-wychowawczych i rosnąca skala dysfunkcyjności rodzin, co wymaga m.in. kontynuowania edukowania rodzin w zakresie właściwego wypełniania ról rodzicielskich, rozszerzenia dostępu do poradnictwa specjalistycznego i wsparcia ze strony asystenta rodziny, dalsze zachęcanie osób ubogich i pozostających bez pracy do aktywnych postaw oraz zwiększenia dostępności alternatywnych form spędzania czasu wolnego dla dzieci i młodzieży;
 - zaspokajanie w szerszym zakresie potrzeb zdrowotnych mieszkańców gminy, m.in. poprzez zwiększenie dostępu do opieki zdrowotnej, w tym specjalistycznej, oraz kontynuowanie działań prozdrowotnych;
 - zagrożenie problemami uzależnień i przemocy domowej, które powodują m.in. konieczność zintensyfikowania prowadzonej w gminie działalności profilaktycznej, zwiększenia dostępności leczenia i wsparcia, w tym pomocy terapeutycznej, rehabilitacyjnej, psychologicznej i prawnej (m.in. poprzez utworzenie na terenie gminy punktu konsultacyjno-informacyjnego) oraz wspieranie ruchu samopomocowego;
 - poprawa bezpieczeństwa i porządku publicznego, m.in. poprzez dalsze monitorowanie i patrolowanie miejsc publicznych oraz kontynuowanie działań profilaktycznych i edukacyjnych poświęconych przestępczości;
 - dalszą profesjonalizację służb społecznych i rozwijanie sektora obywatelskiego: rozwijanie sektora pomocy społecznej oraz wzmocnienie i poszerzanie sektora ekonomii społecznej i solidarnej w gminie oraz podejmowanie współpracy z należącymi do niego podmiotami.

Wyniki diagnozy, po ich nałożeniu na kompetencje samorządu gminnego, posłużyły do sformułowania misji oraz wyznaczenia celów strategicznych, operacyjnych i kierunków działań niezbędnych do podjęcia w latach 2024-2030. Wdrożenie zaplanowanych przedsięwzięć powinno przyczynić się do poprawy jakości życia mieszkańców gminy, zmniejszenia skali występujących problemów społecznych oraz zminimalizowania ich skutków społecznych. Inicjatywy te zostały ujęte w poniżej przedstawionych obszarach.

1. **Przeciwdziałanie ekskluzji seniorów i osób z niepełnosprawnością:** aktywizowanie seniorów oraz poprawianie dostępności i jakości świadczonych im usług oraz tworzenie warunków do inkluzji społeczno-zawodowej osób z niepełnosprawnością;
2. **Poprawa kondycji rodzin oraz tworzenie w gminie warunków do rozwoju:** tworzenie warunków do zwiększenia zatrudnienia oraz wspieranie rodzin i osób wymagających aktywizacji, w tym znajdujących się w trudnej sytuacji bytowej, pomoc rodzinom w wypełnianiu ich funkcji oraz zapewnienie dzieciom i młodzieży lepszych warunków do kształcenia i wszechstronnego rozwoju, przeciwdziałanie przestępczości, w tym wśród nieletnich, udzielanie pomocy osobom i rodzinom z problemami uzależnień i przemocy domowej oraz prowadzenie działalności profilaktycznej w tym zakresie, prowadzenie działań prozdrowotnych oraz zwiększenie dostępności opieki zdrowotnej, głównie specjalistycznej;
3. **Profesjonalizacja służb społecznych oraz rozwijanie sektora obywatelskiego:** rozwijanie sektora pomocy społecznej oraz wzmocnienie i poszerzenie sektora ekonomii społecznej i solidarnej w gminie oraz podejmowanie współpracy z należącymi do niego podmiotami.

IV. MISJA, CELE I KIERUNKI DZIAŁAŃ

Misją samorządu gminy Obrzycko w realizacji Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2024-2030 jest:

poprawa kondycji rodzin i podnoszenie ich kompetencji opiekuńczo-wychowawczych, aktywizowanie i integrowanie grup zagrożonych marginalizacją i wykluczeniem społecznym oraz rozwijanie społeczeństwa obywatelskiego.

Wypełnienie tak sformułowanej misji wymaga wdrożenia wyznaczonych celów strategicznych i operacyjnych oraz kierunków działań. Zostały one przedstawione poniżej w formie kart strategicznych, w których uwzględniono również realizatorów i partnerów w realizacji poszczególnych zapisów, źródła ich finansowania, czas realizacji oraz prognozę zmian.

Cel strategiczny 1.:

Przeciwdziałanie ekskluzji seniorów i osób z niepełnosprawnością.

Cele operacyjne

1. Aktywizowanie seniorów oraz poprawianie dostępności i jakości świadczonych im usług.
2. Tworzenie warunków do inkluzji społeczno-zawodowej osób z niepełnosprawnością.

Kierunki działań do celów operacyjnych 1-2.:

1. Udzielanie osobom starszym i z niepełnosprawnością wsparcia w postaci pracy socjalnej oraz pomocy finansowej i rzeczowej.
2. Rozwijanie usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych, w tym dla osób z zaburzeniami psychicznymi.
3. Inicjowanie i promowanie wśród mieszkańców gminy działań samopomocowych, np. pomocy sąsiedzkiej.
4. Podejmowanie działań prozdrowotnych dla seniorów i osób z niepełnosprawnością.
5. Udział w realizacji programów pozwalających na rozwój systemu wsparcia osób starszych i z niepełnosprawnością, np. „Opieka 75+”, „Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej”, „Opieka wytchnieniowa dla członków rodzin lub opiekunów osób z niepełnosprawnościami”, „Korpus Wsparcia Seniorów”.

6. Rozwijanie oferty spędzania czasu wolnego kierowanej do osób starszych i z niepełnosprawnością – zapewnienie im odpowiedniego dostępu do edukacji, kultury i rekreacji poprzez organizowanie imprez środowiskowych, wycieczek, zajęć, spotkań integracyjnych, m.in. w ramach Klubu Senior+, gminnych placówek kulturalnych oraz przy współpracy z organizacjami pozarządowymi.
7. W sprzyjających okolicznościach, podjęcie działań w kierunku utworzenia na terenie gminy domu dziennego pobytu.
8. Wspieranie inicjatyw służących zwiększeniu aktywności osób starszych i z niepełnosprawnością oraz wykorzystujących ich potencjał.
9. Współpraca z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie, Powiatowym Urzędem Pracy oraz Państwowym Funduszem Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych w zakresie rehabilitacji społecznej i zawodowej osób niepełnosprawnych, m.in. przy: likwidacji barier, zapewnieniu dostępu do rehabilitacji i sprzętu rehabilitacyjnego oraz zapewnieniu i utrzymaniu odpowiedniego zatrudnienia.
10. Podejmowanie i rozszerzanie współpracy z instytucjami i podmiotami ekonomii społecznej działającymi na rzecz osób starszych i z niepełnosprawnością, m.in. z podmiotami leczniczymi, ośrodkami wsparcia, domami pomocy społecznej, podmiotami świadczącymi usługi rehabilitacyjne, zakładami aktywności zawodowej, zakładami pracy chronionej, organizacjami pozarządowymi, a także z Kościołem.
11. Rozwój wolontariatu na rzecz wspierania seniorów i osób z niepełnosprawnością w codziennym życiu.

Czas realizacji:

Lata 2024-2030.

Realizatorzy:

Wójt Gminy Obrzycko, Rada Gminy Obrzycko, Urząd Gminy w Obrzycku, Ośrodek Pomocy Społecznej w Obrzycku, Klub Senior+ w Słopanowie, gminne publiczne placówki oświatowe i kulturalne, jednostki sportowo-rekreacyjne, świetlice wiejskie.

Partnerzy w realizacji:

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie i Powiatowy Urząd Pracy w Szamotułach, Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, pozagminne placówki oświatowe, w tym placówki ponadpodstawowe, podmioty lecznicze, pracodawcy, ośrodki wsparcia, podmioty świadczące usługi rehabilitacyjne, domy pomocy społecznej, zakłady pracy chronionej, instytucje rządowe, podmioty ekonomii społecznej, w tym zakłady aktywności zawodowej, warsztaty terapii zajęciowej i organizacje pozarządowe działające na rzecz osób starszych i z niepełnosprawnością, a także Kościół, społeczność lokalna.

Źródła finansowania:

Budżet samorządowy i centralny, Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, Fundusz Pracy, fundusze zewnętrzne, m.in. fundusze strukturalne Unii Europejskiej, inne programy, podmioty ekonomii społecznej, sponsorzy indywidualni (krajowi i zagraniczni).

Prognoza zmian:

Efektywniejszy udział seniorów i osób z niepełnosprawnością w życiu społecznym, wyższy standard świadczonych usług, lepsza jakość funkcjonowania osób starszych i z niepełnosprawnością w środowisku zamieszkania, wzrost liczby osób usprawionych i zatrudnionych.

Cel strategiczny 2.:

Poprawa kondycji rodzin oraz tworzenie w gminie warunków do rozwoju.

Cele operacyjne:

1. Tworzenie warunków do zwiększenia zatrudnienia oraz wspieranie rodzin i osób wymagających aktywizacji, w tym znajdujących się w trudnej sytuacji bytowej.
2. Pomoc rodzinom w wypełnianiu ich funkcji oraz zapewnienie dzieciom i młodzieży lepszych warunków do kształcenia i wszechstronnego rozwoju.
3. Przeciwdziałanie przestępczości, w tym wśród nieletnich.
4. Udzielanie pomocy osobom i rodzinom z problemami uzależnień i przemocy domowej oraz prowadzenie działalności profilaktycznej w tym zakresie.
5. Prowadzenie działań prozdrowotnych oraz zwiększenie dostępności opieki zdrowotnej, głównie specjalistycznej.

Kierunki działań do celu operacyjnego 1.:

1. Promowanie gminy przy wykorzystaniu jej walorów, dalsze pozyskiwanie nowych inwestorów, rozwijanie terenów pod działalność gospodarczą, oferowanie inwestorom ulg podatkowych, wspieranie i promowanie przedsiębiorczości w tym małej i średniej.
2. Wspieranie w gminie rolnictwa i zmian w rolnictwie w celu zwiększenia jego konkurencyjności.
3. Promowanie walorów turystycznych i wspieranie rozwoju turystyki i rekreacji w gminie, rozwijanie oferty i infrastruktury turystycznej, w tym agroturystyki.
4. Kontynuowanie pracy socjalnej z osobami ubogimi i bezrobotnymi obejmującej m.in. motywowanie do podnoszenia kwalifikacji, poszukiwania zatrudnienia i rozwiązywania własnych problemów oraz zawieranie z nimi kontraktów socjalnych.
5. Podejmowanie wśród osób i rodzin znajdujących się w trudnej sytuacji materialnej działań edukacyjnych służących poprawie ich położenia oraz zapobieganiu zjawisku dziedziczenia biedy, m.in. edukowanie w zakresie umiejętnego gospodarowania budżetem domowym.
6. Zachęcanie osób zagrożonych utratą bezpieczeństwa socjalnego do aktywnych postaw, promowanie wśród nich samopomocy, np. pomocy sąsiedzkiej, oraz organizowanie na rzecz ubogich akcji charytatywnych.

7. Udzielanie pomocy osobom i rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji materialnej, m.in. z systemu pomocy społecznej, świadczeń rodzinnych i z funduszu alimentacyjnego.
8. Udzielanie pomocy dzieciom pochodzącym z rodzin ubogich, m.in. poprzez prowadzenie dożywiania w szkołach, wyposażenie ich w podręczniki i pomoce szkolne oraz odzież, a także organizowanie wypoczynku oraz czasu wolnego.
9. Stała współpraca z Powiatowym Urzędem Pracy w zakresie aktywizacji zawodowej bezrobotnych mieszkańców gminy – upowszechnianie ofert pracy, informacji o wolnych miejscach pracy, usługach poradnictwa zawodowego, szkoleniach, przygotowaniu zawodowym dorosłych i stażach, organizowanie robót publicznych, prac społecznie użytecznych, interwencyjnych i zatrudnienia socjalnego oraz udział w realizacji programów aktywizacji i integracji osób bezrobotnych.
10. Promowanie wśród bezrobotnych mieszkańców gminy samozatrudnienia oraz udzielanie informacji na temat możliwości pozyskania środków finansowych na podjęcie i rozwój działalności gospodarczej.
11. Podejmowanie działań na rzecz osób zagrożonych i dotkniętych bezdomnością, m.in. prowadzenie pracy socjalnej, udzielenie wsparcia finansowego i rzeczowego oraz w dostępie do opieki zdrowotnej i terapii uzależnień, zapewnienie schronienia (kontynuowanie współpracy w tym zakresie z ośrodkami wsparcia zapewniającymi schronienie).
12. Podejmowanie działań na rzecz uchodźców, m.in. zapewnienie schronienia, udzielanie wsparcia finansowego, rzeczowego i psychologicznego, udzielenie pomocy w uzyskaniu zatrudnienia, organizowanie bezpłatnych kursów językowych i przedsięwzięć integracyjnych.
13. Poszerzenie w gminie zasobów mieszkań komunalnych, w tym tworzenie lokali socjalnych, wspomaganych i treningowych.
14. Opracowanie, realizacja lub współudział w realizacji programów i projektów na rzecz zagrożonych i dotkniętych wykluczeniem społecznym, w tym współfinansowanych z funduszy zewnętrznych, np. z funduszy strukturalnych Unii Europejskiej oraz z budżetu państwa (w ramach konkursów).
15. Podejmowanie współpracy z podmiotami ekonomii społecznej zajmującymi się wspieraniem przedsiębiorczości i inicjatyw gospodarczych oraz rozwoju gminy, udzielaniem wsparcia osobom ubogim, bezrobotnym i w kryzysie bezdomności, a także z Kościołem.

Kierunki działań do celu operacyjnego 2.:

1. Kontynuowanie pracy socjalnej z rodzinami, w szczególności z rodzinami mającymi trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych i wymagającymi ochrony macierzyństwa lub wielodzietności.
2. Dalsze wsparcia ze strony asystenta rodziny oraz, w razie potrzeby, ustanawianie rodzin wspierających dla rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych oraz organizowanie dla nich szkoleń.
3. Prowadzenie wśród rodzin edukacji w zakresie właściwego wypełniania ról rodzicielskich oraz promowanie prawidłowego modelu rodziny, m.in. przez pracowników OPS-u, placówek oświatowych, asystentów rodziny.
4. Zapewnienie rodzinom oraz osobom samotnie wychowującym dzieci szerszego dostępu do poradnictwa specjalistycznego.
5. Promowanie wśród pracodawców elastycznych form zatrudnienia, ułatwiających godzenie pracy z wychowaniem dzieci.
6. Zwiększenie dostępu do opieki przedszkolnej w gminie oraz zapewnienie w gminie dostępu do opieki nad dziećmi do lat 3.
7. Kontynuowanie i wspieranie działań integracyjnych na rzecz rodzin, m.in. organizowanie imprez integracyjnych dla rodzin.
8. Poszerzenie oferty spędzania czasu wolnego dla rodzin, dzieci i młodzieży, m.in. poprzez rozwijanie służącej temu infrastruktury oraz zwiększenie liczby zajęć pozalekcyjnych i pozaszkolnych przy wykorzystaniu zasobów oświatowych, kulturalnych i sportowo-rekreacyjnych gminy, organizowanie wypoczynku.
9. Tworzenie warunków do powstania w gminie placówek wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży.
10. Wyrównywanie szans edukacyjnych dzieci i młodzieży, m.in. poprzez zwiększenie dostępności zajęć wyrównawczych, udzielanie pomocy w nauce (np. przez wolontariuszy), przyznawanie stypendiów i zasiłków szkolnych.
11. Opracowywanie i wdrażanie programów i projektów na rzecz rodziny i dziecka, w tym współfinansowanych z funduszy zewnętrznych, np. z funduszy strukturalnych Unii Europejskiej i z budżetu państwa (w ramach konkursów); podejmowanie współpracy w tym zakresie z organizacjami pozarządowymi.

12. Integrowanie i koordynowanie działań na rzecz rodziny i dziecka w gminie poprzez stałą współpracę placówek oświatowych i kulturalnych, jednostek pomocy społecznej i ochrony zdrowia, policji, sądu rejonowego i kuratorów sądowych, organizacji pozarządowych i kościoła.

Kierunki działań do celu operacyjnego 3.:

1. Podejmowanie w gminie przedsięwzięć edukacyjno-informacyjnych poświęconych przestępczości i jej skutkom (akcje, kampanie).
2. Opracowywanie i realizowanie programów profilaktyczno-edukacyjnych w placówkach oświatowych; włączanie w ich realizację policjantów.
3. Kontynuowanie przez jednostki gminne i mieszkańców współpracy z policją, prokuraturą rejonową, sądem rejonowym, kuratorami sądowymi i organizacjami pozarządowymi na rzecz przeciwdziałania przestępczości.
4. Zapewnienie dzieciom i młodzieży szerszego dostępu do alternatywnych form spędzania czasu wolnego.
5. Zapewnienie mieszkańcom bezpieczeństwa na drodze, m.in. poprzez budowę i remont dróg gminnych, budowę chodników i ścieżek rowerowych, budowę przejść dla pieszych, oświetlenia i miejsc parkingowych, organizację dowozu dzieci do szkół.

Kierunki działań do celu operacyjnego 4.:

1. Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej, rehabilitacyjnej, psychologicznej, prawnej i społecznej dla osób i rodzin z problemami uzależnień i przemocy domowej, m.in. poprzez utworzenie w gminie punktu konsultacyjnego, oraz podejmowanie współpracy z placówkami leczenia uzależnień i ośrodkami wsparcia i ośrodkami interwencji kryzysowej funkcjonującymi w gminie i poza gminą.
2. Zintensyfikowanie w gminie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej i szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, narkomanii i przemocy domowej, w szczególności kierowanej do dzieci i młodzieży, ich rodziców oraz nauczycieli.
3. Wspieranie ruchu samopomocowego w gminie, w tym działań mających na celu utworzenie grup wsparcia dla osób z problemami uzależnień i przemocy domowej.
4. Prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej.

5. Kontynuowanie działalności Zespołu Interdyscyplinarnego.
6. W razie potrzeby zapewnienie osobom doznającym przemocy domowej lokali w gminie lub miejsc w ośrodkach wsparcia i ośrodkach interwencji kryzysowej, a także kierowanie osób stosujących przemoc domową do udziału w programach korekcyjno-edukacyjnych i psychologiczno-terapeutycznych; nawiązywanie współpracy w tym zakresie m.in. z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie i Punktu Interwencji Kryzysowej w Szamotułach.
7. Tworzenie warunków do powstawania w gminie placówek wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży.
8. Podejmowanie współpracy z organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz osób dotkniętych problemami alkoholowymi, narkomanii, przemocy domowej i uzależnieniami behawioralnymi.

Kierunki działań do celu operacyjnego 5.:

1. Promowanie zdrowia i prowadzenie profilaktyki zdrowotnej.
2. Wspieranie działań służących zwiększeniu dostępu mieszkańcom gminy do świadczeń zdrowotnych, w tym świadczeń specjalistycznych.
3. Inicjowanie przedsięwzięć lokalnych mających na celu zaznajomienie mieszkańców z czynnikami szkodliwymi dla zdrowia oraz ich skutkami.
4. Upowszechnianie wśród mieszkańców gminy informacji na temat dostępności i możliwości skorzystania ze specjalistycznych usług medycznych, w tym wykonania badań specjalistycznych.
5. Kształtowanie właściwych postaw wobec osób z zaburzeniami psychicznymi.

Czas realizacji:

Lata 2024-2030.

Realizatorzy:

Wójt Gminy Obrzycko, Rada Gminy Obrzycko, Urząd Gminy w Obrzycku, Ośrodek Pomocy Społecznej w Obrzycku, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Obrzycku, Zespół Interdyscyplinarny w Gminie Obrzycko, gminne publiczne placówki oświatowe i kulturalne, jednostki sportowo-rekreacyjne, świetlice wiejskie.

Partnerzy w realizacji:

Powiatowy Urząd Pracy, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Punkt Interwencji Kryzysowej, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna, Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Szamotułach, Punkt Informacyjno-Konsultacyjny w Obrzycku, pozagminne placówki oświatowe, w tym placówki ponadpodstawowe, inwestorzy, pracodawcy, w tym lokalni przedsiębiorcy, noclegownie i schroniska poza gminą, podmioty lecznicze, placówki leczenia uzależnień, ośrodki wsparcia, ośrodki interwencji kryzysowej, specjaliści, grupy samopomocowe, instytucje rządowe, policja, prokuratura rejonowa, sąd rejonowy, kuratorzy sądowi, podmioty ekonomii społecznej udzielające pomocy rodzinom i dzieciom, zajmujące się wspieraniem i upowszechnianiem kultury, turystyki, sportu i rekreacji, wspieraniem przedsiębiorczości i inicjatyw gospodarczych oraz rozwoju gminy, udzielaniem wsparcia osobom bezrobotnym, ubogim i w kryzysie bezdomności, osobom i rodzinom dotkniętym problemami alkoholowymi, narkomanii i przemocy domowej, jednostki ochotniczej straży pożarnej, Kościół, społeczność lokalna.

Źródła finansowania:

Budżet samorządowy i centralny, fundusze zewnętrzne, m.in. fundusze strukturalne Unii Europejskiej, inne programy, podmioty ekonomii społecznej, sponsorzy indywidualni.

Prognoza zmian:

Dalszy wzrost aktywności gospodarczej w gminie, większa aktywność zawodowa mieszkańców gminy, usamodzielnienie części dotychczasowych beneficjentów systemu pomocy społecznej, poprawa warunków ekonomicznych osób zagrożonych utratą bezpieczeństwa socjalnego, łatwiejszy dostęp do mieszkań dla osób o niskim statusie materialnym, lepsze wsparcie dla osób zagrożonych i dotkniętych bezdomnością, podniesienie poziomu wiedzy w zakresie właściwego wypełniania ról rodzicielskich, skuteczniejsze wsparcie dla rodziców mających trudności opiekuńczo-wychowawcze, rodziców samotnych i wychowujących dzieci z niepełnosprawnością, zwiększenie dostępu do poradnictwa specjalistycznego, w tym dla osób samotnie wychowujących dzieci, lepszy dostęp do opieki przedszkolnej, dostęp w gminie do opieki nad dziećmi do lat 3., podwyższenie szans edukacyjnych dla uczniów uzdolnionych i dzieci mających problemy w nauce, zwiększenie dostępności kultury, wzbogacenie oferty spędzania czasu wolnego oraz wzrost liczby dzieci i młodzieży z niej korzystających, ograniczenie

przestępczości, w tym wśród młodocianych, wzrost zasobu wiedzy mieszkańców o przestępczości i jej skutkach, bezpieczniejsze drogi, większy poziom świadomości mieszkańców w zakresie profilaktyki uzależnień i przemocy domowej, lepszy dostęp do wsparcia dla osób uzależnionych i współuzależnionych oraz dotkniętych przemocą domową, obniżenie liczby przypadków przemocy domowej, większy poziom świadomości mieszkańców w zakresie profilaktyki zdrowotnej oraz zdrowego trybu życia, lepszy dostęp do opieki zdrowotnej, w tym specjalistycznej.

Cel strategiczny 3.:

Profesjonalizacja służb społecznych oraz rozwijanie sektora obywatelskiego.

Cele operacyjne:

1. Rozwijanie sektora pomocy społecznej.
2. Wzmacnianie i poszerzanie sektora ekonomii społecznej i solidarnej w gminie oraz zacieśnianie współpracy z należącymi do niego podmiotami.

Kierunki działań do celu operacyjnego 1.:

1. Systematycznie podnoszenie kompetencji przez kadrę OPS-u, m.in. poprzez uczestnictwo w kursach i szkoleniach, superwizji.
2. Utrzymanie, a w razie potrzeby zwiększenie liczby asystentów rodziny.
3. Rozwijanie infrastruktury socjalnej w gminie poprzez poszerzenie oferty już działających jednostek oraz utworzenie, w razie potrzeby, nowych.
4. Projektowanie i wdrażanie nowych instrumentów i usług służących podniesieniu jakości świadczonej pomocy.
5. Zapewnienie mieszkańcom szerszego dostępu do informacji o możliwościach uzyskania i dostępnych formach świadczeń pomocowych, m.in. poprzez rozwijanie strony internetowej OPS-u.
6. Opracowywanie i realizowanie projektów współfinansowanych z funduszy zewnętrznych, np. z funduszy strukturalnych Unii Europejskiej oraz z budżetu państwa (w ramach konkursów).

Kierunki działań do celu operacyjnego 2.:

1. Realizowanie zadań z zakresu rozwiązywania problemów społecznych przy szerszej współpracy z sektorem ekonomii społecznej i solidarnej oraz innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego.
2. Wspieranie tworzenia podmiotów ekonomii społecznej i solidarnej w formie przedsiębiorstw społecznych i jednostki reintegracyjnych, np. spółdzielni socjalnej, klubu lub centrum integracji społecznej, ewentualnie podejmowanie współpracy z ww. jednostkami.
3. Inicjowanie powstawania oraz wspieranie organizacyjne, prawne i lokalowe powstających i istniejących organizacji pozarządowych, promowanie ich działalności oraz udzielanie im pomocy w nawiązaniu współpracy międzynarodowej oraz w pozyskiwaniu środków z innych niż budżet samorządu źródeł finansowania.

4. Zachęcanie mieszkańców gminy do udziału w rozwiązywaniu lokalnych problemów społecznych; samoorganizowania się, samopomocy oraz tworzenia podmiotów ekonomii społecznej.
5. Wspieranie lokalnych inicjatyw społecznych.
6. Propagowanie idei wolontariatu oraz pozyskiwanie wolontariuszy do udziału w realizacji zadań dotyczących rozwiązywania problemów społecznych.

Czas realizacji:

Lata 2023-2030.

Realizatorzy:

Wójt Gminy Obrzycko, Rada Gminy Obrzycko, Urząd Gminy w Obrzycku, Ośrodek Pomocy Społecznej w Obrzycku i inne jednostki organizacyjne gminy.

Partnerzy w realizacji:

Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Poznaniu, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Szamotułach, instytucje rządowe, organizacje pozarządowe, inne podmioty prowadzące działalność pożytku publicznego, Kościół, społeczność lokalna.

Źródła finansowania:

Budżet samorządowy i centralny, fundusze zewnętrzne, m.in. fundusze strukturalne Unii Europejskiej, inne programy, podmioty ekonomii społecznej, sponsorzy indywidualni.

Prognoza zmian:

Większe kompetencje kadr pomocy społecznej, wyższa jakość świadczonych usług, zwiększenie aktywności mieszkańców, zwielokrotnienie inicjatyw społecznych, różnorodność form i lepsza efektywność współpracy z sektorem ekonomii społecznej i solidarnej.

V. PROGRAMY I PROJEKTY

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Obrzycko na lata 2024-2030 będzie realizowana w szczególności poprzez następujące programy:

- gminny program profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii,
- gminny program przeciwdziałania przemocy domowej i ochrony osób doznających przemocy domowej,
- gminny program wspierania rodziny,
- program współpracy z organizacjami pozarządowymi i podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie.

Skuteczność wdrożenia dokumentu będzie również zależała od środków finansowych – posiadanych i pozyskanych przez samorząd gminy lub inne podmioty uczestniczące w realizacji strategii – na opracowanie i realizację innych programów oraz projektów, które będą zgodne z przyjętymi w dokumencie kierunkami działań.

Programy i projekty powinny cechować efektywność, skuteczność i celowość. Mogą być one przyjmowane stosownymi uchwałami przez Radę Gminy i, w zależności od charakteru, realizowane w okresach rocznych, dłuższych lub krótszych.

Zaprojektowane zgodnie z zapisami strategicznymi przedsięwzięcia mogą być dofinansowywane m.in. ze środków programów resortowych (np. w ramach otwartych konkursów ofert).

VI. ZGODNOŚĆ STRATEGII Z INNYMI DOKUMENTAMI STRATEGICZNYMI I PROGRAMOWYMI

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Obrzycko na lata 2024-2030 pozostaje w zgodności z dokumentami strategicznymi i programowymi, które opracowano na szczeblu globalnym, europejskim, krajowym i samorządowym. Należą do nich:

- Przekształcamy nasz świat: Agenda na rzecz zrównoważonego rozwoju 2030,
- Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju,
- Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju – Polska 2030. Trzecia fala nowoczesności,
- Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030,
- Umowa Partnerstwa na lata 2021-2027,
- Program Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego 2021-2027,
- Fundusze Europejskie na Pomoc Żywnościową 2021-2027,
- Fundusze Europejskie dla Wielkopolski 2021-2027,
- Krajowy Program Przeciwdziałania Ubóstwu i Wykluczeniu Społecznemu. Aktualizacja 2021-2027, polityka publiczna z perspektywą do roku 2030,
- Krajowy Program Rozwoju Ekonomii Społecznej do 2030 roku. Ekonomia Solidarności Społecznej,
- Strategia Polityki Społecznej dla Wielkopolski do 2030 roku,
- Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Powiecie Szamotulskim na lata 2021-2035,
- Strategia Rozwoju Gminy Obrzycko.

Przekształcamy nasz świat: Agenda 2030 na rzecz zrównoważonego rozwoju jest przyjętym przez Organizację Narodów Zjednoczonych programem działań, definiującym model zrównoważonego rozwoju na poziomie globalnym. Zgodnie z Agendą 2030 współczesny wysiłek modernizacyjny powinien koncentrować się na wyeliminowaniu ubóstwa we wszystkich jego przejawach przy równoczesnej realizacji szeregu celów gospodarczych, społecznych i środowiskowych.

Dokument obejmuje 17 celów zrównoważonego rozwoju oraz powiązanych z nimi 169 zadań. Cele te są następujące: 1. Wyeliminować ubóstwo we wszystkich jego formach na całym świecie, 2. Wyeliminować głód, osiągnąć bezpieczeństwo

żywnościowe i lepsze odżywianie oraz promować zrównoważone rolnictwo, 3. Zapewnić wszystkim ludziom w każdym wieku zdrowe życie oraz promować dobrobyt, 4. Zapewnić wszystkim edukację wysokiej jakości oraz promować uczenie się przez całe życie, 5. Osiągnąć równość płci oraz wzmocnić pozycję kobiet i dziewcząt, 6. Zapewnić wszystkim ludziom dostęp do wody i warunków sanitarnych poprzez zrównoważoną gospodarkę zasobami wodnymi, 7. Zapewnić wszystkim dostęp do stabilnej, zrównoważonej i nowoczesnej energii po przystępnej cenie, 8. Promować stabilny, zrównoważony i inkluzywny wzrost gospodarczy, pełne i produktywne zatrudnienie oraz godną pracę dla wszystkich ludzi, 9. Budować stabilną infrastrukturę, promować zrównoważone uprzemysłowienie oraz wspierać innowacyjność, 10. Zmniejszyć nierówności w krajach i między krajami, 11. Uczynić miasta i osiedla ludzkie bezpiecznymi, stabilnymi, zrównoważonymi oraz sprzyjającymi włączeniu społecznemu, 12. Zapewnić wzorce zrównoważonej konsumpcji i produkcji, 13. Podjąć pilne działania w celu przeciwdziałania zmianom klimatu i ich skutkom, 14. Chronić oceany, morza i zasoby morskie oraz wykorzystywać je w sposób zrównoważony, 15. Chronić, przywrócić oraz promować zrównoważone użytkowanie ekosystemów lądowych, zrównoważone gospodarowanie lasami, zwalczać pustynnienie, powstrzymać i odwracać proces degradacji gleby oraz powstrzymać utratę różnorodności biologicznej, 16. Promować pokojowe i inkluzywne społeczeństwa, zapewnić wszystkim ludziom dostęp do wymiaru sprawiedliwości oraz budować na wszystkich szczeblach skuteczne i odpowiedzialne instytucje, sprzyjające włączeniu społecznemu, 17. Wzmocnić środki wdrażania i ożywić globalne partnerstwo na rzecz zrównoważonego rozwoju.

Polska perspektywa działań na rzecz Agendy 2030 została sformułowana w **Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju**, która stanowi instrument elastycznego zarządzania głównymi procesami rozwojowymi kraju, wskazując cele i niezbędne działania, instrumenty realizacyjne i kluczowe projekty zapewniające jej wdrożenie. Dokument ustala także system koordynacji, wyznaczając role poszczególnym podmiotom publicznym oraz sposoby współpracy ze światem biznesu, nauki i społeczeństwem.

Strategia przedstawia nowy model rozwoju, tj. rozwój odpowiedzialny, czyli taki, który budując siłę konkurencyjną z wykorzystaniem nowych czynników wzrostu, zapewnia udział i korzyści wszystkim grupom społecznym

zamieszkującym różne miejsca naszego kraju. Jednocześnie w nowym modelu potrzeby obecnego pokolenia będą realizowane bez umniejszania szans przyszłych pokoleń.

Głównym celem wszystkich działań i przedsięwzięć przewidzianych w dokumencie jest tworzenie warunków dla wzrostu dochodów mieszkańców Polski przy jednoczesnym wzroście spójności w wymiarze społecznym, ekonomicznym, środowiskowym i terytorialnym. Oczekiwany efektem realizacji strategii będzie zwiększenie zamożności Polaków oraz zmniejszenie liczby osób zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym.

Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju – Polska 2030. Trzecia fala nowoczesności jest dokumentem określającym główne trendy, wyzwania i scenariusze rozwoju społeczno-gospodarczego kraju oraz kierunki przestrzennego zagospodarowania kraju, z uwzględnieniem zasady zrównoważonego rozwoju, obejmującym okres co najmniej 15 lat.

Celem głównym dokumentu Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju – Polska 2030. Trzecia fala nowoczesności jest poprawa jakości życia Polaków. Osiągnięcie tego celu uzależniono od podjęcia działań w trzech obszarach strategicznych: konkurencyjności i innowacyjności (modernizacji), równoważenia potencjału rozwojowego regionów Polski (dyfuzji) oraz efektywności i sprawności państwa. W każdym z tych obszarów strategicznych zostały określone strategiczne cele rozwojowe, które uzupełniono sprecyzowanymi kierunkami interwencji.

Do celów rozwojowych zaliczono następujące cele: 1. Wspieranie prorozwojowej alokacji zasobów w gospodarce, stworzenie warunków dla wzrostu oszczędności oraz podaży pracy i innowacji, 2. Zmniejszenie długu publicznego i kontrola deficytu w cyklu koniunkturalnym, 3. Poprawa dostępności i jakości edukacji na wszystkich etapach oraz podniesienie konkurencyjności nauki, 4. Wzrost wydajności i konkurencyjności gospodarki, 5. Stworzenie Polski Cyfrowej, 6. Rozwój kapitału ludzkiego poprzez wzrost zatrudnienia i stworzenie „workfare state”, 7. Zapewnienie bezpieczeństwa energetycznego oraz ochrona i poprawa stanu środowiska, 8. Wzmocnienie mechanizmów terytorialnego równoważenia rozwoju dla rozwijania i pełnego wykorzystania potencjałów regionalnych, 9. Zwiększenie dostępności terytorialnej Polski poprzez utworzenie zrównoważonego, spójnego i przyjaznego użytkownikom systemu transportowego,

10. Stworzenie sprawnego państwa jako modelu działania administracji publicznej,
11. Wzrost społecznego kapitału rozwoju.

Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030 jest podstawowym dokumentem strategicznym polityki regionalnej państwa w perspektywie do 2030 roku, w którym odzwierciedlenie znajdują określone w filarze „rozwój społecznie i terytorialnie zrównoważony” postanowienia Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju.

Strategia jest punktem odniesienia dla Umowy Partnerstwa na lata 2021-2027, będąc zbiorem wspólnych wartości, zasad współpracy rządu i samorządów oraz partnerów społeczno-gospodarczych na rzecz rozwoju kraju i województw. Dokument określa systemowe ramy prowadzenia polityki regionalnej, zarówno przez rząd wobec regionów, jak i wewnątrzregionalne. Kładzie nacisk na zrównoważony rozwój całego kraju, czyli zmniejszanie dysproporcji w poziomie rozwoju społeczno-gospodarczego różnych obszarów, głównie miejskich i wiejskich. W strategii przewidziano skuteczniejszą identyfikację potrzeb rozwojowych wszystkich obszarów kraju, a także efektywniejsze rozpoznanie zasobów jakimi dysponują, wskazanie wyzwań i barier rozwojowych. Takie podejście ma się przełożyć na lepsze dopasowanie narzędzi interwencji (np. programów) do możliwości i potencjałów rozwojowych poszczególnych obszarów kraju.

Jednym z celów dokumentu jest zapewnienie większej spójności rozwojowej Polski przez wsparcie obszarów słabszych gospodarczo; wskazano w nim obszary strategicznej interwencji, które otrzymają szczególne wsparcie (tj. obszary zagrożone trwałą marginalizacją, miasta średnie tracące funkcje społeczno-gospodarcze, Śląsk i tereny Polski wschodniej).

Strategia wspiera konkurencyjność regionów i zakłada kontynuację działań zmierzających do podniesienia jakości kapitału ludzkiego i społecznego oraz rozwoju przedsiębiorczości i innowacyjności. Istotny nacisk położono w niej również na rozwijanie kompetencji administracji publicznej w zakresie prowadzenia skutecznej polityki rozwoju, w szczególności na terenach o niskim potencjale rozwojowym, a zwłaszcza wspierania powiązań pomiędzy lokalnym i regionalnym sektorem publicznym a światem biznesu i nauki. W tym kontekście zakładając zwiększenie roli i odpowiedzialności samorządów lokalnych jako podmiotów decydujących o polityce rozwoju w skali lokalnej, stworzono

w dokumencie warunki do większego angażowania się samorządów gminnych i powiatowych w realizację wspólnych projektów i we współpracę ponad granicami administracyjnymi.

Umowa Partnerstwa na lata 2021-2027 określa strategię wykorzystania funduszy europejskich w ramach polityk unijnych: polityki spójności i wspólnej polityki rybołówstwa w Polsce w latach 2021-2027. Budżet dla Polski wynosi 76 mld euro.

Polityka spójności na lata 2021-2027 ma obejmować następujące fundusze: Fundusz Spójności (FS), Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego (EFRR), Europejski Fundusz Społeczny+ (EFS+) i Fundusz Sprawiedliwej Transformacji (FST). Około 60% funduszy z polityki spójności przekazanych zostanie do programów krajowych, m.in. z obszaru infrastruktury i środowiska, badań i wsparcia innowacyjności, rozwoju cyfrowego. Pozostałe 40% otrzymają programy regionalne w poszczególnych województwach.

Umowa Partnerstwa zakłada kontynuację realizacji dotychczasowych programów krajowych, szesnastu programów regionalnych oraz programów współpracy transgranicznej i transnarodowej.

Program Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego 2021-2027 stanowi kolejny etap do dalszego rozwoju społecznego i gospodarczego kraju. Program służy realizacji wsparcia na rzecz m.in. poprawy sytuacji osób na rynku pracy, zwiększenia dostępności dla osób ze szczególnymi potrzebami, zapewnienia opieki nad dziećmi, podnoszenia jakości edukacji i rozwoju kompetencji, integracji społecznej, rozwoju usług społecznych i ekonomii społecznej oraz ochrony zdrowia.

Cele Programu zakładają: wsparcie samozatrudnienia poprzez udzielanie preferencyjnych pożyczek na rozpoczęcie własnej działalności gospodarczej, rozwój potencjału instytucji i służb rynku pracy, wpieranie przedsiębiorców, innych pracodawców oraz ich pracowników w obszarach kluczowych dla rozwoju społeczno-gospodarczego kraju, poprawę jakości systemów kształcenia oraz rozwój edukacji włączającej, wspieranie procesu uczenia się przez całe życie, w tym kompetencji cyfrowych osób dorosłych, wsparcie systemu szkolnictwa wyższego, w tym w dostosowaniu oferty do wyzwań związanych z cyfrową i zieloną transformacją, wspieranie instytucji odpowiedzialnych za integrację społeczno-zawodową migrantów, rozwój potencjału instytucji działających w sferze integracji społecznej, usług społecznych i ekonomii społecznej, rozwój opieki nad

najmłodszymi dziećmi m.in. poprzez tworzenie miejsc opieki nad dziećmi do lat 3. i podnoszenie kompetencji kadr w tym obszarze zapewnienie równych szans dla osób z niepełnosprawnościami, wsparcie systemu ochrony zdrowia, w tym kształcenie podyplomowe lekarzy, pielęgniarek, położnych oraz innych zawodów związanych z ochroną zdrowia, budowanie potencjału partnerów społecznych i organizacji społeczeństwa obywatelskiego, rozwój innowacji społecznych i upowszechnianie przetestowanych rozwiązań. Planowany budżet Programu wynosi 21,7 mld zł, a wkład Unii Europejskiej: 18 mld zł.

Fundusze Europejskie na Pomoc Żywnościową 2021-2027 to program, który obejmuje pomoc żywnościową w formie paczek żywnościowych lub posiłków oraz realizację działań towarzyszących (np. warsztaty, doradztwo), które mają na celu poprawę sytuacji osób potrzebujących i najuboższych. Budżet całego programu wynosi 2,7 mld zł, a wkład Unii Europejskiej 2,4 mld zł.

Fundusze Europejskie dla Wielkopolski 2021-2027 jest jednym z szesnastu programów regionalnych, służących finansowaniu na terenie województw inwestycji w zakresie wspierania przedsiębiorczości, technologii cyfrowych, energetyki i transportu, zapewnienia dostępu do edukacji, ochrony zdrowia, kultury, rozwoju infrastruktury społecznej dbałości o środowisko.

Kwota będąca w dyspozycji Wielkopolski wynosi 2,154 mld euro i uwzględnia trzy źródła finansowania programu: Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego (1,251 mld euro), Europejski Fundusz Społeczny (487,6 mln euro) oraz Fundusz Sprawiedliwej Transformacji (414,8 mln euro), który będzie dedykowany Wielkopolsce Wschodniej. Filarami Programu są: zielona transformacja (Europejski Zielony Ład), transformacja cyfrowa i wejście w nurt gospodarki 4.0.

Krajowy Program Przeciwdziałania Ubóstwu i Wykluczeniu Społecznemu. Aktualizacja 2021-2027, polityka publiczna z perspektywą do roku 2030 jest dokumentem, który określa ramy strategiczne dla działań służących dalszemu ograniczaniu ubóstwa, rozwijaniu usług społecznych oraz wspieraniu integracji społecznej.

Głównym celem przyjętej polityki publicznej jest redukcja ubóstwa i wykluczenia społecznego oraz poprawa dostępu do usług świadczonych w odpowiedzi na wyzwania demograficzne.

Określone w dokumencie priorytety i działania koncentrują się na następujących obszarach: przeciwdziałanie ubóstwu i wykluczeniu społecznemu

dzieci i młodzieży, przeciwdziałanie bezdomności, rozwijanie usług społecznych dla osób z niepełnosprawnościami, osób starszych i innych osób potrzebujących wsparcia w codziennym funkcjonowaniu, wspieranie osób i rodzin poprzez działania instytucji pomocy społecznej oraz działania podmiotów ekonomii społecznej oraz wspieranie integracji cudzoziemców poprzez rozwój usług społecznych dla migrantów oraz ich integracji na rynku pracy.

Dokument ustanawiając ramy strategiczne tak dla działań ogólnokrajowych, jak i regionalnych, umożliwia planowanie i realizację przedsięwzięć w obszarze przeciwdziałania ubóstwu i wykluczeniu społecznemu, finansowanych zarówno ze środków krajowych, jak i z funduszy europejskich, przewidzianych w perspektywie finansowej na lata 2021-2027.

Krajowy Program Rozwoju Ekonomii Społecznej do 2030 roku. Ekonomia Solidarności Społecznej jest dokumentem służącym realizacji celów dotyczących rozwoju ekonomii społecznej wyznaczonych w Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju oraz w strategiach zintegrowanych. Dokument porządkuje kierunki interwencji publicznej i działań wpływających na możliwości wykorzystania aktywności podmiotów sektora ekonomii społecznej, w tym spółdzielni, jako instrumentu aktywnej polityki społecznej oraz polityki rozwoju społecznego i lokalnego.

W programie przedstawiono przede wszystkim plany i działania realizowane przez administrację rządową na szczeblu krajowym oraz kompleksową strukturę systemu wsparcia ekonomii społecznej na poziomie regionalnym, z uwzględnieniem roli innych przedstawicieli sektora administracji rządowej, a także jednostek samorządu terytorialnego i sektora ekonomii społecznej i solidarnej.

Działania przewidziane w dokumencie ujęto w czterech obszarach tematycznych: 1. Solidarna wspólnota lokalna (obejmuje priorytety dotyczące rozwoju usług społecznych i włączenie podmiotów ekonomii społecznej w rozwój lokalny), 2. Solidarny rynek pracy (zawiera priorytety dotyczące wspierania reintegracji społecznej i zawodowej osób zagrożonych wykluczeniem społecznym w jednostkach reintegracyjnych, aktywizację zawodową osób niepełnosprawnych i starszych w podmiotach ekonomii społecznej oraz tworzenie miejsc pracy dla osób zagrożonych wykluczeniem społecznym w przedsiębiorstwach społecznych), 3. Konkurencyjna przedsiębiorczość społeczna (obejmuje priorytety zakładające zwiększenie konkurencyjności podmiotów ekonomii społecznej oraz wsparcie

w rozwoju profesjonalizacji i współdziałania podmiotów ekonomii społecznej współpracę międzysektorową), 4. Solidarne społeczeństwo (zawiera priorytety obejmujące kształtowanie wśród młodzieży pozytywnych postaw wobec ekonomii społecznej i budowę marki ekonomii społecznej).

Strategia Polityki Społecznej dla Wielkopolski do 2030 roku jest dokumentem, który stanowi podstawę polityki społecznej województwa. Na podstawie diagnozy społecznej, sformułowano misję i cele polityki strategiczne i strategiczne kierunki działania regionu.

Strategiczne kierunki działania w odniesieniu do kluczowych obszarów polityki społecznej (Usługi społeczne, Infrastruktura społeczna, Aktywność społeczna i obywatelska, Włączenie społeczne, Koordynacja polityki społecznej) przewidują: rozwój i podniesienie jakości usług społecznych świadczonych na terenie regionu, wspieranie programów i działań mających na celu dostosowanie usług społecznych do potrzeb ich odbiorców (w tym o cechach innowacji i eksperymentu), wyrównywanie różnic w rozwoju usług społecznych w regionie, promowanie i wspieranie współpracy sektorowej i międzysektorowej na rzecz rozwoju usług, koordynację działań publicznych i niepublicznych na rzecz rozwoju usług społecznych, zwiększanie zaangażowania mieszkańców regionu w wypracowywaniu dedykowanych dla nich rozwiązań (empowerment), wyrównywanie różnic w dostępie do infrastruktury społecznej w regionie, dostosowanie infrastruktury społecznej do potrzeb jej odbiorców, wspieranie budowy infrastruktury społecznej w regionie, wspieranie procesu deinstytucjonalizacji (przechodzenia do wspierania w mniejszych placówkach, mieszkaniach chronionych, mieszkaniach wspieranych), wspieranie aktywności lokalnej mieszkańców (w tym grup formalnych, nieformalnych, liderów lokalnych), wspieranie jednostek samorządu terytorialnego w partycypacyjnej realizacji zadań publicznych, wspieranie organizacji pozarządowych i podmiotów ekonomii społecznej w przygotowaniu do roli realizatora zadań publicznych, zwiększanie roli pracy socjalnej w rozwiązywaniu problemów społecznych, wspieranie i tworzenie programów i inicjatyw przeciwdziałających wykluczeniu społecznemu i marginalizacji społecznej oraz przeciwdziałanie ubóstwu, zwiększanie wrażliwości społecznej na problemy społeczne i przeciwdziałanie stereotypowemu postrzeganiu grup marginalizowanych, poszerzanie i dostarczanie wiedzy na temat

problemów społecznych i sposobów ich rozwiązywania oraz wzmocnienie koordynacji systemu polityki społecznej.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Powiecie Szamotulskim na lata 2021-2035 jest dokumentem, w którym na podstawie diagnozy sytuacji społecznej w powiecie, wyznaczono cele, których osiągnięcie uzależniono od realizacji projektów.

Opracowane projekty zakładają: efektywną ochronę i profesjonalne wsparcie dla dzieci w postaci stabilnego, solidnego i rodzinnego środowiska wychowawczego, profesjonalne wsparcie rodzinnych form pieczy zastępczej w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, organizowanie kompleksowego systemu pieczy zastępczej poprzez pozyskiwanie, kwalifikowanie i szkolenie kandydatów do rodzinnych form pieczy zastępczej, wspieranie i organizowanie pomocy w procesie usamodzielniania pełnoletnich wychowanków pieczy zastępczej oraz wychowanków, opuszczających placówki opiekuńczo-wychowawcze, wspieranie udziału osób niepełnosprawnych w życiu lokalnej społeczności, ich rehabilitację zawodową, poprawę standardów usług, świadczonych w domach pomocy społecznej, wspieranie tworzenia miejsc dziennego pobytu dla osób starszych, wszechstronne wsparcie seniorów, rozwój systemu poradnictwa dla ofiar i sprawców przemocy w rodzinie, rozwój działalności Punktu Interwencji Kryzysowej, organizacja ośrodka interwencji kryzysowej, pomoc w integracji cudzoziemców, kontynuację i rozwój poradnictwa specjalistycznego, współpracę z innymi podmiotami, zajmującymi się problematyką społeczną na terenie powiatu, zwiększenie potencjału kadr pomocy społecznej na terenie powiatu, zwiększenie świadomości wśród mieszkańców powiatu na temat działalności PCPR w zakresie poszczególnych zakresów pomocy oraz grup docelowych, realizację zadań wynikających z rządowych programów pomocy społecznej, mających na celu ochronę poziomu życia osób, rodzin i grup społecznych oraz rozwój specjalistycznego wsparcia.

Strategia Rozwoju Gminy Obrzycko jest podstawowym dokumentem strategicznym gminy, wyznaczającym kierunki jej rozwoju w ramach celu głównego oraz 5 celów strategicznych: 1. Kompleksowe uzbrojenie terenów w infrastrukturę techniczną. 2. Aktywizacja gospodarcza gminy. 3. Utrzymanie wysokiego poziomu kształcenia. 4. Rozwój mieszkalnictwa. 5. Obrzycko gminą dbającą o historię i środowisko.

Do zadań istotnych z punktu widzenia niniejszego dokumentu zaliczono: opracowanie zachęt dla inwestorów, promowanie gminy przez wyspecjalizowane firmy marketingowe, tworzenie małych i średnich przedsiębiorstw, opracowanie programu rozwoju turystycznego gminy, rozbudowę bazy turystycznej, budowę basenu otwartego w Zielonejgórze wraz z kortami ziemnymi, wyznaczenie szlaków turystycznych, organizowanie agroturystyki gminy, promocję ofert turystycznych gminy, zwiększenie poziomu kwalifikacji zawodowych rolników, modernizację gospodarstw rolnych, budowę nowych zakładów przetwórstwa rolno-spożywczego, rozwój działów specjalnych produkcji rolnej, organizowanie grup producenckich, reorganizację sieci szkół, zorganizowanie dowozu dzieci do szkół, doposażenie w środki dydaktyczne szkół, zorganizowanie przedszkola, doskonalenie zawodowe kadry pedagogicznej, przekwalifikowanie nauczycieli likwidowanych placówek szkolnych, pozyskanie nauczycieli deficytowych specjalności, doposażenie sali gimnastycznej i budowa boisk, określenie koncepcji urbanistyczno-architektonicznej gminy oraz opracowanie programu budownictwa komunalnego i socjalnego.

VII. WDROŻENIE, MONITOROWANIE I EWALUACJA STRATEGII

Zgodnie z art. 110, pkt 4 ustawy o pomocy społecznej, koordynatorem realizacji Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Obrzycko na lata 2024-2030 będzie Kierownik Ośrodka Pomocy Społecznej w Obrzycku. Sformułowane w dokumencie kierunki działań będą wdrażane przez wyznaczonych realizatorów oraz partnerów w realizacji, w zależności od posiadanych i pozyskanych środków finansowych. Poniższa tabela przedstawia ramy finansowe strategii.

Tabela 23. Ramy finansowe strategii w latach 2024-2030 (w zł)

2024 r.	2025 r.	2026 r.	2027 r.	2028 r.	2029 r.	2030 r.
5.672.863	5.899.778	6.135.769	6.381.200	6.636.448	6.901.905	7.177.982

Źródło danych: Urząd Gminy w Obrzycku.

Do przygotowania ram finansowych strategii wykorzystano prognozowaną w budżecie gminy wielkość wydatków w pomocy społecznej oraz w innych obszarach polityki społecznej (dział 851 Ochrona zdrowia, rozdział 85153 Przeciwdziałanie narkomanii, rozdział 85154 Przeciwdziałanie alkoholizmowi, dział 852 Pomoc społeczna, dział 853 Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej, 854 Edukacyjna opieka wychowawcza, dział 855 Rodzina). Prognozę tę oparto o wysokość środków finansowych poniesionych na realizację zadań w ww. działach w latach 2021-2023.

Monitoring zapisów strategicznych, polegający na zbieraniu i analizowaniu informacji dotyczących realizowanych bądź zrealizowanych już działań, będzie prowadzony przez podmioty realizujące strategię i współdziałające w jej realizacji.

Gromadzone dane pozwolą zidentyfikować i rozwiązać problemy, które pojawią się w trakcie wdrażania dokumentu, oraz stwierdzić, z myślą o podjęciu działań korygujących, czy realizacja wyznaczonych działań zmierza w słusznym kierunku. Monitoring strategii dostarczy również informacji pozwalających na przeprowadzenie jej ewaluacji, która umożliwi ustalenie rzeczywistych rezultatów wdrożenia dokumentu – czy uzyskane efekty są zgodne z przyjętymi wcześniej zamierzeniami i na co miały wpływ.

Informacja na temat realizacji strategii oraz osiągniętych rezultatów będzie przygotowywana corocznie w formie raportu monitoringowego. Poza oceną wdrożenia zapisów strategicznych, będzie on zawierał propozycje rozwiązań

(np. programów celowych) oraz, w przypadku stwierdzenia istotnych zmian społecznych lub nowych potrzeb, podjęcie działań korygujących i wszelkich prac mających na celu aktualizację obowiązującej strategii.

W celu skutecznego i sprawnego opracowywania raportu monitoringowego, Wójt Gminy może powołać zespół zadaniowy, w skład którego wejdą przedstawiciele podmiotów realizujących strategię i współdziałających w jej realizacji, w tym pracownicy Ośrodka Pomocy Społecznej.

Do oceny stopnia wdrożenia strategii zostaną wykorzystane przedstawione poniżej wskaźniki monitoringowe (dla każdego wskaźnika określono jego wartość początkową za 2023 r. oraz prognozowaną tendencję do ostatniego roku realizacji dokumentu, tj. 2030 r.). W większości są one dostępne w zbiorach statystyki publicznej oraz w zasobach informacyjnych podmiotów realizujących strategię i współdziałających w jej realizacji.

Przygotowany zestaw wskaźników monitoringowych ma charakter otwarty, co oznacza, że w trakcie wdrażania strategii, może być on zmodyfikowany, w tym poszerzony o nowe wskaźniki, które w odpowiedni sposób będą charakteryzowały przebieg realizacji zapisów strategicznych.

Tabela 24. Wskaźniki monitoringowe do oceny stopnia wdrożenia strategii

wskaźnik monitoringowy	wartość w 2023 r.	tendencja do 2030 r.
cel strategiczny 1		
odsetek osób w wieku poprodukcyjnym w ogóle mieszkańców gminy	20	↑
liczba seniorów objętych pomocą społeczną	28	↑
liczba osób w rodzinach objętych pomocą społeczną z powodu niepełnosprawności	65	↑
liczba osób objętych usługami opiekuńczymi	18	↑
liczba osób objętych specjalistycznymi usługami opiekuńczymi (oraz specjalistycznymi usługami opiekuńczymi dla osób z zaburzeniami psychicznymi)	0 (3)	↑
liczba osób korzystających z Klubu Senior+	18	→
liczba osób korzystających z dziennego domu pobytu	0	→
liczba nowo utworzonych przez gminę i jej jednostki organizacyjne miejsc pracy dla osób z niepełnosprawnością	0	↑
liczba osób objętych całodobową opieką w domach pomocy społecznej	7	→
liczba wolontariuszy wspierających osoby starsze i z niepełnosprawnością	0	↑
cel strategiczny 2		
liczba podmiotów gospodarczych w gminie	495	→
liczba osób w rodzinach objętych pomocą społeczną z powodu ubóstwa, bezrobocia i bezdomności	11, 26, 4	↑
liczba rodzin pobierających świadczenia pomocy społecznej, świadczenia rodzinne i z funduszu alimentacyjnego	67, 191, 12	↑

liczba dzieci z rodzin ubogich objętych wsparciem w formie stypendiów i zasiłków szkolnych	9	→
liczba osób bezrobotnych w gminie	70	↑
liczba osób bezdomnych, którym zapewniono schronienie	4	→
liczba uchodźców objętych wsparciem	0	→
liczba mieszkań komunalnych i lokali socjalnych (oraz wspomaganych i treningowych)	16 i 1 (0 i 0)	↑
liczba osób w rodzinach objętych pomocą społeczną z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego	45	↑
liczba rodzin objętych pracą socjalną	132	↑
liczba asystentów rodziny (oraz liczba rodzin objętych przez nich wsparciem)	1 (7)	↑
liczba rodzin objętych poradnictwem specjalistycznym	0	↑
liczba dzieci do lat 3. objętych w gminie opieką	0	↑
liczba placówek wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży	0	→
liczba realizowanych programów i projektów na rzecz rodziny i dziecka	0	↑
liczba stwierdzonych przestępstw	54	
liczba przedsięwzięć edukacyjno-informacyjnych (w zakresie profilaktyki)	0	↑
liczba inwestycji służących poprawie bezpieczeństwa na drodze	3	↑
liczba osób w rodzinach objętych pomocą społeczną z powodu alkoholizmu, narkomanii i przemocy domowej	20, 1, 44	↑
liczba osób objętych pomocą w ramach punktu konsultacyjnego	0	→
liczba grup samopomocowych	0	↑
liczba rodzin objętych oddziaływaniem zespołu interdyscyplinarnego	8	↑
liczba lokali w gminie dla osób doznających przemocy domowej	0	→
liczba osób skierowanych do udziału w programach korekcyjno-edukacyjnych	0	↑
liczba osób skierowanych do udziału w programach psychologiczno-terapeutycznych	0	↑
liczba przedsięwzięć gminy w zakresie promocji zdrowia i profilaktyki zdrowotnej	0	↑
liczba realizowanych programów zdrowotnych	0	↑

cel strategiczny 3

liczba pracowników OPS-u (liczba pracowników socjalnych)	8 (3)	→
liczba pracowników OPS-u, którzy uczestniczyli w kursach i szkoleniach	8	→
liczba podmiotów ekonomii społecznej w formie przedsiębiorstw społecznych i jednostki reintegracyjnych w gminie (ewentualnie z którymi podjęto współpracę)	0 (0)	→
liczba organizacji pozarządowych	22	→
liczba wspieranych przez samorząd gminy organizacji pozarządowych	12	→

Źródło danych: Urząd Gminy w Obrzycku.

SPIS TABEL I WYKRESÓW**Tabele:**

Tabela 1. Formy świadczeń dla osób starszych udzielonych w gminie w latach 2021-2023.....	11
Tabela 2. Dodatki mieszkaniowe w gminie w latach 2021-2023	13
Tabela 3. Placówki oświatowe w gminie	18
Tabela 4. Placówki kulturalne w gminie.....	19
Tabela 5. Podmioty lecznicze i apteki w mieście Obrzycko	20
Tabela 6. Podmioty lecznicze spoza gminy, realizujące dla mieszkańców gminy specjalistyczne świadczenia zdrowotne, świadczenia zdrowotne w warunkach zamkniętych oraz nocną i świąteczną opiekę lekarską i pielęgniarską	21
Tabela 7. Mieszkańcy gminy zaliczeni przez PZON w Szamotułach do osób niepełnosprawnych i stopnia niepełnosprawności w latach 2021-2023 .	21
Tabela 8. Osoby* z orzeczoną niezdolności do pracy zamieszkałe w gminie, otrzymujące świadczenia wypłacane z ZUS** na koniec 2022 i 2023 r.	22
Tabela 9. Formy świadczeń dla osób z niepełnosprawnością udzielonych w gminie w latach 2021-2023	23
Tabela 10. Podmioty mogące wspierać mieszkańców gminy z problemami uzależnień i przemocy domowej	27
Tabela 11. Kadra OPS-u w 2023 r.	31
Tabela 12. Wydatki na realizację zadań z zakresu pomocy społecznej i innych obszarów polityki społecznej w gminie w latach 2021-2023.....	32
Tabela 13. Formy świadczeń pomocy społecznej udzielonych w gminie przez OPS w latach 2021-2023	35
Tabela 14. Rodziny objęte wsparciem asystenta rodziny oraz dzieci z gminy w pieczy zastępczej w latach 2021-2023.....	37
Tabela 15. Świadczenia wychowawcze przyznane w gminie przez OPS w latach 2021-2022.....	37
Tabela 16. Świadczenia rodzinne przyznane w gminie w latach 2021-2023	38
Tabela 17. Świadczenia z funduszu alimentacyjnego przyznane w gminie w latach 2021-2023.....	39
Tabela 18. Podmioty udzielające wsparcia w gminie	40
Tabela 19. Podmioty udzielające wsparcia poza gminą, z oferty których mogą korzystać lub korzystają mieszkańcy gminy	40

Tabela 20. Podmioty ekonomii społecznej w gminie.....	43
Tabela 21. Przepięstwa popełnione w gminie w 2022 r.....	45
Tabela 22. Analiza SWOT.....	62
Tabela 23. Ramy finansowe strategii w latach 2024-2030 (w zł).....	90
Tabela 24. Wskaźniki monitoringowe do oceny stopnia wdrożenia strategii	91

Wykresy:

Wykresy 1-2. Ludność gminy oraz jej struktura wiekowa w latach 2021-2023	8
Wykresy 3-4. Ruch naturalny i saldo migracji ludności gminy w latach 2021-2023	9
Wykres 5. Mieszkania w gminie w latach 2021-2023	13
Wykres 6. Mieszkania pozostające w zasobach gminy w latach 2021-2023.....	13
Wykres 7. Podmioty gospodarcze w gminie w latach 2021-2023	14
Wykres 8. Podmioty gospodarcze prywatne w gminie w poszczególnych sekcjach Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD) w 2023 r.....	14
Wykres 9. Mieszkańcy gminy posiadający zatrudnienie na koniec 2022 i 2023 r.*	15
Wykres 10. Bezrobotni w gminie według płci w latach 2021-2023	15
Wykres 11. Stopa bezrobocia w powiecie szamotulskim, w województwie wielkopolskim i w kraju w latach 2021-2023 (w %).....	16
Wykres 12. Środki finansowe wydatkowane na profilaktykę i rozwiązywanie problemów uzależnień i przemocy w rodzinie (domowej) w gminie w latach 2021-2023	24
Wykres 13. Wybrane dane dotyczące rynku napojów alkoholowych w gminie oraz działalności GKRPA w latach 2021-2023.....	25
Wykres 14. Osoby w gminie, którym w latach 2021-2023 udzielono pomocy i wsparcia	33
Wykres 15. Osoby i rodziny w gminie, którym w latach 2021-2023 przyznano świadczenie	33
Wykres 16. Osoby i rodziny w gminie, którym w latach 2021-2023 przyznano świadczenie pieniężne	33
Wykres 17. Osoby i rodziny w gminie, którym w latach 2021-2023 przyznano świadczenie niepieniężne	33
Wykres 18. Powody przyznawania pomocy społecznej w gminie w latach 2021-2023 (liczba osób w rodzinach)	34

Wykres 19. Warunki życia w gminie	47
Wykres 20. Problemy najczęściej dotykające mieszkańców gminy	48
Wykres 21. Grupy zagrożone wykluczeniem społecznym w gminie	49
Wykres 22. Jaki jest poziom bezrobocia w gminie?.....	50
Wykres 23. Jakie działania należałoby podjąć w celu poprawy sytuacji osób bezrobotnych?.....	50
Wykres 24. Przyczyny ubóstwa wśród mieszkańców gminy?	51
Wykres 25. Jakie działania powinny być podejmowane na rzecz dotkniętych problemem ubóstwa?	51
Wykres 26. Jaka jest skala problemu bezdomności w gminie?	52
Wykres 27. Jakie działania byłyby najskuteczniejsze w zapobieganiu i rozwiązywaniu problemu bezdomności?	52
Wykres 28. Przyczyny bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych oraz w prowadzeniu gospodarstwa domowego w gminie	53
Wykres 29. Jakie działania poprawiłyby sytuację rodzin niewydolnych wychowawczo w gminie?	53
Wykres 30. Na jakie negatywne zjawiska społeczne najbardziej narażone są dzieci i młodzież z gminy?	54
Wykres 31. Przyczyny występowania problemu uzależnień wśród mieszkańców gminy	55
Wykres 32. Jakie działania powinny być podejmowane na rzecz osób uzależnionych i ich rodzin?.....	55
Wykres 33. Czy doświadczyła Pani/doświadczył Pan przemocy?	56
Wykres 34. Czy słyszała Pani/słyszał Pan o osobach w gminie, które doświadczyły przemocy?	56
Wykres 35. Jakie kroki byłyby najskuteczniejsze w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie?.....	57
Wykres 36. Problemy najczęściej dotykające osoby starsze z gminy.....	58
Wykres 37. Jakie działania poprawiłyby sytuację osób starszych w gminie?	58
Wykres 38. Problemy, których najczęściej doświadczają osoby z niepełnosprawnością z gminy.....	59
Wykres 39. Jakie działania umożliwiłyby osobom z niepełnosprawnością pełniejszy udział w życiu społecznym?	59
Wykres 40. Czy czuje się Pani/Pan bezpiecznie w gminie?.....	60
Wykres 41. Przyczyny braku bezpieczeństwa w gminie	60

Wykres 42. Co wpłynęłoby na zwiększenie bezpieczeństwa publicznego w gminie?
.....61

UZASADNIENIE

Zgodnie z art. 16b ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej gmina opracowuje strategię rozwiązywania problemów społecznych. Strategia powinna zawierać diagnozę sytuacji społecznej, prognozę zmian w zakresie objętym strategią, określać cele strategiczne projektowanych zmian, kierunki niezbędnych działań, sposoby realizacji strategii, ramy finansowe oraz wskaźniki realizacji działań. Jednocześnie art. 17 ust. 1 pkt 1 cytowanej wyżej ustawy określa, iż do zadań gminy o charakterze obowiązkowym należy opracowanie i realizacja gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka. Art. 110 ust. 4 ustawy o pomocy społecznej stanowi, iż ośrodek pomocy społecznej koordynuje realizację niniejszej strategii. Nie oznacza to jednak, iż strategia dotyczy tylko i wyłącznie tematyki pomocy społecznej. Posiada ona aspekt szerszy obejmujący również kwestię edukacji, ochrony zdrowia, profilaktyki uzależnień, itp. Jest więc dokumentem w zakresie ogólnej polityki społecznej prowadzonej przez gminę.

Projekt Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych gminy Obrzycko na lata 2024 – 2030 przedstawiony Radzie spełnia warunki określone w art. 16b. Koordynatorem realizacji Strategii będzie Ośrodek Pomocy Społecznej w Obrzycku.

Kierunki działań określone w Strategii zostały wypracowane na podstawie danych zastanych oraz danych statystycznych, a także pracy zespołu specjalistów zaangażowanych w rozwiązywanie lokalnych problemów społecznych.

Przewodniczący Rady Gminy

Mariusz Śmigielski